

zeleno i plavo

**Kantrida,
riječki kvart
sa sportskom
adresom**

Tradicionalno slavljenje tradicije – mogla bi glasiti "parola" Učkarskog sajma, koji se ove godine održao po jubilarini, peti put uz rekordan broj sudionika. Na prijevodu Poklon, diljem čitavog parkirališnog platoa, ali i uz šetnicu koja vodi prema staroj partizanskoj bolnici te uz cestu prema najvišem kvarnerskom vrhu Vojaku, natiskalo se četrdesetak izlagača domaćih proizvoda, pristiglih uglavnom s padina Učke i Čičarije, a na njihovim štandovima velik interes posjetitelja zasluzilo je sve što je nosilo pridjeve – "prirodno", "tradicionalno", "ekološko" ili "autohtono".

Cilj sajma, koji se svake godine održava prve nedjelje u rujnu, u organizaciji Javne ustanove Park prirode Učka te uz potporu Primorsko-goranske i Istarske županije te Grada Opatije, jest približavanje posjetiteljima Parka prirode Učka i Čičarije etnološke baštine Istre i Kvarnera. A njih je, posjetitelja, ove godine na Učkarski sajam stiglo preko sedam tisuća. U gužvi na prijevodu Poklon ove su se godine

po prvi puta među istarskim i primorskim dijalektima mogli čuti i strani jezici, jer je promocija sajma krenula i prema brojnoj kvarnerskoj turističkoj populaciji.

Sajam je predstavio bogatu autohtonu gastronomsku ponudu, tradicijske proizvode, stare zanate, glazbu i običaje, a izloženi su prehrambeni proizvodi kao što su proizvodi od meda, puževa, mliječni proizvodi, pršut, marmelade i poslastice. Veliko zanimanje, posebice

Radionice za djecu u prirodi Učke

Slavlje tradicije

Na prijevoju Poklon 9. rujna održan je 5. Učkarski sajam. Među istarskim i primorskim dijalektima mogli su se čuti i strani jezici

Gužva na prijevoju

među mladim posjetiteljima, izazvao je i tor sa životinjama gdje su dominirali istarsko goveto – boškarin, istarska ovca pramenka, koze i tovari, a najmlađima je na raspolaganju za nedjeljnu zabavu bio i dječji kutak sa zanimljivim didaktičkim igračkama. U kulturno-zabavnom programu nastupile

su Mažoretkinje grada Opatije, a tijekom ranog poslijepodneva nastupili su i Ženska klapa "Vološko", Kumpanija "Kosirići" iz Tinjana, Trio "Šaltin" iz Buja, dok su glavne zvijezde bili Anelidi te Dražen Turina Šajeta.

Davor ŽIC
Foto: Sandro RUBINIĆ

Doza edukacije za starije – u modernu uređenoj učionici u prirodi

Od početka isti koncept

Od svog početka zadržali smo isti koncept i ostali dosljedni sebi kroz promociju isključivo domaćih i autohtonih proizvoda, bez bižuterije i čevapčića, pa vjerujem da je to glavni razlog što iz godine u godinu na Poklon stiže između osam i deset tisuća posjetitelja. Ove godine napravili smo iskorak i prema stranim turistima, jer smo krenuli s višejezičnom promocijom po hotelima, pa se javljaju pojedini gosti koji su kazali da su produžili svoj boravak samo kako bi mogli razgledati sajam, kazala je ravnateljica JU Park prirode Učka Suzi Petričić.

pgžkronika

Švibanj

nedjelja, 1. svibnja

Širom Županije na razne načine proslavljen Praznik rada. Najveći skup tradicionalno održan u Ronigima u organizaciji riječkog SDP-a

Slaveći svoje nebeske zaštitnike, svetog Filipa i Jakova, posebno svečano bilo u Novom Vinodolskom i gradu Grobniku

ponedjeljak, 2. svibnja

Na redovnoj tjednoj konferenciji za novinare Župan Komadina objavio da su odlukom Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi KBC Rijeka i Ortopedska bolnica u Lovranu ostale bez 12 milijuna kuna, predviđenih za investicijsko održavanje i nabavku opreme

utorak, 3. svibnja

U Rijeci polaganjem vijenaca na Spomenik oslobođenja na Delti i prigodnim programom u Pomorskom i povijesnom muzeju obilježena 66. obljetnica oslobođenja Rijeke

U Mrkoplju, svečanom sjednicom Općinskog vijeća obilježen Dan Općine Mrkopalj, sudionike pozdravila zamjenica župana Nada Turina-Đurić

U Rijeci u HKD-u na Sušaku, predstavom "Gospoda Glembejvi" u izvedbi glumaca beogradskog Ateleja 212, započeo 18. međunarodni Festival malih scena

rijeka, 4. svibnja

U sjedištu Županije, povodom dana sv. Florijana, zaštitnika vatrogasaca, župan Zlatko Komadina primio predstavnike Vatrogasne zajednice PGŽ

U Ičićima svečano obilježen početak gradnje centralnog uređaja za čišćenje otpadnih voda liburnijske kanalizacije, vrijednog skoro 50 milijuna kuna

četvrtak, 5. svibnja

U sjedištu Županije župan Komadina primio izaslanstvo hrvatskog i talijanskog parlamenta u Parlamentarnoj skupštini OESS-a, koje su predvodili Tonino Picula i Riccardo Migliori. Nakon primanja, župan Komadina je svoje goste poveo na Korzo do županijskog EU štanda postavljenoj u sklopu obilježavanja euro-tjedna

petak, 6. svibnja

U Klenovici kraj Novog Vinodolskog uz sudjelovanje župana Zlatka Komadine, započela izgradnja prve ribarske luke u Županiji, u projektu vrijednom 9 milijuna kuna, Županija sudjeluje s 650 tisuća kuna

U Rijeci, u dvorani Transadria Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije svečano obilježio 25 godina sustavnog regionalnog planiranja

U sjedištu Grada Rijeke zamjenica župana Nada Turina-Đurić i zamjenik gradonačelnika Rijeke Miroslav Matešić primili djecu i nastavnice iz šest europskih zemalja, koji su došli u Rijeku u sklopu projekta Comenius

subota, 7. svibnja

U Krku na terenima Doma za starije i nemoćne osobe "Mali Kartec" pod pokroviteljstvom PGŽ održane Pete županijske igre umirovljenika uz sudjelovanje više od 500 umirovljenika

U Šapjanama, na prostoru bivše vojarnje na prigodnoj svečanosti članovima DVD Šapjana predano novo vatrogasno vozilo i uređeni društveni prostor, čime se prostor bivše vojarnje i službeno počeo koristiti kao Centar za obuku vatrogasaca

U Pasjaku obilježen dan pobjede i dan oslobođenja Općine Matulji, ali i cijele Primorsko-goranske županije jer su na tom području održane posljednje borbe s njemačkim vojnicima na kraju II. svjetskog rata

U Zurichu na europskom prvenstvu u karateu, Opatijka Jelena Kovačević, članica TAD "Rijeka" drugu godinu za redom osvojila srebrnu medalju u kategoriji do 55 kg

nedjelja, 8. svibnja

U Rijeci završio 18. međunarodni Festival malih scena, nagrada "Veljko Maričić" za najbolju predstavu dobila je predstava "Kiklop". Scene Gorica iz Velike Gorice primili djecu i nastavnice iz šest europskih zemalja, koji su došli u Rijeku u sklopu projekta Comenius

ponedjeljak, 9. svibnja

Na redovnoj tjednoj pres konferenciji župan Zlatko Komadina objavio da se dvanaest tvrtki prijavilo na međunarodni natječaj za izgradnju prve faze Centralne zone za gospodarenje otpadom na Marišćini

U Rijeci ispred Spomenika oslobođenja na Delti, povodom Dan pobjede nad fašizmom vijenac položila i delegacija Primorsko-goranske županije

U Rabu nizom značajnih događaja obilježen Dan Grada Raba. U ime Županije svečanostima je prisustvovala zamjenica župana Nada Turina-Đurić. Tom prigodom Nagrada Grada Raba uručena Jošku Vidasu

utorak, 10. svibnja

U Trsatском svetištu uz središnje euharističko slavlje koje je predvodio

zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, proslavljen Blagdan Gospe Trsatske i 720. obljetnica Trsatskog svetišta

srijeda, 11. svibnja

Dvadeset dana nakon što je u studentskom restoranu u riječkom Kampusu poslužen prvi topli obrok, predsjednica Vlade RH Jadranka Kosor svečano je "otvorila" taj objekt

U Rijeci na gatku Karoline Riječke započeo 2. sajam "Bookfest Rijeka" i ove godine organiziran pod županijskim pokroviteljstvom, sajam otvorio zamjenik župana prof. Vidoje Vujčić

U Željezničko-tehničkoj školi u Moravicama obilježena 90. obljetnica sredoškolskog obrazovanja na području Grada Vrbovskog

četvrtak, 12. svibnja

U Rijeci održana 22. sjednica Županijske skupštine PGŽ. Skupština usvojila 1. Izmjene i dopune Proračuna PGŽ za 2011. godinu u visini od 332 milijuna kuna

Na otoku Sveti Grgur u organizaciji Vatrogasne zajednice PGŽ održana zahtjevna vatrogasna vježba u kojoj je sudjelovalo stotinjak sudionika

petak, 13. svibnja

Župan Zlatko Komadina u Vukovaru sudjelovao na svečanosti povodom završetka izgradnje fontane u Borovu naselju, čiju je izgradnju sa 400.000 kuna financirala Primorsko-goranska županija

Uoči otvaranja izložbe "Ukrajina, tradicija, transformacija" (u zgradi Državnog arhiva), zamjenica župana Nada Turina-Đurić u sjedištu Županije primila veleposlanika Ukrajine u RH Oleksandara Levchenka

subota, 14. svibnja

U Krku na sportskom centru, pod

pokroviteljstvom Županije, održan deseti Olimpijski festival dječjih vrtića PGŽ, natjecalo se 560 djece iz 14 vrtića s područja cijele Primorsko-goranske županije

U Selcima, pod županijskim pokroviteljstvom održani 9. sportski susreti antifašista otoka Krka, Primorja i Gorsko kotara

ponedjeljak, 16. svibnja

U Rijeci u sjedištu Županije župan Zlatko Komadina primio članove Organizacijskog odbora ORC Svjetskog prvenstva u jedrenju koje će se pod županijskim pokroviteljstvom održati u Cresu od 18. do 25. lipnja, organizatori najavili oko 120 posada iz 15 zemalja

Na redovnom tjednom susretu s novinarima župan najavio da Županija neće iskoristiti mogućnost pomicanja početka nastave i da će školska 2011/2012. godina početi 5. rujna

U Malinskoj u hotelu Malin održana četrnaesta sjednica Sabora Hrvatske zajednice udruga roditelja poginulih branitelja Domovinskog rata, sudionike pozdravila zamjenica župana Nada Turina-Đurić

U Malom Lošinju u hotelu "Aurora", pod županijskim pokroviteljstvom, započeli 10. Lošinski dani bioetike

utorak, 17. svibnja

U Rijeci u sjedištu Županije u sklopu euro-tjedna održan okrugli stol na temu: "Ulazak u EU i mobilnost mladih". Sudionike je pozdravio i župan Zlatko Komadina

U sjedištu Županije zamjenica župana Nada Turina-Đurić potpisala ugovore s ravnateljima šest ustanova i institucija u kulturi Grada Rijeke, vrijednih gotovo milijun kuna

Maturanti svih srednjih škola, širom Županije na tradicionalni (neprimljeni) način obilježili posljednji dan srednjoškolske nastave

srijeda, 18. svibnja

U sjedištu Županije, zamjenica župana Nada Turina-Đurić primila u nastupni posjet veleposlanika Republike Mađarske u RH Ivana Gáboru

U Viškovu, u blizini zgrade osnovne škole, svečano obilježen početak gradnje novog dječjeg vrtića, čiju će izgradnju Općina Viškovo financirati s 16,3 milijuna kuna

četvrtak, 19. svibnja

U sklopu posjete Primorsko-goranskoj županiji Predsjednik RH Ivo Josipović u Sveučilišnom kampusu na Trsatu sudjelovao na svečanosti sjednici povodom Dana Sveučilišta u Rijeci; u Opatiji otvorio 5. hrvatsku konferenciju o vodama, a na Gornjem Zarnetu obišao gradilište nove Baptističke crkve i Pasto-

rnlno centra

S riječkog Korza krenulo 48 automobila iz deset zemalja na prvu dionicu 38. Croatia Rally-a, kojeg je pod županijskim pokroviteljstvom organizirao Automobilistički savez PGŽ. Vozače na startu ispratio i predsjednik RH Ivo Josipović

petak, 20. svibnja

U sjedištu Županije zamjenica župana Nada Turina-Đurić primila predstavnike Uprave za socijalnu skrb Kantona Sarajevo, a povodom stručnog skupa o razvoju socijalne skrbi u RH, koji se održavao u vijećnici Grada Rijeke

U Bakru održana 17. međunarodna veslačka regata pomorskih škola i fakulteta, vještinu odmerilo 13 ekipa iz Italije, Slovenije, Crne Gore, Srbije i Hrvatske

subota, 21. svibnja

Nakon više od sedamsto odvožena kilometra širom Primorsko-goranske županije završio trodnevni 38. Croatia Rally, kao i lani pobjedila je talijanska posada Luca Rossetti i Matteo Chiarocosi

ponedjeljak, 23. svibnja

Na redovnom tjednom susretu s novinarima, župan Komadina najavio da mu je predsjednik Uprave INE obećao da će u rafineriji na Urinju u starim postrojenjima od lipnja kao energent koristiti prirodni plin

U Domu kulture u Skradu bogatim programom obilježeno 135 godina organiziranog školstva na području Skrada

utorak, 24. svibnja

U sjedištu Županije župan Zlatko Komadina i predsjednik MIPRO-a, prof. dr. sc. Vedran Mornar održali konferenciju za novinare povodom početka ovogodišnjeg međunarodnog skupa MIPRO u Opatiji

Svehrvatska umirovljenička fešta

Oko 4.000 umirovljenika okupilo se ove godine na 12. susretu umirovljenika Primorsko-goranske županije

Članice zbora "Belveder" raspjevane i nakon silaska s pozornice

Već dvanaest godina za redom Park šuma Golubinjak, jedan od najljepših turističkih lokaliteta Gorskog kotara, mjesto je održavanja tradicionalnog okupljanja umirovljenika Primorsko-goranske županije. Ono što iz godine u godinu oduševljava svakoga tko taj skup prati sa strane je silna pozitivna energija koju građani treće dobi, bez obzira na svoje godine i nimalo lagodno opće

društveno stanje, ispoljavaju na ovakvim susretima.

Bilo je tako i ovom prigodom kad je prva srpanjska subota privukla u Golubinjak, po procjenama organizatora, oko 4.000 umirovljenika, ponajviše njih s područja Primorsko-goranske županije, ali i iz drugih dijelova Hrvatske, kao i iz susjedne Slovenije. Naime, županijski skup vremenom je prevladao okvire

Positivna energija!

"Okupacija" Golubinjaka

našeg zeleno-plavog zavičaja i pretvorio se u jednu svehrvatsku umirovljeničku feštu koju je i ove godine vrlo uspješno organizirala Matica umirovljenika PGŽ uz pokroviteljstvo Primorsko-goranske županije i Grada Rijeke.

Među brojnim sportsko-zabavnim igrama najzastupljenije je bilo boćanje gdje je nastupilo čak 37 muških i 23 ženske ekipe, a pobjednici u muškoj

konkurenciji bili su članovi Udruge umirovljenika iz Poreča, drugo mjesto pripalo je Udruzi Poljica Šoto Vento iz Krka, treći su umirovljenici iz Vrbovskog. U pikadu borilo se 26 prijavljenih ekipa, dok je u povlačenju konopa nastupilo 12 muških i dvije ženske ekipe. No, nisu sve igre bile tako "ozbiljne" poput spomenutih. Moglo se dobro zabaviti i u utrkama nošenja jaja u žlici, odnosno skakanju u vreći,

a zanimljiv je, kao i obično, bio i prigodni program u kojem su nastupili klapa Nono (Krk), zbor Belveder, plesna skupina Povjetarac (Zamet), Kulturno društvo Rusina i Ukrajinaca, članovi Udruga umirovljenika Čabar te lokvarski "Žabari" koji su s razlogom bili vrlo, vrlo raspoloženi. Naime, upravo na ovom skupu službeno su prvi put ove godine proslavili svoj - četrdeseti rođendan.

Mažuranov odlazak

Nažalost, dvanaesto druženje bilo je i posljednje kojem je nazočio predsjednik Matice umirovljenika

PGŽ Danijel Mažuran koji je nedugo potom preminuo. Baš zbog toga njegova možda i posljednja zabilježena izjava za medije ima svoju težinu. Kao i obično Mažuran je kratko i jezgrovito iskazao sve teškoće današnjeg položaja umirovljeničke populacije: "Čak su nam oduzeli mogućnost rasprave o mirovini i standardu te nas stavili u kategoriju uzmi ili ostavi prisilivši nas ne da dobijemo ono što smo pošteno zaradili, već ono što nam oni dozvole koristiti", rekao je Mažuran koji je na pitanje može li ulazak u Europu te vjerojatno novu vlast u Hrvatskoj donijeti boljitak umirovljenicima rekao kako se i umirovljenici i cijelo društvo napretku mogu nadati samo ako dođe do rasta zapošljavanja: "Naš narod je vrijedan narod i rado bi radio. Samo mu to treba omogućiti", zaključio je.

pgžkronika

- U Cresu održana središnja županijska proslava međunarodnog Dana zaštite prirode – djeca iz dječjeg vrtića gledala predstavu "Živ, živ, živ", a zamjenica župana Nada Turina Đurić predstavila knjigu Krajobrajna i biološka raznolikost Primorsko-goranske županije

- U riječkoj Luci, obilježavajući Dan Pomorskog fakulteta u Rijeci, održana trinaesta Riječka regata u mornarskom veslanju, natjecalo se dvadeset ekipa
- srijeda, 25. svibnja**
 - U sklopu posjete Primorsko-goranskoj županiji ministar zdravstva Darko Milinović u pratnji župana Zlatka Komadine u KBC-u Rijeka "pustio" u rad novi linearni akcelerator, a zatim je u Opatiji posjetio Thalassoterapiju
 - U hotelu Adriatic u Opatiji, Župan Zlatko Komadina svečano otvorio 34. međunarodni skup za informacijsku i komunikacijsku tehnologiju, elektroniku i mikroelektroniku - MIPRO 2011
 - U Kraljevici u sportskoj dvorani u organizaciji Centra za rehabilitaciju Fortica i pod županijskim pokroviteljstvom održano prvo Državno MATP natjecanje za osobe s najtežim oštećenjima u razvoju
- četvrtak, 26. svibnja**
 - U sjedištu Županije župan Komadina primio grupu slovenskih turističkih novinara koji su tijekom trodnevnog pos-

jeta Hrvatskoj posljednji dan boravka proveli na području Primorsko-goranske županije

- Na sjednici Gradskog vijeća Grada Rijeke prijedlog vijećnika HDZ-a za smjenom predsjednice Vijeća Dorotee Pešić Bukovac nije dobio dovoljno glasova čime je ta inicijativa neslavno završila
- Na lukobran riječke luke, iz brodogradilišta "Viktor Lenac" dotegljen nekadašnji školski brod JRM poznatiji i kao "brod mira" čime je Titov brod pripremljen za postavljanje izložbe avangardne umjetnosti. Tako je brod, kojeg je kupio Grad Rijeka, nakon što je plovio pod šest različitih zastava, po prvi puta zaplovio i pod hrvatskom zastavom
- Na rivi u Malinskoj otvorena 10. krčka manifestacija "Eko, etno i vinofest"

- petak, 27. svibnja**
 - Na bakarskom Žalu ribara župan Komadina uručio nagrade Primorsko-goranske županije za unapređivanje kulturnog stvaralaštva u 2010. godini, 30 nagrađenih ustanova i pojedinaca ukupno dobilo 375.000 kuna

- U fužinskom hotelu "Bitoraj", pod predsjedanjem ministra Damira Bajsa i uz nazočnost župana Komadine, održan sastanak užeg povjerenstva Vlade RH za

praćenje turističke sezone na temu sigurnosti turista

- U frankopanskom dvorcu Nova Kraljevica znanstvenim kolokvijem obilježeno 150 godina Narodne knjižnice i čitaonice Kraljevica
- Na rijeckom stadionu Kantrida, utakmicom između sadašnjih i nekadašnjih riječkih nogometaša i pod županijskim pokroviteljstvom odigrana humanitarna utakmica

subota, 28. svibnja

- U Novom Vinodolskom, pod pokroviteljstvom Županije održane 14. sportske igre dragovoljaca i veterana Domovinskog rata PGŽ

ponedjeljak, 30. svibnja

- U sklopu boravka u Rijeci, predsjednica Vlade RH Jadranka Kosor otvorila dugo očekivanu riječku prometnicu D-404, a zatim u zgradi Pomorskog i povijesnog muzeja nazočila potpisivanju Ugovora o zajedničkom financiranju projekta Županijskog centra za gospodarenje otpadom Marišćina u ukupnoj vrijednosti od 49,3 milijuna eura

Lipanj

- srijeda, 1. lipnja**
 - U sjedištu Županije, Župan Komadina najavio niz akcija čišćenja okoliša koje je Županija narednih dana organizirala širom kopnenog i morskog dijela PGŽ, a povodom 5. lipnja Svjetskog dana zaštite okoliša
- četvrtak, 2. lipnja**
 - U sjedištu Županije župan Zlatko Komadina primio izaslanstvo Međimurske županije na čelu s međimurskim županom Ivanom Perhočem
 - U Rijeci u sklopu bazenskog komplek-

sa na Kantridi otvoren bazen za skokove u vodu

petak, 3. lipnja

- U Opatiji u Vili Angiolini, u sklopu akcije "Volim Hrvatsku 2011" župan Zlatko Komadina svečano dodijelio nagrade i priznanja za najbolje likovne i literarne radove u natječajima objavljenim za dječje vrtiće i osnovne škole na temu "Učimo od prirode"
- Povodom svjetskog Dana zaštite okoliša, na inicijativu Županije, započela dvodnevna akcija čišćenja "plavog" i "zelenog" dijela Županije, tako se morskobala čistila kod Kraljevice i Omišlja, srednjoškolski su čistili korito Rječine kod Pašca, a lovci su čistili u Gorskome kotaru
- Na riječkom Korzu u organizaciji Studentskog zbora Sveučilišta u Rijeci i pod županijskim pokroviteljstvom započeli 2. Studentski dani.

subota, 4. lipnja

- Na Matić poljani u organizaciji Međuopćinske organizacije UABA Delnice i pod pokroviteljstvom PGŽ održan 5. ljetni Memorijal 26. smrznutih partizana
- U sklopu 2. Studentskih dana na riječkoj Rivi, uz županijsku financijsku pomoć, održan sajam studentskih poslova "Job fair"- Od studija do zaposlenja, a navečer glazbeni koncert uz veliku gužvu

i odlično raspoloženje skoro 20 tisuća riječkih studenata

- Na brodu "Galeb", nekadašnjem Kraljevskom brodu JRM i "Brodu mira", vezanom uz lukobran riječke luke, otvorena izložba aktivističke umjetnosti "Područje zastoja"

nedjelja, 5. lipnja

- Na zagrebačkom hipodromu, u sklopu dvodnevnog posjeta Hrvatskoj, Papa Benedikt XVI. održao misu pred 400 tisuća vjernika, među kojima je bilo i oko 6.500 vjernika iz Riječke nadbiskupije i Krčke biskupije

ponedjeljak, 6. lipnja

- U Rijeci u Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja župan Zlatko Komadina primio i prigodno darivao skoro tristotinjak učenika i mentora, prvonagrađenih na međunarodnim i državnim natjecanjima, sportskim natjecanjima, smotrama znanja, vještina i umijeća

- U Kastvu, "pod Ložun" uz nazočnost zamjenika Župana prof. Vidoja Vujića svečano obilježen Dan Grada Kastva, nagradu za životno djelo dobio Vinko Grbac
- utorak, 7. lipnja**
 - U Rijeci u dvorani "Transadrije" Gospodarsko-socijalno vijeće PGŽ, pod predsjedanjem zamjenika župana Vidoje Vujića predstavilo Strategiju razvoja ljudskih potencijala Primorsko-goranske županije do 2013. godine

srijeda, 8. lipnja

- U Rijeci u sjedištu Županije Župan Zlatko Komadina i načelnik PU primorsko-goranske Tomislav Dizdar potpisali Sporazum o suradnji, kojim se uređuje provedba programa prevencije nasilja, ovisnosti, ponašanja i kulture mladih vozača i motociklista u prometu za učenike srednjih škola na području Županije
- U Opatiji otvoren novi četverozvezdani hotel "Villa Kapetanović", u svečanosti sudjelovao i Župan Zlatko Komadina
- četvrtak, 9. lipnja**
 - Turističko vijeće Turističke zajednice PGŽ na čelu sa županom Komadinom zatražilo od gradonačelnika Novog Vinodolskog Olega Butkovića da zauzvast stечај tvrtke Hoteli Novi d.o.o.

petak, 10. lipnja

- Ulicama Novog Vinodolskog 120 radnika zaposlenih u novljanskom Resortu protestiralo protiv zahtjeva za pokretanje stečaja Hotela Novi d.o.o. podnietog od strane Turističke zajednice Grada Novi Vinodolski
- U Ronjgima, u organizaciji županijske Ustanove Ivan Matetić Ronjgov, pet stotina pjevača u 18 zborova nastupilo na ovogodišnjoj manifestaciji "Kanat pul Ronjgi"

subota, 11. lipnja

- Na ruti Rijeka – Omišalj – Rijeka, uz dovoljno vjetrova, održano dvanaesto izdanje međunarodne jedriličarske regate "Fiumanka" i ove godine pod pokroviteljstvom Primorsko-goranske županije
- U Novom Vinodolskom, pod pokroviteljstvom Županije započeo 25. Susret puhačkih orkestrata Hrvatske uz "svirku" 700 glazbenika iz 16 orkestrata
- Na Platku, u organizaciji PD "Kamenjak" iz Rijeke i pod županijskim pokro-

veljstvom započeo 14. susret planinara Balkana

nedjelja, 12. lipnja

- U Fužinama održana deveta međunarodna utrka vatrogasaca i treći Fužinski polumaraton, pobjedio Etiopljanim Erkelo Ashenafi
- U Lovranu, rezanjem dvadesetmetarskog štrudla od trešanja otpočelo 11. izdanje gastro manifestacije Dani črešanj

ponedjeljak, 13. lipnja

- U sjedištu Općine Fužine župan Zlatko Komadina s ministrom Božidarom Panketićem potpisao Sporazum o rekonstrukciji dijela županijske ceste na dionici Ličko Polje – Lukovo
- U Fužinama svečano proslavljen Dan Općine i Župe Fužine, nagradu za životno djelo dobio Josip Radošević-Jole, prvi načelnik Općine

- U središtu Omišlja otvoren "Spomen dom krčkog folkloru" kao etnomuzikološki punkt otoka Krka
- U Zagrebu, u zgradi Vlade RH, Matea Vidulic, učenica trećeg razreda Srednje škole Ambroza Haračića iz Malog Lošinja, primila godišnju nagradu Luka Ritz za promicanje tolerancije i škole bez nasilja za školsku 2010/11 godinu

utorak, 14. lipnja

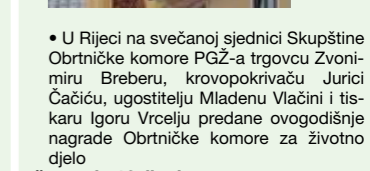
- U sjedištu Županije na konferenciji za medije za 21. lipnja najavljeno obilježavanje Svjetskog dana glazbe pod nazivom "Umrežimo se glazbom, od 7 do 77"
- U Rijeci, u zgradi HNK Ivana pl. Zajca, povodom blagdana sv. Vida, zaštitnika Rijeke održana svečana sjednica Gradskog vijeća Rijeka. Tom prilikom nagradu za životno djelo dobio akademik Petar Strčić. Sjednici prisustvovao i Župan Zlatko Komadina
- U Omišlju svečanom sjednicom pro-

slavljen Dan Općine Omišalj, nagradu za životno djelo dobila Milica Bernardi

- Institut za javne financije iz Zagreba, temeljem istraživanja, objavio da je Grad Opatija na trećem mjestu, a Grad Rijeka na 7. mjestu u Hrvatskoj po dostupnosti proračunskih informacija građanima

srijeda, 15. lipnja

- Svečanim misama i procesijom riječani proslavili Blagdan svetog Vida, nebeskog zaštitnika svoga grada. Misu na otvorenom, na trgu Riječke rezolucije, predvodio požeški biskup dr. Antun Škvorčević

- U Rijeci na svečanoj sjednici Skupštine Obrtničke komore PGŽ-a trgovcu Zvonimiru Breberu, krovopokrivaču Jurici Čačiću, ugostitelju Mladenu Vlačinu i tiskaru Igoru Vrcelju predane ovogodišnje nagrade Obrtničke komore za životno djelo

četvrtak, 16. lipnja

- U Podgorici započeo službeni posjet izaslanstva Primorsko-goranske županije, predvođenog Županom Zlatkom Komadinom. Tijekom dana župana ▶

je primio predsjednik Skupštine Crne Gore Ranko Krivokapić, dok je navečer održana svečanost povodom Dana državnosti RH na kojoj se Županija predstavila svojim turističkim i gospodarskim mogućnostima, te kulturnom baštinom

- U Malom Lošinj u hotelu "Aurora", u organizaciji riječkog Tehničkog fakulteta i pod županijskim pokroviteljstvom započeo deveti kongres "Novi proizvodni sustavi i tehnologije" koji se nakon 24 godine ponovo "vratio" u Hrvatsku

petak, 17. lipnja

- Drugog dana službenog posjeta Podgorici, župan Zlatko Komadina i predsjednik Županijske komisije Vinko Mičević posjetili Privrednu komoru Crne Gore gdje ih je primio predsjednik Komore Velimir Mijušković
- U opatijskom hotelu Mozart otvoren prvi konzulat Republike Poljske u Hrvatskoj, a tom prilikom počasnim konzulom proglašen bivši opatijski gradonačelnik dr. Amir Muzur
- U Tršću u Domu kulture svečanom akademijom obilježeno pola stoljeća srednjškolskog obrazovanja na području Grada Čabra
- Na grobničkom Automotodromu u organizaciji Županijskog savjeta za sigurnost prometa PGŽ, održana tradicionalna manifestacija "Motociklom u život"

subota, 18. lipnja

- U Malom Lošinj otvoren novouređeni dječji vrtić na talijanskom jeziku, u čije je uređenje Republika Italija uložila 1,2 milijuna eura
- U Opatiji u hotelu "Kvarner" održana prva večer ovogodišnjeg festivala Melodije Istre i Kvarnera

nedjelja, 19. lipnja

- Na prepuhom glavnom creskom trgu, zamjenica Župana Nada Turina-Đurić kao posebni izaslanik Predsjednika RH Ive Josipovića, otvorila ORC Svjetsko prvenstvo u jedrenju koje je okupilo 125 posada iz 15 država s oko tisuću natjecanja, čime je ovo postalo najveće sportsko natjecanje u ovoj godini na području Županije

ponedjeljak, 20. lipnja

- U Rijeci u sjedištu Županije župan Zlatko Komadina, povodom Dana antifašističke borbe primio vodstvo Saveza antifašističkih boraca i antifašista PGŽ
- U Delnicama svečanom sjednicom Gradskog vijeća proslavljen Dan Grada Delnica, nagrade za životno djelo dobili Boro Muvrin i Rudolf Sobol

utorak, 21. lipnja

- U sjedištu Županije župan Zlatko Komadina i gradonačelnik Vukovara Željko Sabo potpisali ugovor o donaciji kojom će Županija na Trpinjskoj cesti izgraditi bočalište
- U Rijeci u Pomorskom i povijesnom muzeju Primorsko-goranska županija i Grad Rijeka održali zajedničku svečanu akademiju povodom Dana državnosti i Dana antifašističke borbe

srijeda, 22. lipnja

- Širom Županije obilježen Dan antifašističke borbe - najveće manifestacije tradicionalno održane na Tuhočiću i u Lukovu u Bribirskoj šumi gdje je glavni govornik bio bivši predsjednik RH Stjepan Mesić

četvrtak, 23. lipnja

- U svim župama Riječke nadbiskupije proslavljen blagdan Tijelovo
- U Strasbourgu u Palači Europe gradonačelnik Creska Kristijan Jurjako preuzeo Europsku povelju, priznanje koje Vijeće Europe dodjeljuje lokalnim i regionalnim vlastima za njihovo aktivno promicanje europskih ideala
- U Vrbniku nizom manifestacija proslavili svog zaštitnika sv. Ivana Krstitelja i Dan Općine Vrbnik

petak, 24. lipnja

- U Rijeci na Centralnom gradskom groblju Drenova, županijska delegacija predvođena županom Zlatkom Komadinom, povodom Dana državnosti položila vijence u Aleji poginulih branitelja i kod Središnjeg križa
- U Čavlima započeo peti Festival grobničkog sira i palente, između ostalih događanja skuhanu i pola tone palente kompirice raspoređenih na oko 1.300 porcija
- U Baški svečanom sjednicom Općinskog vijeća proslavili Dan Općine Baške, nagradu za životno djelo dobio Žarko Dujmović

subota, 25. lipnja

- Širom Županije i brojnim manifestacijama obilježen Dan državnosti
- U Delnicama u Domu Oružanih snaga RH obilježeno 40 godina djelovanja delničke postaje Hrvatske gorske službe spašavanja
- Na grobničkoj stazi vožena prva sprint bodovna utrka Prvenstva svijeta motocikala s prikolicom, pobjedio Finac Pekka Paivarinta, prošlogodišnji svjetski prvak
- U riječkoj katedrali svetog Vida, nadbiskup riječki mons. Ivan Devčić za svećenike zaredio trojicu đakona
- U ACI marini u Cresu, u sudjelovanje Župana Zlatka Komadine, nakon sedmogodisnjeg natjecanja, podjelom medalja završio jedriličarski spektakl - ORC Svjetsko prvenstvo, u obje kategorije pobijedile talijanske posade
- U opatijskom hotelu "Kvarner" u sklopu projekta Purpur European Sound Interchange i pod županijskim pokroviteljstvom održan prvi koncert

nedjelja, 26. lipnja

- U Novalji održana finalna večer 41. festivala Melodije Istre i Kvarnera, na kojem su pobijedili Alen Polić i ansambl "Kaljina" sa skladbom "Crna"

utorak, 28. lipnja

- U Centru Zamet župan Zlatko Komadina s predstavnicima jedanaest loptačkih sportskih klubova (nogomet, košarka, odbojka, rukomet i vaterpolo), s područja Županije potpisao ugovore o sufinanciranju rada omladinskih pogona ukupno vrijedne 1,1 milijun kuna a koje je donacijom osigurala Privredna banka Zagreb

- U Rijeci, na gatu Karoline Riječke, pirotehničkim spektaklom "Bubnjevi smrti" francuske Compagnie Trans-Express s otvorene 8. Riječke ljetne noći

srijeda, 29. lipnja

- Predstavnici Državnog zavoda za statistiku objavili prve preliminarne rezultate popisa stanovništva provedenih u travnju - na području Primorsko-goranske županije živi 296.123 stanovnika što je za 9.382 (ili 3,1 5) manje nego deset godina ranije

- U Puntu na novoimenovanom Trgu zahvalnosti u središtu mjesta otkriven spomenik braniteljima Domovinskog rata

četvrtak, 30. lipnja

- U sjedištu Županije župan Zlatko Komadina primio u prvi službeni posjet veleposlanika Ruske federacije u RH Roberta Markaryana

- U sjedištu Županije župan Zlatko Komadina povodom 20. obljetnice formiranja 111. brigade HV primio pripadnike Kluba zapovjedništva te brigade koji su ga upoznali s cijelim nizom aktivnosti organiziranih tim povodom

Srpanj

petak, 1. srpnja

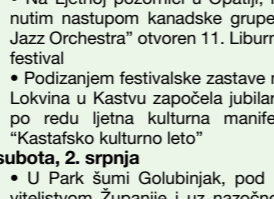
- U Rijeci u Nadbiskupskom domu riječki nadbiskup Ivan Devčić, župan Zlatko Komadina i gradonačelnik Vojko Obersnel potpisali Sporazum o osnivanju ustanove za palijativnu skrb, čime je u zgradi starog sjemeništa na Belvederu započeta gradnja prvog hospicija na području Hrvatske

- U Matuljima župan Zlatko Komadina sa suradnicima obišao Centar primarne zdravstvene zaštite, čija je izgradnja u završnoj fazi
- U Zagrebu predsjednik RH Ivo Josipović proslavljenom riječkom rukometnom djetelnicu Vladimiru Vujanoviću predao orden Reda Danice hrvatske s likom Franje Bučara
- Na Ljetnoj pozornici u Opatiji, nadahnutim nastupom kanadske grupe "Soul Jazz Orchestra" otvoren 11. Liburnia jazz festival
- Podizanjem festivalske zastave na trgu Lokvina u Kastvu započela jubilara 20. po redu ljetna kulturna manifestacija "Kastafsko kulturno leto"

subota, 2. srpnja

- U Park šumi Golubinjak, pod pokroviteljstvom Županije i uz nazočnost zamjenika župana prof. Vidoje Vujića na 12. susretu okupilo se skoro pet tisuća umirovljenika iz četiri županije

- U Novom Vinodolskom oko tisuću i pol maškara ludovalo na 19. Ljetnom karnevalu, povorku gledalo oko šest tisuća domaćina i gostiju

ponedjeljak, 4. srpnja

- U sklopu redovnog tjednog sastanka s predstavnicima medija, župan Zlatko Komadina s nazočnim novinarima otvorio obilježje deset godina prvog izbora za Župana Primorsko-goranske županije
- U cijeloj Hrvatskoj, pa tako i u svih 34 srednjih škola na području Primorsko-goranske županije započeo prvi upisni krug u srednje škole, planom predviđeno da se upiše 3.290 učenika

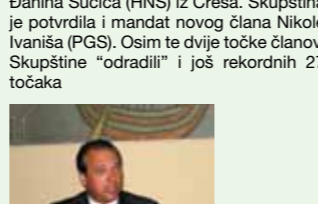

utorak, 5. srpnja

- Nakon završenog prvog upisnog roka dio srednjih škola zaključio upise, najveći pritisak i ove godine bio na Medicinskoj školi u Rijeci, Prvoj sušačkoj hrvatskoj gimnaziji, Opatijskoj i Salezijanskoj gimnaziji, ali i na Ugostiteljsku školu u Opatiji, posebno za smjer kuhara

četvrtak, 7. srpnja

- U Rijeci održana 23. sjednica Županijske skupštine PGŽ. Slijedom koalicijskog dogovora, članovi Skupštine za novog predsjednika Županijske skupštine PGŽ izabrali dosadašnjeg potpredsjednika Inga Kamenara (SDP) iz Lovrana, a za novog potpredsjednika Đanina Sučića (HNS) iz Creska. Skupština je potvrdila i mandat novog člana Nikole Ivačića (PGS). Osim te dvije točke članovi Skupštine "odradili" i još rekordnih 27 točaka

petak, 8. srpnja

- U Lubenicama, nastupom sopranistice Lidije Horvat Dunjko i puhačkog sekteta AG Brass započele 22. Lubeničke večeri i ove godine pod županijskim pokroviteljstvom, festival otvorio župan Zlatko Komadina

nedjelja, 10. srpnja

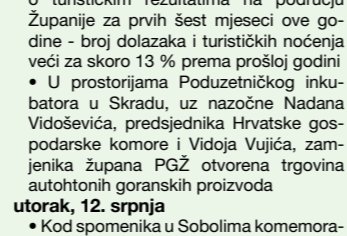
- U Republici Hrvatskoj, pa tako i na području Primorsko-goranske županije održani izbori za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina. Na 51 biračkom mjestu, u svim gradovima i općinama Županije, uz odaziv od samo 6,3 % upisanih birača, izabrano 7 vijeća i 5 predstavnika nacionalnih manjina u PGŽ

ponedjeljak, 11. srpnja

- Na redovnom tjednom susretu s novinarima župan Komadina objavio podatke o turističkim rezultatima na području Županije za prvih šest mjeseci ove godine - broj dolazaka i turističkih noćenja veći za skoro 13 % prema prošloj godini
- U prostorijama Poduzetničkog inkubatora u Skradu, uz nazočne Nadana Vidoševića, predsjednika Hrvatske gospodarske komore i Vidoje Vujića, zamjenika župana PGŽ otvorena trgovina autohtonih goranskih proizvoda

subota, 12. srpnja

- Kod spomenika u Sobolima komemoracija

Novi članovi Županijske skupštine

Na sjednici Županijske skupštine, održane u srijedu, 28. rujna 2011. godine, dosadašnje članove, Slavka Žica i mr.sc. Nikolu Ivačića iz Primorsko-goranskog saveza zamijenili su Jadranka Kruljac iz Delnica i Zoran Miličković iz Rijeke, dok je Marinka Dumanica iz Hrvatske narodne stranke zamijenio mr.sc. Matko Županić iz Rijeke.

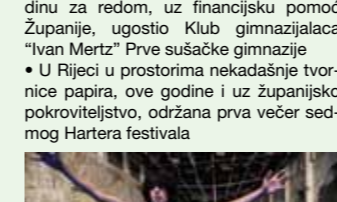
tivnim skupom obilježena 69. godišnjica stradanja Podhumskih žrtava, stradali 1942. godine od talijanske vojske

srijeda, 13. srpnja

- U Bakru, obilježavajući Dan Grada Bakra i zaštitnicu grada svetu Margaretu, održana svečana sjednica Gradskog vijeća, tom prigodom nagrada za životno djelo dodijeljena Nagrada za životno djelo

petak, 15. srpnja

- U Lokvama potpredsjednik Vlade RH i ministar Božidar Pankretić otvorio radove na gradnji kanalizacije i pročišćivača, vrijedne oko 3,6 milijuna kuna
- U pastoralni centar Riječke nadbiskupije u Drivenik doputovala grupa od 36 djece Srebrenice, koju je četvrtu godinu za redom, uz financijsku pomoć Županije, ugostio Klub gimnazijalaca "Ivan Mertz" Prve sušačke gimnazije
- U Rijeci u prostorima nekadašnje tvornice papira, ove godine i uz županijsko pokroviteljstvo, održana prva večer sedmog Hartera festivala

subota, 16. srpnja

- Na trajektu "Ilovik" tijekom redovne vožnje između Valbiske i Merga, održana sjednica Povjerenstva Vlade za koordinaciju i praćenje sezone. Prisutnu predsjednicu Vlade Jadranku Kosor i 5 ministara pozdravio i zamjenik župana Vidoje Vujić
- U blizini Broda na Kupi u organizaciji udruge "Kupa", a pod županijskim pokroviteljstvom osmi put održana sportska manifestacija "Kupom uzvodno"
- U Bakru u sklopu "Margaretinog ljeta" održana rekonstrukcija pomorske bitke, te mimohod povijesnih postrojbi HV

ponedjeljak, 18. srpnja

- U Rijeci u sjedištu Grada Rijeke gradonačelnik Rijeke Vojko Obersnel i zamjenik župana Vidoje Vujić primili grupu od 36 djece Srebrenice koja od petka

borave u Driveniku

- U riječkom Centru Zamet započelo 6. europskog sveučilišnog prvenstvo u rukometu, organizirano pod supokroviteljstvom Primorsko-goranske županije. Na svečanom otvorenju natjecatelje pozdravio i zamjenik župana prof. dr. Vidoje Vujić

utorak, 19. srpnja

- Predsjednik RH Ivo Josipović, u pratnji župana Zlatka Komadine, na Pećinama odgledao "Babu Jagu", predstavu koju je ansambl riječke Hrvatske drame uprizorio u sklopu ovogodišnjih Riječkih ljetnih noći

srijeda, 20. srpnja

- Predsjednik RH Ivo Josipović, u sklopu posjete Rijeci i Primorsko-goranskoj županiji tijekom jutro obišao Trsatsko svetište, Centar Zamet gdje se održavalo Europsko prvenstvo u rukometu za studente, muzej računala i tehnologije "Peek&Poke", te je na Korzu popio kavu s građanima
- U Opatiji u hotelu Kvarner u sklopu obilježavanja nebeskog zaštitnika Opatije svetog Jakova, svečanom sjednicom Gradskog vijeća Opatije obilježen Dan grada. Tom prigodom nagrada za životno djelo uručena Olegu Mandiću
- U Osoru započele 36. Osorske glazbene svečanosti, manifestaciju otvorio predsjednik RH prof. dr. Ivo Josipović, a otvorenju nazočio i župan Zlatko Komadina

četvrtak, 21. srpnja

- U Malom Lošinj, na kući Silvane Granić župan i predsjednik Turističke zajednice PGŽ Zlatko Komadina postavio prvu oznaku kvalitete obiteljskog turizma "Kvarner Family", čime je označen početak provedbe jedinstvenog pilot projekta u Hrvatskoj
- U Rijeci na pontonu u riječkoj luci koncertom arija iz poznatih mjuzikla započele 8. Riječke ljetne noći

petak, 22. srpnja

- U Rijeci, ispred prostorija Udruge za pomoć osobama s mentalnom retardacijom - Kluba srce, zamjenica župana Nada Turina Đurić predsjednica udruge Ani Pribanić predala kombi vozilo koje je Županija donirala članovima udruge
- Direktor Eko-plusa d.o.o. Dušan Šćulac

Obilježen Svjetski dan učitelja

U srijedu 5. listopada 2011. u Hrvatskom kulturnom domu na Sušaku prigodnom svečanosti Primorsko-goranska županija obilježila je Svjetski dan učitelja. Tom su prilikom, dvanaestu godinu zaredom, proglašeni najuspješniji odgojno-obrazovni djelatnici i ustanove s područja cijele županije te im je dodijeljena Županijska nagrada.

Od dvadeset i četiri prijedloga za najboljeg djelatnika te deset za najbolju ustanovu, Povjerenstvo

kojeg čine prošlogodišnji dobitnici Županijske nagrade, među najbolje je uvrstilo dvanaest odgojno-obrazovnih djelatnika i četiri odgojno-obrazovne ustanove.

Župan Zlatko Komadina čestitao je učiteljima njihov dan, istaknuvši kako se učitelji, nastavnici i profesori bave izuzetno važnim poslom, odgojem i obrazovanjem mladih, poslom koji je u ovim teškim gospodarsko-socialnim vremenima još zahtjevniji i osjetljiviji.

objavio da je na međunarodni tender za izvodače radova budućeg županijskog Centra za gospodarenje otpadom u Marišćini, vrijednog 49,3 milijuna eura stiglo više od dvadeset ponuda

subota, 23. srpnja

- U Begovom Razdolju predsjednica Vlade RH Jadranka Kosor i ministar Radovan Fuchsa posjetili 70-ak članova udruge "Sanus" - djecu oboljelu od malignih bolesti i njihovih roditelja
- Nakon potrage od 55 dana, koju su uglavnom provodili prijatelji, a ne pripadnici nadležnih institucija, pronađeno tijelo nestalog Riječanina Alena Poropata i to u provaliji iznad Buzeta gdje je sletio sa svojim motorom

nedjelja, 24. srpnja

- Na stazi od Opatije do Lovrana i natrag do Voloskog, pod pokroviteljstvom PGŽ u povodu Dana Grada Opatije održana četvrta međunarodna atletska utrka za žene pod nazivom "Trči i uživaj"
- U riječkom Centru Zamet svečano završeno europsko studentsko rukometno prvenstvo. Pobjedničkim ekipama nagrade dodijelio i predsjednik Županijske skupštine Ingo Kamenar
- U opatijskom hotelu "Adriatic", pod županijskim pokroviteljstvom, na trećem Hrvatskom festivalu klapa i mandolina pobijedili klapa Kampanel iz Zagreba i klapa Bibinje

ponedjeljak, 25. srpnja

- Na redovnoj tjednoj konferenciji za novinare župan Komadina poslao poruku javnosti da riječki Novi list treba sačuvati kao riječku tradiciju, te pozvao riječke tvrtke da otkupe paket dionica od 51 posto
- Predsjednica Vlade RH Jadranka Ko-

sor iznenada (tijekom jutro) posjetila otok Rab gdje se susrela s predstavnicima Grada Raba i Općine Lopar, susretu prisustvovala i zamjenik župana prof. Vidoje Vujić

- U Rabu na prepunom trgu Sv. Kristofora započela deseta "Rabska fjera", manifestaciju obišao i župan Zlatko Komadina

utorak, 26. srpnja

- U Rijeci iznenada, u 70. godini života preminuo Danijel Mažuran predsjednik Matice umirovljenika Primorsko-goranske županije i član Županijske skupštine PGŽ u prošlom mandatu
- Peto ispitivanje čistoće morske vode na plažama u Primorsko-goranskoj županiji pokazalo da je na 98,3 % lokaliteta more izvrsne čistoće

- U Lokvama opet došlo do krize vlasti - nakon samo 40 sekundi trajanja prekinuta sjednica Općinskog vijeća jer nije bilo dovoljno članova vijeća

četvrtak, 28. srpnja

- U Malom Lošinj državni tajnik Josip Borić i ravnatelj ŽLU Mali Lošinj Gracijano Petrinić potpisali ugovor o sufinanciranju dogradnje pristaništa u luci Ilovik, investiciju vrijednu 5,6 milijuna kuna zajednički financiraju Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, PGŽ i Grad Mali Lošinj

petak, 29. srpnja

- U Rijeci u sjedištu Županije, svečanom prisegom pred predsjednikom Županijske skupštine Ingom Kamenarom 33 građana postalo je sucima porotnicima Općinskog suda u Rijeci
- Ravnatelj hrvatske policije Oliver Grbić u Crikvenici ugostio ministra unutarnjih poslova Republike Slovačke Daniela Lipšicu
- U Rijeci u sjedištu Županije održana je konstituirajuća sjednica Županijskog povjerenstva za ravnopravnost spolova, za predsjednicu je ponovo izabrana Irene Gregorović - Filipčić

subota, 30. srpnja

- U Vrbovskom održan 4. susret branitelja Gorskog kotara
- U Park šumi Golubinjak kraj Lokava, okupili se makedonci iz cijele Hrvatske i proslavili Ilinden - najveći makedonski blagdan

Promijenili smo politički i javni utjecaj Županije

Mislim da smo u ovih deset godina promijenili "vidljivost" Županije i njezin utjecaj u političkom i javnom smislu, daleko više nego što su naše ovlasti i realna sredstva to omogućavala. Županija se nametnula kao politički sugovornik u ime građana

Razgovarao: Dragan OGURLIĆ
Snimio: Petar FABIJAN

Ne živim u prošlosti, nego u sadašnjosti, i gledam što treba napraviti sutra. O tome što je Županija ponešto sam znao, ne dovoljno, ali došao sam s idejom da od Županije napravimo respektabilnu prepoznatljivu instituciju. Bez lažne skromnosti, mislim da smo u tome uspjeli, da smo promijenili imidž Županije, da smo netko i nešto, da se za nešto pitamo. Iskoristili smo skoro sve što smo mogli u okviru svojih ovlasti, a percepcijski čini mi se i više od toga. Prepoznati smo kao drukčiji, postali smo otvoreniji, naglasili smo našu posebnost, demokratičnost. Mislim da smo uspjeli stvoriti jednu dobru atmosferu u samoj Županiji i u njezinim institucijama.

Nema mjesta u Županiji gdje ne možemo vidjeti nešto u čemu smo sudjelovali u ovih deset godina i gdje smo nešto rješavali i riješili, dogovarali i bili zajedno s ljudima da se nešto napravi. Županija se nametnula kao politički sugovornik u ime građana, ali i u ime političkih opcija koje ovdje imaju većinsko povjerenje građana. Čuo se glas ovog dijela Hrvatske, a da se on i poslušna, očito će trebati državni izbori...

Tako govori župan Primorsko-goranske županije Zlatko Komadina, o svome kontinuitetu u Županiji kojom upravlja već puno desetljeće, još od 5. srpnja 2001. godine.

Razvojni projekti - izazov

Posljednje neposredne izbore i treći mandat dobili ste u prvom krugu sa 60,5 posto osvojenih glasova. Što mislite, bi li građani koji su Vas birali radije da ste im župan ili u Zagrebu jedan od ministara u koalicijskoj Vladi?

- Dio građana očekuje da budem u Vladi i da se realiziraju neki razvojni projekti od interesa za našu Županiju. Srećom da je najveći dio tih projekata, pogotovo infrastrukturnih, od nacionalnog interesa.

Možemo li, dakle, razjasniti - ukoliko koalicija dobije izbore - idete li u Zagreb ili ne? Nedavno ste u Globusu izjavili kako bi Vaš eventualni odlazak na funkciju u Zagreb zbog novih izbora za župana stajao građane pet milijuna kuna...

- Mislim da ne treba trošiti novce poreznih obveznika na prijevremene izbore, ako se to može, a može, riješiti izmjenom jedne rečenice u postojećem zakonu jer svi ljudi koji obnašaju izvršnu vlast u lokalnoj i regionalnoj samoupravi, njihovi zamjenici, ima ih preko 1.000 u Hrvatskoj, u vremenu kada bi se ti prijevremeni izbori odradili, bili bi već tri godine u tekućem mandatu, a to je u svakom demokratskom svijetu odrađen veći dio priče za koju su dobili povjerenje. Uostalom, zamjenici su birani direktno s čelnicima i imaju puni izborni legitimitet. Takav zakon koji odvaja kadrovsku priču na lokalnu i državnu je štetan, i u smislu poslova i u smislu troškova. Logično bi bilo da se omogući flek-

Prije svega treba dobiti izbore, a onda vam mandat treba dati povjerenje i ponuditi ministarsko mjesto. Dio građana očekuje da budem u Vladi i da se realiziraju neki razvojni projekti od interesa za našu Županiju. Srećom, najveći dio tih projekata je i od nacionalnog interesa

sibilnost na tržištu rada, pa u ovom slučaju i političkom.

Hoće li do toga doći, vidjet ćemo. Prije svega treba dobiti izbore, a onda vam mandatar treba dati povjerenje i ponuditi ministarsko mjesto. Meni osobno važno je da program za koji se osobno zalažem bude u prioritetima Vlade.

Udvostručiti novac lokalnoj samoupravi

Koliko godina treba novoj Vladi da prekinu loše trendove i izvede Hrvatsku iz krize?

- U prvoj godini treba prekinuti loše trendove. U drugoj pokrenuti stabilan gospodarski rast, a Hrvatsku dugoročno stabilno postaviti u drugom mandatu s višim stopama rasta koje mogu servisirati dug i stvoriti perspektive za nova ulaganja, a samim time i nova radna mjesta te drukčiji odnos državnog deficita, budžetskog deficita, vanjskotrgovinske bilance i odnosa zaposlenih i nezaposlenih.

To ne može ići preko noći. Ako ste u krivom smjeru išli zadnjih dvadeset godina ili barem zadnjih osam, onda teško možete u kraćem periodu od tih osam napraviti povratak na staro. Srećom, efekti rada su brže vidljivi nego efekti nerada.

Kako biste kao član nove Vlade gledali na fiskalnu decentralizaciju? Što biste učinili s općinama u Hrvatskoj koje ne mogu same sebe financirati (odnosno čiji su proračuni manji od dotacija koje dobivaju države)?

- Hrvatska treba postati država regija. Danas je svega deset posto javnog novca u samoupravi, znači u svim gradovima, općinama i županijama u Hrvatskoj. Najcentraliziranija smo država Europe. Možda nam je Grčka tu negdje, ali situacija u Grčkoj nije baš sjajna. Danska, primjerice, je država sa šezdeset posto javnog novca u lokalnoj vlasti.

Naš je cilj u prvom mandatu lokalnoj samoupravi na upravljanje dati dvadeset posto javnog novca u Hrvatskoj. To znači udvostručiti taj iznos u odnosu na sadašnje stanje; odnos središnje države naspram lokalne samouprave sa 90-10, na 80-20 posto. Uz jačanje upravljačkih ovlasti. Invalidne općine, tj. političke općine koje više dobivaju od države nego što prihoduju, treba ukinuti.

Županija se nametnula građanima

Koja postignuća Primorsko-goranske županije koju vodite deset godina smatrate najznačajnijim u proteklom mandatu? Koje biste najvažnije županijske projekte istakli koji su dovršeni ili se nalaze pred realizacijom?

- Mislim da smo promijenili "vidljivost" Županije i njezin utjecaj u političkom i javnom smislu. Daleko više nego što su naše ovlasti i realna sredstva to omogućavala. Mislim da smo doprinjeli otvorenosti i demokratičnosti sredine u kojoj živimo i radimo, naglasili našu

posebnost i sve naše specifičnosti. Baš kao što naš turistički slogan kaže "Raznolikost je lijepa". Nametnuli smo transparentnost rada kao načelo o kojem se sada puno priča u Hrvatskoj, ali malo radi u mnogim sredinama kao i u središnjoj državi. Objektivno, od kada smo postali zaduženi za institucije zdravstva, školstva ili neke druge ovlasti, kao što su prostorno planiranje, graditeljstvo, pomorsko dobro... grade se rive, pristaništa, školske sportske dvorane. Sudjelujemo u uređenju objekata zdravstvene zaštite, ulažemo u naše specijalne bolnice. Primjerice, investicijsko-razvojni ciklus našu je Thalassoterapiju Opatija pretvorio u respektabilnu zdravstvenu ustanovu. Tu su i crikvenička Thalassoterapia, Psihijatrijska bolnica na Rabu. Priprema se prostorno-planska dokumentacija koja predviđa razvoj prometne infrastrukture, dovršenje cestovnih pravaca, pripremu nove željezničke pruge, poslovnih zona na Kukuljanovu i u Matuljima. Na taj se način stvaraju uvjeti za privlačenje domaćih i stranih investicija.

Iskoristiti sve potencijale

Koji bi po Vama bili prioriteti u razvoju Županiji do 2020. godine?

- Osnovni prioritet je ubrzani razvoj pomorskog i prometnog pravca, tj. 5b koridora, ulaganje u lučke prekrcajne kapacitete u nove terminale i proširenje postojećih. S tim u vezi je i dovršenje cestovne infrastrukture, modernizacija postojeće željeznice te ubrzana priprema, a onda i izgradnja nove brze željeznice na koridoru ravničarske pruge.

Nužno je restrukturiranje brodogradnje, dalji razvoj turističkog proizvoda uz revitalizaciju postojećih hotelskih kapaciteta te gradnju novih uz realizaciju novih sadržaja u ponudi u turizmu, samim time razvoj turizma kao cjelogodišnjeg kroz nove vidove, prije svega zdravstveni i kongresni, sportsko-rekreativni, turizam događanja i doživljaja. Sve to koristeći našu bogatu kulturno-povijesnu baštinu, koristeći prednosti i predispozicije našeg geostrateškog položaja. Znači, blizina Srednje Europe, blaga klima i sigurnost destinacije. Tu je i ulaganje u razvoj energetike, u smislu proizvodnje struje, transporta energenata, plina, nafte, novih elektrana, proizvodnje električne energije i uopće obnovljivih izvora energije, vjetroelektrana i solarnog sustava za što imamo sjajne mogućnosti.

Nadalje, treba iskoristiti potencijale šumarstva i drvne industrije našeg Gorskog Kotara, ulagati u poljoprivredu koristeći klimatske pogodnosti i posebnosti ovoga dijela Mediterana i srednje Europe.

Hrvatska zapela u tranziciji

Kako biste komentirali rezultate popisa stanovništva: pad broja stanovnika u Primorsko-goranskoj županiji, a posebice drastično u Gorskom kotaru?

- Rekao bih da se često radi o frustracijama proizišlih iz nepoznavanja činjenica. Malo tko zna da godišnje 1.000 ljudi više umire nego

Deset godina na čelu Primorsko-goranske županije - Zlatko Komadina

ih se rađa. Što znači da smo u zadnjih deset godina izgubili u stanovništvu prirodnim putem doslovno deset tisuća ljudi. Dodatno, dio se iselio, a dio se uselio. Migracije idu i zbog gospodarsko-socijalnih pa i političkih razloga, a imamo i migracije u samoj županiji gdje se mijenjaju odnosi na tržištu rada. Dio stanovništva, primjerice iz Gorskog kotara seli prema urbanom dijelu, dio Rijeke prema riječkom prstenu, dio ide prema otocima. To su mijene koje se događaju svuda, pa tako i kod nas.

To je jednostavno takav proces, a zašto je tome tako treba pitati one koji su upravljali Hrvatskom zadnjih dvadeset godina, a to je HDZ koja je provela potpuno neprimjeren način tranzicije hrvatskog društva, pogotovo nemoralno i nekorektno u ratnim vremenima. Otvorila tržište i Hrvatsku prema svijetu i samim time izložila slomu hrvatsku ekonomiju koja je bila prema istoku konkurentna, a prema zapadu apsolutno nekonkurentna, isto zatvorila političkim razlozima i tržište nesvrstanih, a nije učinila prije toga, ono što svaka država čini, osposobila za predstojeću tržišnu utakmicu

Uopće ne mislim da će nastati problem po Rijeku i Županiju u razvojnom smislu ako se izgube izbori, jer svaka vlada mora iskoristiti maksimum potencijala u nacionalnom interesu, pa to mora i Vlada HDZ-a. No srećom, oni za to neće imati daljnju priliku. Ono što nisu znali, vidjeli i mogli, morat će a i napraviti će nova Vlada lijevoga centra

cu svoja postojeća poduzeća, nije im tražila strateškog partnera nego ih je jednostavno, prema načelu "brigo moja pređi na drugoga", pretvorila u neko dioničarsko društvo, u kojem je država postala većinska jer radnici jednostavno nisu mogli kupiti ta poduzeća. Nije brinula o njima, menadžment se redao po političkoj podobnosti i donosile su se krive odluke što je jednostavno dovelo do urušavanja metaloprerađivačkog kompleksa koji je nekada bio u Rijeci, ali to je tako i u ostalim dijelovima Hrvatske. To je po meni štetočinsko djelovanje politike, djelovanje protiv nacionalnih interesa. Nisu nacionalni interes zastava i grb, to su simboli države. Nacionalni interes je da stanovnik te države kvalitetno živi, a za to ova vlast u dvadeset godina nije dokazala da je sposobna.

Razvoj Rijeke treba biti interes svake vlade

Politički, Rijeka je utvrda SDP-a. Za "kukuriku-vladu" Rijeka je, prema riječima predsjednika SDP-a Zorana Milanovića,

ključna točka i kapitalni interes. Gode te "ljubavne poruke". Ali ako ne dobijete izbore, znači li to gospodarsku, infrastrukturnu i ostalu stagnaciju Rijeke i cijelog kraja?

- Ne znači. Hrvatska je ulaz u Europu iz pravca Sueza i Mediterana, Jadransko more je rukavac Mediterana koji se duboko usjekao u tkivo srednje Europe. Geostrateško položaj najveći je razvojni resurs Primorsko-goranske županije. Ako ne možete prometno, turistički i energetski iskoristiti taj svoj položaj jačanjem lučke infrastrukture, jačanjem željezničke i energetske infrastrukture, onda ste diletanti. To treba biti interes svake vlade a ne samo Vlade lijevoga centra. Uopće ne mislim da će nastati problem po Rijeku i Županiju u razvojnom smislu ako se izgube izbori jer svaka vlada mora iskoristiti maksimum potencijala u nacionalnom interesu, pa to mora i Vlada HDZ-a, no srećom, oni neće imati daljnju priliku. Ono što oni nisu znali, vidjeli i mogli, morat će, a i napraviti će nova Vlada lijevoga centra.

Razočaranje neoliberalnim poretom

O učinjenome za vrijeme njegovih deset godina, o mogućnostima i nemogućnostima, župan Komadina glasno razmišlja:

- Daleko više ima onoga što smo htjeli, a nismo uspjeli. Uvijek želiš ono što ne možeš, i mislim da je to dobar motiv. Mi nismo mogli graditi prugu i niti graditi cestu, to mora netko drugi. Mrzim pitati za novce naših građana nekoga u državi koji misli da ima pravo raspolagati tim novcem na bazi ničega. Možda se moglo više, ali za više ne možete mijenjati tijek stvari s Korza. Stvari moraš mijenjati upravljajući državom. Iako, na žalost, u današnjem svjetskom poretku ne možeš puno toga ni tada jer i države su danas u problemu. Svijetom vlada kapital, vladaju pravila i procedure kojima pristupate i norme i regulative koju prihvaćate, a koja nisu napravljena tako da većini bude bolje, nego da većina bude snošljivo zadovoljna da ne bi smetala manjini koja raspolaže kapitalom. To je moj dojam neoliberalnog svijeta u kojem danas živimo i koji je definitivno prouzročio krize. Gdje je novac postao roba, gdje novac stvara novac, a ne materijalno i gdje protuteža novca nije u novostvorenoj vrijednosti. Banke nisu servis gospodarstva nego organizacije za stvaranja profita svojim vlasnicima. Demokracija se dosta izokrenula u nekakvu svoju suprotnost, u jedan privid prava koja u naravi ne možeš ostvariti.

Matuljima nova dvorana i zdravstveni centar

Investicija školske sportske dvorane vrijedna je 30 milijuna kuna i dosad je najveća na matuljskom području. Ali to nije sve, jer Općina Matulji uskoro završava još jednu veliku investiciju – Centar primarne zdravstvene zaštite, koji je izgrađen nekoliko kilometara izvan samog matuljskog centra

Za otprilike godinu i pol trebali bi se ovdje "loptati" matuljski osnovci, ali i rekreativci i profesionalni sportaši

Novi matuljski Centar primarne zdravstvene zaštite

Početak iduće godine u Zdravstveni centar uselit će i prvi zakupci

Napisao: Davor ŽIC
Snimio: Sandro RUBINIĆ

Između guste šikare i zelenog raslinja, iz blata Jankovićeve dolca ispod matuljske osnovne škole, "raste" nova školska sportska dvorana. Na 12 tisuća kvadratnih metara nekadašnjeg obraslog zemljišta za otprilike godinu i pol dana trebali bi se "loptati" matuljski osnovci, ali i rekreativci i profesionalni sportaši, a usto će ovaj projekt olakšati i gust promet u centru općine Matulji. Naime, osim dvorane veličine rukometnog igrališta, u ovoj investiciji vrijednoj preko 30 milijuna kuna – dosad najvećoj na matuljskom području – izgradit će se i javna garaža s 56 parkirnih mjesta.

Novi "hram" sporta

Radovi na novoj dvorani, u izvođenju poduzeća Radnik iz Križevaca, započeli su prije šest mjeseci, a iako konačan datum za dovršetak investicije ističe u travnju 2013. godine, predstavnici izvođača i čelni ljudi Općine Matulji vjeruju da bi matuljski sport svoj novi "hram" mogao dobiti i prije isteka predviđenog roka. Prva faza investicije, koju zajednički financiraju Općina Matulji i Primorsko-goranska županija, uz pomoć iz državnog proračuna, potrajat će oko 18 mjeseci, nakon čega bi se izgradila vanjska igrališta, park i kulturni dom.

- Radovi napreduju prema planu, a imali smo dosad sreće jer su nam vremenske prilike išle na ruku. Nadamo se, kao što nas uvjerava izvođač, da će do kraja godine dvorana biti "pod krovom", odnosno da će se postaviti ploča, a sljedeće godine krenuli bismo u opremanje i uređenje unutarnjeg prostora dvorane. Vanjski dio prostora bit će izgrađen amfiteatarski, s igralištima i velikom parkovnom površinom, a rok za dovršetak je sredina 2013. godine, objasnio je matuljski načelnik Mario Čiković.

Šetnica na krovu

Osim svojom lokacijom, odnosno smještajem na "posljednju" neiskorištenu građevinsku česticu u strogom centru Matulja, ova se sportska građevina od "konkurencije" razlikuje i svojim jedinstvenim arhitektonskim rješenjem koji je izradio tim od devet projekatana na čelu s arhitektom Nenadom Kocijanom. Prema njihovoj viziji, dvorana će Matuljima donijeti novi dašak urbane atmosfere, jer će ona putem svog krova – koji će poslužiti i kao mali trg ili šetalište – biti povezana s centralnim trgom naselja, a sama će zgrada svojim izgledom biti uklopljena u okolinu. Stražnja strana objekta bit će naslonjena na prirodnu stijenu, a njeno pročelje bit će kaskadno postavljeno, te obogaćeno zelenim površinama. Na taj način – osim zadovoljenja sportskih potreba svojih stanovnika, Općina Matulji dobit će i nove šetnice te parkovne nasade.

- Iznimno smo zadovoljni arhitektonskim rješenjem, jer njegova velika prednost jest što ćemo dobiti prostrani trg od 3.500 četvornih metara na krovu dvorane, koji će biti spojen

Dobit ćemo prostrani gradski trg na krovu dvorane – načelnik Mario Čiković

sa sadašnjim prostorom ispred škole. Uz to, puno nam znači park, jer zelene površine postale su "deficitarne" u centru općine opterećenom prometom, pa vjerujem da će to biti novo mjesto za šetnju i druženje u oazi zelenila, poručio je Čiković.

Zdravstvo na jednom mjestu

Uz školsku sportsku dvoranu, Općina Matulji uskoro će završiti još jednu veliku investiciju – Centar primarne zdravstvene zaštite, koji je izgrađen nekoliko kilometara izvan samog matuljskog centra, pored već etablirane klinike doktora Borisa Nemeca. Povijest ovog projekta "vuče" se još od 2002. godine, kada je Općinsko poglavarstvo odlučilo riješiti problem s neadekvatnim smještajem liječnika primarne zdravstvene skrbi. Oni su do osamostaljenja Općine Matulji bili smješteni u sadašnjoj općinskoj zgradi, a nakon preseljenja, "raštrkani" su po čitavom području Općine, često na lokacijama s prilazom neprilagođenim starijim osobama te osobama s invaliditetom.

Kamen temeljac novog Centra postavili su u svibnju 2010. godine primorsko-goranski župan Zlatko Komadina i matuljski načelnik Mario Čiković, a radovi na izgradnji novog objekta teku "punom parom" – do sad su završeni svi grubi građevinski radovi, a na redu je "šminkanje" interijera velike zgrade vrijedne oko 15 milijuna kuna. Glavne uloge u ovoj investiciji "podijeljene" su jednako kao i kod projekta izgradnje sportske dvorane – radove izvodi Radnik iz Križevaca, a financiraju ih Općina Matulji te Primorsko-goranska županija.

- Zgrada i fasada su gotove, a sada prelazimo na unutrašnje radove. Očekujemo da bismo do Nove godine trebali dobiti uporabnu dozvolu, što znači da će početkom iduće godine već useliti zakupci i da ćemo

Na oko 2.100 četvornih metara bruto površine, podijeljene na dva kata, trebao bi se smjestiti sav "medicinski potencijal" općine Matulji

Kastavci prvi do dvorane

Prvi na liburnijskom području novu sportsku dvoranu dobili su Kastavci – novi kastavski sportski centar, smješten u dolcu nedaleko gradskog središta i vrijedan oko 34 milijuna kuna, "profunkcionirao" je sredinom travnja ove godine. Čast da otvore sportsku dvoranu imali su najmlađi i najstariji kastavski sportaši – Adriano Jušić i Rudolf Šturm, a pozdravne riječi održali su kastavski gradonačelnik Ivica Lukanović i župan Zlatko Komadina.

Dvorana se sastoji od tri dijela, a gledalište može primiti 600 gledatelja, dok sa pratećim sadržajima i ugostiteljskim objektima ukupna površina objekta iznosi nešto manje od tri tisuće kvadrata. Za dovršetak dvorane trebalo je nešto manje od godine i pol dana – kamen temeljac položen je u siječnju 2009. godine, radove je izvodila tvrtka Team iz Čakovca, a dvoranu su financirali Grad Kastav i Primorsko-goranska županija, uz pomoć Ministarstva prosvjete i sporta

konačno dobiti jedan centar medicinske izvrsnosti, izgrađen po najmodernijim principima struke – od uređenja prostora, preko velikog parkirališta do olakšanog pristupa osobama s invaliditetom, kazao je Čiković.

Zakupci uglavnom poznati

Na oko 2.100 "kvadrata" bruto površine, podijeljene na dva kata, trebao bi se smjestiti sav "medicinski potencijal" općine – u prizemlju će "ordinirati" ukupno šest ordinacija opće medicine, pet stomatoloških, po jedna pedijatrijska i ginekološka ordinacija te laboratorij. Na kat je osigurano mjesto za ljekarnu, zubotehnički laboratorij te prostor za fizikalnu

terapiju, a uz njih, predviđa će da će još nekoliko specijalističkih ordinacija biti iznajmljeno privatnim liječnicima. Prema dosad sklopljenim ugovorima, među njima će se naći privatni zubotehnički laboratorij Darije Kalik, Optika "RA-VU", stomatološka poliklinika "Dental Adriatic" te primorsko-goranski Zavod za javno zdravstvo.

- Četiri ugovora o zakupu već su potpisana, a imamo velik interes i za ostale prostore. Uskoro ćemo objaviti natječaj za zakup mjesta koja su još uvijek prazna, posebno za fizioterapeuta i dermatologa, zaključio je matuljski načelnik. ■■

Nakon propasti glomaznog drvoprerađivačkog sustava, nužno je bilo naći nove smjerove razvoja. Po mom je mišljenju to turizam u kojem naš kraj ima velike potencijale, ne samo zbog prirodnih ljepota i atrakcija, već i zbog činjenice da nismo daleko od autoceste za Zagreb i Ljubljano što našim gostima može puno značiti

Čabar treba dugoročnu strategiju

Bez skandala

Dugogodišnje Erentovo političko iskustvo zaslužno je vjerojatno i za činjenicu da Čabar, iako i tamo ima žustrih razmjena mišljenja, ne nudi skandale i političke sukobe poput nekih drugih goranskih sredina. Razloge ovako konstruktivnom pristupu Erent vidi i u tome što su ostali čabarski političari – zreli političari: “Naravno, za vrijeme izbora tenzije se podignu pa očekujem da će se to uskoro početi i događati, a najbitnije je da u tim sukobima niti jedna strana nikada ne pređe granicu dobrog ukusa. No, dobro je što se vrlo brzo nakon izbora stvari smiruju i svi počinjemo razmišljati o zajedničkim interesima cijelog kraja. Zato kod nas i nema skandala ni odviše zatrovanih međuljudskih odnosa koji inače mogu biti vrlo opasni i blokirati rad i razvoj. Jer, ako se, primjerice, prve dvije godine svađaš, onda ti za posao preostaje tek godina, godina i pol...”

Željko Erent, gradonačelnik Čabra

Napisao: Marinko KRMPOTIĆ
Snimio: Marinko KRMPOTIĆ i arhiva ZIP

Gradonačelnik Čabra Željko Erent spada među one čelnike hrvatskih lokalnih samouprava čiji je put do odgovorne dužnosti prvog čovjeka jednog gradića tekao logično i sustavno. Naime, prije no što su mu mještani 2009. godine povjerali dužnost gradonačelnika, Erent je u poslovima izvršne vlasti sudjelovao petnaestak godina kao član Poglavarstva i vijeća, a prije ovog svog prvog mandata gradonačelnika cijeli je četverogodišnji mandat bio - zamjenik gradonačelnika. To višegodišnje iskustvo, ističe, bitno mu je pomoglo u vršenju gradonačelničkih poslova i rukovođenju područjem Grada Čabra.

Znali smo da dolaze teška vremena

Erent je rođen je u Plešcima 1960. godine. Po završetku gimnazije u Čabru uspješno studira i diplomira pravo u Rijeci te se potom vraća u zavičaj i upošljava u tadašnjoj općinskoj upravi u kojoj je obavljao niz poslova. Dvije godine radio je i kao sudac za prekršaje, a punih 15 godina radio je u Finvest korporaciji upoznavši i prilike u gospodarstvu. Politici se intenzivnije okreće nakon što je HDZ pobjedio na izborima u Čabru i od tog je trenutka (1996. godine) stalno u čelničtvu Grada Čabra.

- Zahvaljujući višegodišnjoj nazočnosti u rukovodećim tijelima uspio sam shvatiti položaj i stanje u kojem se Čabar nalazi te na temelju toga isplanirati smjerove rada i projekte koji mogu dugoročno donijeti boljitak našem kraju. 1995. godine Čabar je već postajao jako izoliran od ostatka Hrvatske, drvoprerađivaštvo je sve više tonulo u krizu, a broj staračkih domaćinstava sve je više rastao. Već tada sam govorio da je nužno odrediti novi dugoročni strateški smjer razvoja jer su ti pokazatelji jasno govorili kako nas očekuju još teža vremena, tim više što je već tada bilo jasno da tadašnji glomazni drvoprerađivački sustav koji je poslom i prihodima hranio naš kraj, neće dugo moći kvalitetno funkcionirati. I tada je interes mladih za rad u drvoprerađivaštvu bio jako

Privrednicima i onima koji se bave turizmom, puno bi značilo potpuno cestovno otvaranje Kupske doline, odnosno izgradnja dionice Hrvatsko - Ložac

slab, a danas je mizeran pa cijela ova privredna grana kod nas ima poteškoća s nedostatkom kvalitetne mlade radne snage.

Nužno je, dakle, bilo naći nove smjerove razvoja. Po mom je mišljenju to turizam u kojem naš kraj ima velike potencijale, ne samo zbog prirodnih ljepota i atrakcija, već i zbog činjenice da smo 30-40 minuta udaljeni od auto ceste za Zagreb, odnosno Ljubljano što našim potencijalnim gostima može značiti puno jer za kratko vrijeme mogu pobjeći iz gradske vreve i gužve te uživati u miru koji nudi ovo područje.

Najbitniji dio mog posla u - Zagrebu i Rijeci

No, da bi uopće razmišljali o razvoju turizma, nastavlja Erent, nužno je bilo okrenuti se uređenju komunalne infrastrukture, prije svega prometnica i naselja. Da bismo taj posao učinili što kvalitetnijim mi smo pred šest godina osnovali jednu mladu ekipu koja je osmišljavala niz projekata vezanih uz komunalnu infrastrukturu, od prijave na natječaje za sredstva do rješavanja imovinsko-pravnih odnosa. U proteklih smo šest godina ostvarili jako puno, kako na poslovima uređenja prometnica, tako i na svemu vezanom uz uređenje naših mjesta kojem smo pristupili studiozno pa tako jedno mjesto intenzivno uređujemo godinu-dvije, a da smo dobro radili vidi se iz toga što su Tršće i Plešće, dva mjesta koja smo detaljno uredili, dobili županijske nagrade za najuređenija mjesta na kontinentalnom dijelu Županije. Uz to u sve većoj mjeri uočavamo i rast cijena zemljišta što je pokazatelj da privlačimo pažnju potencijalnih ulagača.

Za realizaciju tih poslova potrebne su velike količine novaca. Kako ste do njih dolazili s obzirom na činjenicu da proračun Grada Čabra ni izbliza nije dovoljan za takve projekte?

- Naravno, tražili smo pomoć od nadležnih institucija. Svojim mladim kolegama načelnicima i gradonačelnicima ja često znam reći da je najbitniji dio našeg posla u - Zagrebu i Rijeci! Nadležnim institucijama u tim središtima potrebno je znati objasniti koliko su nama određeni projekti bitni i ako se to dobro učini, pomoć neće izostati bez obzira koja politička opcija bila na vlasti. Uz sve to treba biti svjestan i činjenice da se ništa ne može preko

noći te da one najveće projekte treba realizirati postupno. Mi tako radimo, a pomoć koje nam pružaju državne i županijske institucije je iznimno značajna i bez nje ne bismo uspjeli. Zato kad god mogu ističem i zahvaljujem na pomoći Hrvatskim vodama, Upravi za regionalni razvoj, Hrvatskim cestama, Primorsko-goranskoj županiji, Županijskoj upravi za ceste...

Najbitniji projekti

Koja su još područja na kojima je moguć razvoj Čabra?

- Uz turizam, a i tu smo tek na početku, tek stvaramo uvjete za njegov razvoj, vjerujem da puno možemo i u maloj privredi, poljoprivredi i stočarstvu. Trudimo se kao lokalna samouprava pomoći kroz različite oblike poticaja i bespovratne kredite onima koji se bave tim djelatnostima.

Koji su trenutno najbitniji projekti i što od njih očekujete?

- Svim ljudima ovog kraja, pogotovo privrednicima i onima koji se bave turizmom, zaista bi puno značilo potpuno cestovno otvaranje Kupske doline, odnosno izgradnja dionice Hrvatsko - Ložac. Natječaj za izvođača radova je objavljen. Početkom rujna ponude će biti otvorene i ovog puta uvjeren sam da će sve biti u redu te da ćemo već ove godine početi s radovima koji će kraju biti privedeni sljedećeg proljeća. Nakon izgradnje te dionice trebat će riješiti uska grla kod Turki i Kuželja, a kad prometnica u cijelosti bude gotova siguran sam da će u vrlo kratkom roku doći do razvoja privrede i turizma.

Drugi bitan projekt za koji vjerujemo da će u realizaciju krenuti na proljeće sljedeće godine je izgradnja Doma za starije i nemoćne osobe u Gerovu. Riječ je o prvom obliku javno-privatnog partnerstva u Hrvatskoj za jednu ovakvu ustanovu. Natječaj bi trebao biti objavljen najkasnije ove jeseni, interesatna je jako puno, a u prvoj fazi taj bi projekt dobio izgradnju smeštajnih kapaciteta od 90 kreveta i prateću infrastrukturu, a druga faza donijela bi još 100 kreveta te zaokruženu urbanu cjelinu, naselje unutar naselja. U prvoj fazi planira se uposliti 38 ljudi, a druga bi donijela posao za još četrdesetak-pedesetak ljudi. Vjerujem da će taj objekt za Gerovo značiti jako puno jer će mogućnost posla i indirektno zarade dati mnogima.

Nemoguće je ne spomenuti iznova porazne rezultate popisa stanovništva. Iz desetljeća u desetljeće Gorski kotar kopni i jasno je da Gorani sami ne mogu zaustaviti to iščeznuće. Kako država može pomoći?

- Budući da uskoro ulazimo u EU svi nadležni tvrde da posebni zakoni o području poput Gorskog kotara nisu mogući. No, možda bi se moglo učiniti nešto kad bi nam država dozvolila da, primjerice, sami formiramo poreze za poduzetnike te na taj način privlačimo poduzetništvo i otvaranje novih radnih mjesta. ■■

Svjesni smo činjenice da one najveće projekte treba realizirati postupno. Mi tako radimo, a pomoć koje nam pružaju državne i županijske institucije je iznimno značajna

Slovaci

u Rijeku došli iz ljubavi

Lijepa Riječanka - slovačke narodnosti

Maticu slovačku – Rijeka pokrenule su zapravo žene, Slovakinje koje su ovdje došle puno kasnije od većine pripadnika slovačke manjine u Hrvatskoj. Riječkim Slovakinjama Hrvatska je postala nova domovina sedamdesetih i osamdesetih godina prošlog stoljeća

DNI SLOVENSKEJ KULTÚRY

Nastup matične folklorne skupine

Napisala: Barbara ČALUŠIĆ
Snimio: Petar FABIJAN

Od šesnaest matica slovačkih, koliko ih danas čini hrvatski Savez Slovaka, samo se jedna nalazi na moru – u Rijeci. Poput svih drugih udruženja Slovaka u Hrvatskoj i ova riječka okuplja manjinu koja danas u Hrvatskoj broji oko 4.700 pripadnika.

Ipak, riječka Matica slovačka, osim što je posebna po svom položaju kao jedino primorsko udruženje, posebna je po još nečemu. Maticu slovačku – Rijeka pokrenule su zapravo žene, Slovakinje koje su ovdje došle puno kasnije od većine pripadnika slovačke manjine u Hrvatskoj. Riječkim Slovakinjama Hrvatska je postala nova domovina sedamdesetih i osamdesetih godina prošlog stoljeća, Slovaca koji naseljavaju pojedine dijelove Slavonije, poput Našica i Iloka davno prije, negdje početkom 19. stoljeća.

Većina Slovaka u Hrvatsku je došla u potrazi za poslom kojeg su u Slavoniji i Baranji pronalazili kod bogatih feudalaca kojima su nakon provala Turaka pomogli u iskorištavanju plodnog slavonskog tla. Slovaci u Rijeci u gradu na Rječini zadržavaju se iz sasvim drugih razloga koji bi se svi mogli na neki način mogli svesti pod zajednički nazivnik ljubavi.

Naime, kako nam objašnjava predsjednica Matice slovačke Rijeka Miroslava Gržinić, prvi

Slovaci koji ostaju u Rijeci bili su oni koji su iz svoje rodne zemlje odlazili u daleke preoceanske zemlje u potrazi za boljim životom.

Zaljubile se i ostale

Pretpostavlja se da danas u svijetu živi oko dva milijuna Slovaka, a u obećane zemlje preko Atlantika se u mnogim slučajevima polazilo iz riječke luke. Očito, neki su se umjesto u Americi, naprosto zaustavili na pola puta i u Rijeci, koja je takvim slučajevima vjerojatno bila nešto poput ljubavi na prvi pogled gdje su Slovaci započinjali svoj novi život.

Članovi ili točnije članice koje danas čine najaktivniji dio Matice slovačke Rijeka u Primorje su došle sedamdesetih i osamdesetih godina prošlog stoljeća. Razlog njihova dolaska bila je opet ljubav. Većina Slovakinja ovdje se udala. Mnoge su prije svoje udaje ovdje dolazile na ljetovanje dok su neke svoje supruge upoznale u Slovačkoj i odlučile se doseliti. Slovačka im i danas nedostaje, no Rijeka, Primorje i Hrvatska odavno su njihov novi dom.

- Mi smo ovdje puno godina i zapravo dulje živimo u Rijeci i u Hrvatskoj nego što smo živjeli u Slovačkoj. Naravno da tih prvih dvadeset godina znači sve, da tamo još uvijek imamo rodbinu i da nam ponekad nedostaje, no zato se tamo često vraćamo, bilo u privatnom aranžmanu ili pak zajedno s Maticom slovačkom – govori predsjednica Matice slovačke Miroslava Gržinić koja je također

svog supruga upoznala u Slovačkoj i nakon udaje došla živjeti u Rijeku.

Kako skuhati haluške

Danas je Miroslava jedna od stotinjak Slovaka koji žive na području Primorsko-goranske županije. Točnije 120, prema starom popisu stanovništva iz 2001. godine. Matica slovačka Rijeka broji manje članova, jer kako objašnjava Gržinić, u rad Matice treba se uključiti, izdvojiti svoje slobodno vrijeme, a mnogi danas za takve aktivnosti naprosto nemaju vremena pa riječka Matica broji 65 aktivnih članova. Osnovana 3. prosinca 1994. godina i tako postala jedna od matica koje su naslijedile nekadašnje saveze Čeha i Slovaka.

Predsjednica Matice slovačke Miroslava Gržinić

Recept za bryndzove haluški

SASTOJCI

- kilogram svježe naribanog krumpira
- oštro brašno koliko je potrebno za zamiješati valjuške
- ovčja skuta
- panceta
- vrhnje po potrebi

PRIPREMA: Od svježe naribanog krumpira i oštrog brašna napravi se tijesto koje je potrebno brzo oblikovati žličicom i stavljati u posoljenu kipuću vodu. Haluški su gotovi kad izađu na površinu vode. Tada ih je potrebno izvaditi, dodati skute koju se po potrebi može razrijediti vrhnjem, te pržene slanine.

U pravilu od kilograma svježih krumpira dobije oko 3,5 kilograma bryndzovih haluški, a Slovaci koji sudjeluju u natjecanjima pripreme ovog jela, moraju ga i na kraju sami pojesti. Budući da se u ekipi nalaze četiri člana, svaki natjecatelj pojede gotovo kilogram ovog jela. Drugim riječima, osim brzine, okretnosti i činjenice da su dobri kuhari, svi natjecatelji moraju biti i dobri jedači.

Sa svečanog otvaranja Dana slovačke kulture u Filodrammatici

Ove godine gostovalo je amatersko kazalište iz slovačkog Velična s predstavom "Statky zmatky"

Slovačka naiva - izrada slika na staklu

Maticu slovačku Rijeka osim aktivnih članova danas čine i odabrane skupine: folklorna, pjevačka, literarna, foto-video skupina, likovna i šahovska skupina. Svi se sastaju barem jednom tjedno, a manifestacije na kojima pokazuju svoja dostignuća su brojne.

- Osim nastupa po Hrvatskoj, dosta putujemo i u Slovačku gdje osim što nastupamo sudjelujemo i u natjecanjima. Jedno od natjecanja je i ono u kuhanju nacionalnog slovačkog jela, bryndzovih haluški. U prijevodu to su valjušci sa skutom koje ekipa mora brzo skuhati, a onda isto tako i brzo pojesti. Vjerujete mi, to nije nimalo lako – kaže Gržinić dodajući da osim slovačke tradicije nerijetko na svojim susretima predstavljaju i hrvatske narodne običaje, posebice primorske. Tako je bilo i nedavno na susretu Slovaka u Parizu gdje su se kuhala i hrvatska jela i predstavljali hrvatski običaji.

Dani slovačke kulture

Najveća manifestacija na kojoj se Riječani i svi posjetitelji grada mogu upoznati sa slovačkom kulturom svakako su Dani slovačke kulture, a ove godine početkom rujna Matica slovačka Rijeka upriličila je na riječkom Korzu njihovo 11. izdanje. Uz predstavljanje folklornih običaja, pjesme i plesa, Slovaci su i ove godine položili vijenac na spomen-ploču slovačkog novinara preporoditelja Svetozara Hurbana Vajanskog. Spomen ploča nalazi se u Voloskom u kući gdje je slovački velikan svojevremeno živio. Već tradicionalno, riječki Slovaci svake godine polažu i vijence u more na Gat u Karoline Riječke u znak sjećanja na sve iseljene Slovake, a u sklopu Dana slovačke kulture redovito se otvaraju izložbe i odigravaju predstave gostujućih kazališta.

Ove je godine otvorena izložba starih nošnji, točnije svadbene odjeće Slovaka iz Vojvodine s kojima riječki Slovaci njeguju dugogodišnju suradnju. Gostovalo je i amatersko kazalište iz slovačkog Velična sa svojom predstavom, a po prvi put je predstavljen i program Europske unije HEUREKA. Program posvećen cjeloživotnom učenju, a partneri na programu su udruženja Slovaka iz Češke, Slovačke, Mađarske i Francuske. Cilj je u dvije godine u svakoj od spomenutih država koje sudjeluju u programu predstaviti svoj program u svojoj zemlji svim ostalim članicama.

Poziv mladima

Posla je, kako tvrdi predsjednica Matice slovačke Rijeka, puno. Kao i planova. Ono što nedostaje su mlade snage.

- Nedostaju nam mladi i ovom ih prigodom pozivamo da nam se pridruže. Uz sve naše aktivnosti u kojima smo još dobri, poput šaha gdje organiziramo šahovski turnir manjina, prijevoda nekih slovačkih književnika na hrvatski jezik, kao i organizacije stečaja slovačkog jezika, velika nam je želja pokrenuti scensku grupu u okviru Matice. Već imamo par slovačkih komada koje bi rado uprizorili i nadamo se da ćemo u tome uspjeti i u skorij budućnosti – zaključuje Gržinić. ■■

Slovaci u Hrvatskoj

Prema podacima Vladina Ureda za nacionalne manjine, na popisu iz 2001. godine popisano je 4.712 pripadnika slovačke nacionalne manjine u Hrvatskoj. Najviše Slovaka živi na području Osječko-baranjske (2.155) i Vukovarsko-srijemske županije (1.338), Grada Zagreba (128) te Primorsko-goranske županije (120). Savez Slovaka kao zajednička udruga koja okuplja sve matice ima sjedište u Našicama, a formiranju saveza prethodila je Matica slovačka koju su formirali pripadnici slovačke nacionalne manjine nakon što su se izdvojili iz Saveza Čeha i Slovaka u lipnju 1992. godine. Iz državnog proračuna putem Savjeta za nacionalne manjine financijski se pomaže program informiranja, izdavaštva, kulturnog amaterizama i kulturnih manifestacija.

U slučaju Slovaka program informiranja ostvaruje izdavanjem mjesečnog lista "Pramen" na slovačkom jeziku. Od kulturnih manifestacija najpoznatije su smotre slovačkog folklor, dječje smotre slovačkog folklor, festivali slovačke pjesme, Međunarodna smotra folklor u Detvi, Dani slovačke kulture te večeri božićnih i novogodišnjih običaja Slovaka.

Interese češke i slovačke nacionalne manjine u Hrvatskom saboru predstavlja zajednička zastupnica Zdenka Čuhnil.

Početkom rujna Matica slovačka Rijeka upriličila je na riječkom Korzu 11. izdanje Dana slovačke kulture

Danas na području Primorsko-goranske županije živi 120 pripadnika slovačke nacionalne manjine, a riječka Matica broji 65 aktivnih članova

Folklorna skupina Bystričan iz Slovačke

Direktor TTO Thermotechnik Radislav Drljević dobitnik je Cromine nagrade za Menadžera godine

Proširujemo program novim proizvodima - Radislav Drljević

U Thermotechniku zaposleno je 49 ljudi, plaće su redovite, a radi se u tri smjene

Nevjerojatan proizvodni prostor

Lokacija na kojoj se nalazi TTO Thermotechnik u Lukežima nekada se zvala Gospodsko Selo. Kroz prošla stoljeća na tom je mjestu bila pilana i mlin, no vremenom se mjesto mijenjalo i prilagođavalo uvjetima života zajedno sa stanovništvom. Krajem osamdesetih godina prošlog stoljeća pa sve dok Milutin Drljević nije u ime djece kupio zapušteni prostor u njega se nije moglo nogom kročiti zbog zapuštenog i zaraslog terena, a gospodarske zgrade bile su porušene, oštećene, prilaz zarastao u korov. Danas je taj prostor nevjerovatno, riječ je o čistoj ekološkoj zoni s pomno biranim detaljima i rasporedom proizvodnih hala. Glavna zgrada obnovljena je tako da bi se prije moglo reći da je riječ o restauratorskim, a ne građevinskim radovima s ispoštovanim stilskim obilježjima i originalnim arhitektonskim rješenjima. Na samom početku proizvodnje, Thermotechnik je ugradio Biodisk, uređaj za kompletno pročišćavanje sanitarnih voda malih zajednica zbog čega je nagrađen u kategoriji Društveno odgovorna trgovačka društva.

Europa u Lukežima

Iako postoje slična rješenja u Europi, proizvod TTO Thermotechnika prepoznatljiv je po stupnju tehnološkog razvoja i kvaliteti izvedbe

Napisala: Slavica KLEVA
Snimio: Petar FABIJAN

Tvrtka TTO Thermotechnik nominirana je za Zlatnu kunu zadnje dvije godine u svojoj kategoriji, a direktor poduzeća, Radislav Drljević, dobitnik je Cromine nagrade za Menadžera godine 2010. godine.

No, nagrada je samo prirodan slijed svega onoga što stoji iza uspješne obiteljske tvrtke koja se bavi proizvodnjom razdjelnika i ormarića za centralno grijanje, osnovane 1989. godine.

Gotovo devedeset posto naših proizvoda odlazi na inozemno tržište, uvodno će direktor Radislav Drljević i odmah naglašava da bilježe dvadesetpostotni rast prometa. "Kod nas je zaposleno 49 ljudi, plaće su redovite, radi se u tri smjene, a zaposlenici su različitih stupnjeva i profila obrazovanja, od visokostručnih i kvalificiranih do onih koji nemaju stručnu spremu", kaže Drljević.

Inovacije i investiranje

Riječ je o obiteljskoj tvrtki koju je osnovao Milutin Drljević i nakon nekog vremena vođenje "obiteljskog srebra" prepustio sinu.

Godinu dana po osnivanju, 1990. godine TTO Thermotechnik proširuje djelatnost na trgovinu na veliko i malo za sanitarije i centralno grijanje. Do 1992. uprava je bila smještena u Opatiji, a proizvodnja raspoređena na više unajmljenih lokacija. U pogonu na Lukežima objedinili su se 1993. godine.

- Od samih početaka, proizvodnja mesinganih razdjelnika se proširivala i unapređivala

inovacijom i investiranjem, a sve kako bi se zadovoljili zahtjevi europskog tržišta, naglašava Drljević, inače inženjer strojarstva po struci te dodaje da se od 2002. godine krenulo s proizvodnjom razdjelnika od plemenitog čelika. Kada smo ga upitali što uopće razdjelnik znači za sistem centralnog grijanja, Drljević je laički objasnio da je riječ o osnovnoj, konkretnoj stvari bez koje funkcioniranje suvremenih sustava grijanja ne bi bilo izvedivo.

Inovatorske pobude nisu prestale s uspjehom novog produkta, pa je Radislav Drljević, odmah nakon preuzimanja vođenja tvrtke 2006. godine, predstavio na tržištu novi proizvod - razdjelnik od aluminija. Krizna 2009. godina, unatoč padu plasmana, nije zaustavila razvoj tvrtke pa je te godine, već u rujnu, plasiran na tržištu novi proizvod, stanica za pripremu tople vode. Iako postoje slična rješenja u Europi, proizvod TTO Thermotechnika prepoznatljiv je po stupnju tehnološkog razvoja i kvaliteti izvedbe. Odmah nakon preuzimanja tvrtke, uveden je i sustav upravljanja kvalitetom ISO 9001:2000 te je u toku protekle godine izvršena uspješna recifikacija i adaptacija na ISO 9001:2008 standard.

Širenje tržišta

TTO Thermotechnik d.o.o plasira svoje proizvode uglavnom na tržište Europske unije s naglaskom na njemačko govorno područje, a u usponu je plasman u tranzicijskim zemljama uključujući i zemlje Balkanskog poluotoka. Društvo je posljednjih godina uspješno zastupljeno i u Italiji, Finskoj, Sloveniji, Španjolskoj, Mađarskoj te Libanonu. U Hrvatskoj se pored prodaje svojih proizvoda ostvaruje dio pro-

meta s prodajom trgovačke robe za grijanje i sanitarije na domaćem tržištu.

Nagrađeni su i priznanjem prigodom Svjetskog dana zaštite okoliša i Srebrnom plakatom za iznimna dostignuća na promicanju hrvatskog gospodarstva. Vizionar uspješnosti razvoja tvrtke svakako je otac Milutin Drljević koji je kormilo tvrtke prepustio sinu prije pet godina, ali valja naglasiti da su svi članovi obitelji ujedno i dijelom uspješnog obiteljskog biznisa.

Upitan za daljnje planove mladi direktor je spremno odgovorio da su u pripremi planovi za restrukturiranjem i velikom promjenom na informatizaciji poslovanja što neće dati prostora za manipulacije i improvizacije prilikom stvaranja novog proizvoda.

- Proširujemo program novim proizvodima, primjerice ormarićima i stanicom za pripremu tople vode ali pripremamo i specijalne programe za sadašnje kupce, rekao je direktor.

Gotovo devedeset posto proizvoda odlazi na inozemno tržište

Kantrida, riječki kvart sa sportskom adresom

Napisao: Zdravko KLEVA
Snimio: Petar FABIJAN

Promatrajući rijetke kartuline Kantride nastale s početka prošlog stoljeća, i uspoređujući prizore na njima s današnjim izgledom tog dijela Rijeke, teško je oteti se mislima o vremenu, promjenama i onima koji su za trajanja svojih života, te promjene prouzročili. Za more znamo. Ono svakako postojano i uporno sudjeluje, u oblikovanju obale Kantride. No ljudi su ga sa zapadne strane grada u brzini i ljepoti oblikovanja prostora uz obalu nadmašili.

Kantridom se zove područje grada Rijeke koje se proteže od Brodogradilišta 3. maj na istoku pa do uvale Preluk na zapadu. Sjeverna granica omeđena mu je željezničkim tračnicama pruge Rijeka – Šapjane i one ga razdvajaju od Zameta. Prostor je to kojeg čine naselja Donja Kantrida, Gornja Kantrida, Šparići, Marčeljeva draga, Costabela, Preluk i Turanj. Sva ta naselja odišu mirom, mirisima oleandara i mirti, urednošću i čistoćom. Kantrida se prostire na 3,7 četvornih kilometara i u tom, od 1991. godine, mjesnom odboru obitava 7.000 stanovnika.

Naseljavanje Kantride

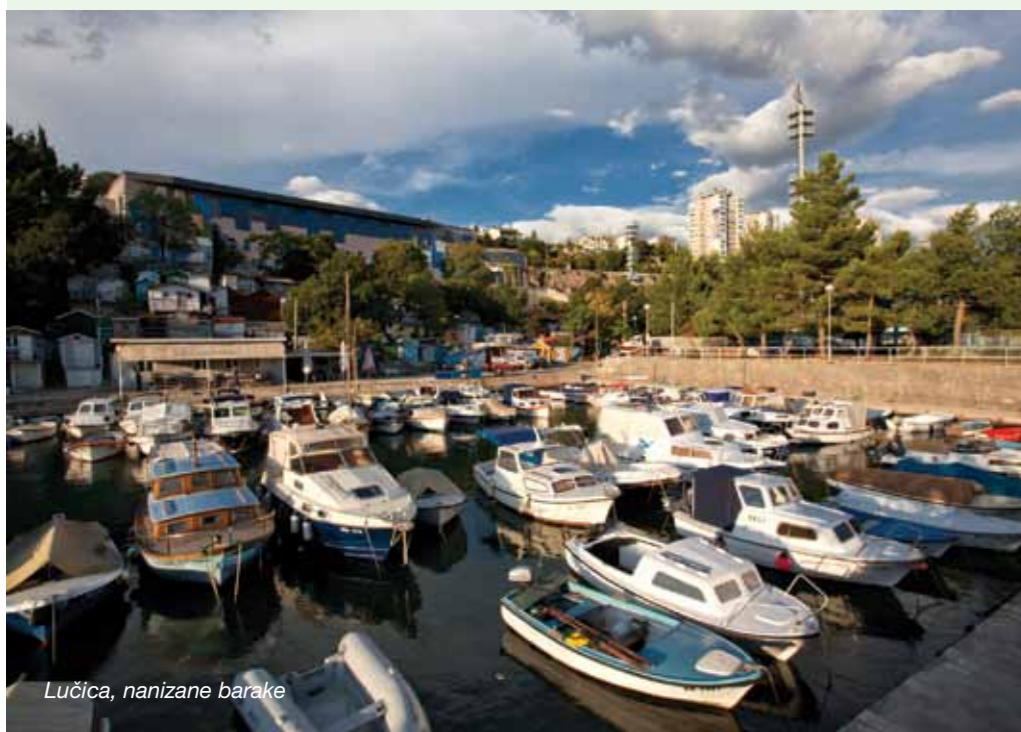
Postanak i naseljavanje Kantride povezano je sa razvojem grada Rijeke ali i Kastavštine čijem je području Kantrida pripadala do završetka I. svjetskog rata. Za njezin razvoj značajni su Volosko i Opatija, s kojima se veoma rano povezala prometnicom koja je vodila od Rijeke. Najvažniji utjecaj na naseljavanje Kantride imao je razvitak riječke industrije, koja je drugom polovicom 19. stoljeća privlačila velik broj radnika iz okolnih mjesta i sela. Izgradnja rafinerije na Mlaki, tvornice Torpedo, tvornice kemijskih proizvoda "Union", malog škvera na mjestu današnjeg Brodogradilišta 3. maj te kamenolomima na Kantrida i na Preluci, privlačili su radnike ali i trgovce i seljake, pa je na mjestu današnjeg zapadnog ulaza u brodogradilište 3. maj, prema predaji bila i tržnica.

Nekadašnja glavna ulica Kantride, Borgomarine, današnja Pulska, spajala je Kantridu i okolicu Kastva, sv. Križ, Zamet i Istru s centrom Rijeke. Na Kantridi je, prema nekim predajama nastala prva konjušnica s kočijama a 1910. godine prvi tramvaj krenuo je iz središta Rijeke do nje, što je još više ubrzalo njezino naseljavanje.

Počeci urbanog razvitka

S ubrzanjem naseljavanja Kantrida je dobivala urbani izgled. Njezin obalni pojas, obrastao zelenilom, s kojeg pogled seže na cijeli Kvarner, otoke Cres, Krk, morske prolaze Vela i Mala vrata, Učku i obalu Liburnije, postao je privlačno mjesto za gradnju nastambi bogatijih ljudi. Jedna od takvih je Vila Nora, za koju je vezana priča o ljubavnicima, jednom mađarskom plemiću i njegovoj dami, oboljeloj od tuberkuloze. Držeći da će joj čist morski zrak olakšati njezine zdravstvene tegobe, plemić je vilu dao izgraditi za nju, voljenu mu Noru.

Kantridom se zove područje grada Rijeke koje se proteže od Brodogradilišta 3. maj na istoku pa do uvale Preluk na zapadu. Njena naselja odišu mirom, mirisima oleandara i mirti, urednošću i čistoćom. Kantrida se prostire na 3,7 četvornih kilometara i na području tog mjesnog odbora obitava oko 7.000 stanovnika

Lučica, nanizane barake

Kantrida danas - mjesto zdravog i dostojanstvenog života

Svojim položajem pod stijenama Stadion Kantrida spada u red jedinstvenih nogometnih igrališta u svijetu

Bazen s tornjem za skokove u vodu otvoren je 2. lipnja 2011.

Svoje mjesto na bazenima Kantrida našli su brojni rekreativci i djeca u školi plivanja

Ono čime je Kantrida oskudijevala, a Rijeka obilovala, jeste voda. Imučni su je imali u svojim šternama a drugi su je morali posuđivati ili na leđima donositi. Stoga su žitelji Kantride općinskom glavarstvu u Kastvu i višim instancama upućivali molbe za izgradnju šternih i vodovoda. Tražili su potom izgradnju pristaništa za parobrod, radi boljeg povezivanja sa Rijekom, izgradnju električne željeznice i na kraju htjeli su i svoje kupalište Banji. Ono će, po izgradnji, sve više privlačiti izletnike iz Rijeke, za čija će se vozila ubrzo graditi asfaltne ceste i postavljati prometni znanci. Na Kantridi, početkom 20. stoljeća, ubiru se prvi prihodi od turizma i rekreacije.

Na Kantridu su se uselili sport i rekreacija

Geopolitičke povijesne prilike, kakve su se događale na obali Kvarnerskog zaljeva, determinirale su razvoj Kantride. Taj se dio Rijeke

prvo nalazio na mađarsko-austrijskoj granici poslije na talijansko-jugoslavenskoj. Nakon gospodarskog poleta za mađarske uprave, u vrijeme talijanske vlasti u ulici Borgomarino industrijska, brodograđevna i prerađivačka postrojenja rade smanjenim kapacitetom. Kako je fašistička ideologija preferirala razvitak tjelesnih, sportskih aktivnosti, kako bi mladi bili zdravoga duha i tijela, Kantrida postaje idealan prostor za takva stremjenja. Tada je na ostacima mađarskog kamenoloma već bilo izgrađeno nogometno igralište. Postojale su plaže Moletto, Campo sportivo i Vila Nora i kupališta Savoia i Riviera. Uvjeti za razvoj sportova kao što su nogomet, plivanje i veslanje, bili su tu. Ulicama Via Pitteri, današnjom Bujskom, Via T. Luciani (ulica Vere Bratonje) Via Dalmazia, današnja Istarska, spuštala se mladost Kantirde do svojih sportskih terena, po corone i medaglie. Barkama su dolazili Sušačani, gledati sportske priredbe, da bi izb-

egli sukobe sa riječkim Talijanima. Oni stariji, svoje rekreativne šetnje upražnjavali su prema Opatiji, šetnicama na Biviu (Costabeal Colone) uz luksuzne vile koje su se nizale sve do Preluka (Cava grande).

Dječja bolnica i Dom

I danas u 21. stoljeću, u vrijeme Interneta na koju god internetsku tražilicu upišete riječ Kantrida, rezultat traženja se uglavnom odnosi na nogometni stadion, bazenski kompleks, atletsku dvoranu. Iza njih su linkovi za Brodogradilište 3. maj, Brodogradilište Kantrida i druge adrese.

Ne smijemo ovdje izostaviti i ne spomenuti zdravstveno-socijalne ustanove poput Doma za starije i nemoćne osobe Kantrida i Dječju bolnicu Kantrida. Ova potonja ustanova danas je u sastavu Kliničkog bolničkog centra Rijeka, i izrasla je iz nekadašnje dječje kolonije, La Colonia Marina, koja je služila za boravak sla-

Među nizom sportskih objekata koje Grad Rijeka posjeduje oni najatraktivniji smješteni su na Kantridi, a svojom arhitektonskom i položajnom prestižnošću posebno se izdvaja kompleks "Bazeni Kantrida"

Predanja o imenu naselja

O porijeklu imena Kantrida, postoji nekoliko verzija, ali sve se svode na ime naziva za stolicu ili sjedalicu, (kantrida). Upravo na spomenutoj tržnici, kod današnjeg ulaza u 3. maj, postojao je kamen oblika stolice na kojem su mogle sjediti čak tri osobe. Na toj kamenoj kantridi, odmarale su mlakarice, ribari nakon neprospavane noći na moru, i oni koji su potegli izdaleka tu nešto prodati ili kupiti. Druga priča govori o kući u ovom kraju ispred koje je na stolicama sjedio neki bračni par poodmaklih godina. Riječani koji bi se kočijama uputili na ovu stranu, na izlet, rekli bi idemo do kantride, misleći na te stolice, i tako je naziv ostao.

i nemoćnoj osobi omogućiti da kvalitetno živi u svome stanu.

Sportsko-rekreacijski sadržaji i sportska infrastruktura

Među nizom sportskih objekata koje Grad Rijeka posjeduje oni najatraktivniji smješteni su na Kantridi. Svojom arhitektonskom i položajnom prestižnošću posebno se izdvaja kompleks "Bazeni Kantrida". Od 2011. godine kada je završila izgradnja kompleksa, započeta 2008. godine, njegovi sportski objekti egzistiraju kao poprište nacionalnih i međunarodnih natjecanja u bazenskim sportovima i mjesto za trening sportašai rekreaciju Riječana svih dobi.

Bazeni Kantrida uključuju jedan olimpijski bazen (dvoransko plivalište) s jedinstvenim pomičnim krovom. Dimenzije su mu (25x 53x 2,2 m) a raspolaže sa 988 mjesta na tribinama i još 256 na montažnim tribinama. U njegovom

Plaža Ploče površine 7.000 četvornih metara za kratko vrijeme postala je vrlo popularna i već je nositelj Plave zastave

Godine 1947. Dječja kolonija mijenja naziv u Dječju bolnicu, a 1949. nastavlja raditi kao Dječja bolnica Kantrida

Jedriličarski klub 3. maj domaćin regate

sklopu je i stari, rekonstruirani olimpijski bazen (otvoreno plivalište). Jedan manji 25-metarski bazen, namijenjen za zagrijavanje sportaša, rekreaciju građana i školama plivanja za niže dobne skupine. Postoji i dječji bazen veličine 5 x 10 metara, dubine do 0,75 m, te bazen za skokove u vodu veličine 20 x 25 metara.

Ispred kompleksa uređena je plaža Ploče površine 7.000 četvornih metara koja je postala najprivlačnije mjesto za opuštanje i boravak na suncu u sezoni kupanja, i već je nositelj Plave zastave.

Rekreacija, opuštanje, zabava

Na bazenskom kompleksu, u ugodnim trenucima, uživaju i oni koji nemaju namjeru koristiti glavne objekte ili sportsko-rekreacijske, fitness ili sadržaje Wellness centra. Na vrhu garažno-parkirnog objekta nalazi se javni trg ispod kojeg je motoriziranim posjetiteljima na raspolaganju 150 parkirnih mjesta na tri etaže, te nekoliko ugostiteljskih objekata.

Zaključimo. Ima tome i 20 godina kada je jednim istraživanjem ustanovljena porazna činjenica da u Rijeci svaki treći osmoškolac u dobi od 10 godina zna plivati. Danas je to tek povijesna činjenica, zahvaljujući upravo ovom sportskom objektu, čija su vrata širom otvorena umirovljenicima, građanima i posebice djeci školskog i predškolskog uzrasta. Na drugoj strani plivački klub Primorje Croatia osiguranje, Vaterpolo klub Primorje, ženski vaterpolo klub i istoimeni klub za sinkrono

plivanje, dobili su izvanredne uvjete za postizanje vrhunskih sportskih rezultata kakvi su ih resili stoljeće unazad.

Atletska dvorana Kantrida

Novi riječki atletski kompleks iznad lučice na Kantridi i uz samo nogometno igralište, sagrađen je na mjestu nekadašnje zgrade atletskog kluba. Sastoji se od atletske dvorane i upravne zgrade atletskog kluba, povezanih "toplim" mostom. Od kada je ta moderna i dugo željena atletska dvorana otvorena u svibnju 2010. godine atletičari Atletskog kluba Kvarner – Autotrans dobili su idealne uvjete za

treninge i organiziranje dvoranskih sportskih natjecanja u atletici. Odmah po otvaranju to je potvrđeno i u Atletskoj dvorani Kantrida uz niz niže rangiranih natjecanja održano je Prvenstvo Hrvatske u atletici za seniore i seniorke. Pored korištenja od pretendenta na vrhunske rezultate u gotovo svim atletskim disciplinama, a takvi su na Kantridi odgajani od 1937. godine, dvoranu koriste i građani. Ona im pruža idealne, cijenom pristupačne uvjete za rekreativno igranje rukometa, košarke, tenisa, malog nogometa, aerobika, plesa. Dvorana je prilagođena osobama s invaliditetom te posjeduje prateće prostorije, dvoranu za sas-

Moderna i dugo željena atletska dvorana AK Kvarner – Autotrans otvorena je u svibnju 2010. godine

tanke, cafe bar te fitness dvorana. U njoj se nalazi i mali kuriozitet namijenjen ljubiteljima ekstremnog sportova, umjetna stijena visine 12 metara za slobodno penjanje.

Sportsko-rekreacijski centar 3. maj

U Pulskoj ulici na Kantridi iznad lučice Brgudi nalazi se još jedan sportsko-rekreacijski objekt izgrađen 1985. godine. Naziv je dobio po brodogradilištu 3. maj u čijoj je neposrednoj blizini, a nije daleko ni od Nogometnog stadiona Kantrida. Sportsko rekreacijski centar 3. maj ima prostranu dvoranu, namijenjenu igranju rukometa, odbojke, te za kuglanje, streličarstvo i stolni tenis. Dvorana može primiti 360 gledatelja a dok kuglana sa šest kuglačkih staza posjeduje 60 sjedala. Pored dvorane i kuglane u centru postoji streljana, fitness sadržaji a od pomoćnih su svlačionice i uredski prostori.

Dvorana se koristi također za rekreaciju građana te održavanje turnira. Odmah ispod dvorane, u lučici Brgudi, od 1948. godine djeluje Jedriličarski klub 3. maj. Zahvaljujući ljubavi njegovih članova prema jedrenju klub godišnje organizira i po nekoliko škola jedrenja, te tako pridonosi popularizaciji tog sporta i stvaranju podmlatka. U istoj lučici djeluje i Klub podvodnih aktivnosti 3. maj, kao i Športsko ribolovno društvo 3. maj.

Na Kantridi postoji još jedna lučica, čiji izgled postaje turistička atrakcija Rijeke. Nanizane barake u kojima članovi Sportskog ribolovnog društva "Kantrida" čuvaju svoje ribolovne alate, napravljene svaki na neki originalan, od

drugih skriven način. U toj lučici siguran zaklon od kvarnerskog juga i njegovih valova našlo je 200 barki. Pet stotina članova tog sportskog društva pohvalit će vam se da su 2006. godine bili najbolje sportsko ribolovno društvo u Hrvatskoj.

Na Kantridi se igra i tenis. To je nešto mlađi sport u tome dijelu grada u kojem se tenisači okupljaju u Teniskom klubu Kvarner – Rijeka. Klub djeluje od 1979. godine a nastao je na osnovama višegodišnje aktivnosti tenis sekcije u okviru nekadašnjeg Društva za tjelesni odgoj-Kantrida. Danas okuplja 180 članova među kojima dominiraju mlađe dobne strukture. Članovi Kluba su djeca koja imaju manje od 5 godina ali i seniori koji imaju više od 70 godina.

Stadion na Kantridi - nukleus sportske infrastrukture

Ako je ime naselja Kantrida po nečemu postalo prepoznatljivo u širim okvirima, onda je to po sportu, nogometu, odnosno nogometnom igralištu koje je tu izgrađeno 1912. godine. Bilo je to u godini kada se u Rijeci primjerice rodio budući mađarski državnik Janoš Kadar ili umro Henry Meyner, čovjek koji je 71 godnu proveo upravljajući Harterom. Igralište je sagrađeno na mjestu odakle su 35 godina prije izgradnje, mađarske vlasti odvoziti kamenje za gradnju 1.000 metara dugačkog lukobrana riječke luke. Sportaši Hrvatskog sportskog društva Viktorija sa Sušaka, na platou napuštenog kamenoloma na Kantridi, vidjeli su budući nogometni stadion i uz lobiranje pjesnika Vladimira Nazora tadašnjeg odbornika u Kastvu, lokalne

kastavske vlasti uspjeli privoljeli da dopuste izgradnju nogometnog stadiona.

Stadion Kantrida do danas je ostao raritet sportskog borilišta, kakvog u svijetu nema. Smješten ispod visoke stijene na sjeveru i tribinama na jugu nadomak je mora u čijoj je razini gotovo i travnati teren. Mnogima koji su obišli brojne svjetske stadione, svojim položajem Kantrida spada u red jedinstvenih nogometnih igrališta u svijetu. Stadion Kantrida vremenom je mijenjao nazive, izgled, klubove domaćine i dakako nacionalne vrste. Koristili su ga klubovi Enea, Viktorija, Fiumana i drugi, da bi danas na njemu igrala momčad HNK Rijeka.

Stogodišnjak, stadion Kantrida mijenjao je svoje ruho 1957., kada dobiva prvu travu. Godine 1975. postavljeni su reflektori uz igralište, a od 1999. godine stadion više nema stajaćih mjesta na tribinama već su svugdje postavljene stolice - kantride.

Riječka Kantrida nije bila samo nogometno igralište. Njegovu atletsku stazu, i terene koristili su sportaši Atletskog kluba Kvarner, a svojedobno su se na njemu vozile biciklističke i moto-utrke. O sportskim postignućima na tom i drugim sportskim terenima Kantride moglo bi potrošiti još stranica i stranica. Bilo je blistavih, povijesnih sportskih trenutaka i utakmica koje se brzo izbrisalo iz memorije. Unatoč njima Kantrida i njezini sportski objekti uvijek su nekom magičnom snagom privlačili sportaše da se u njima dokažu i istom snagom publiku da u njima pokažu da su Riječani, da tu potvrde identitet, da su svi zajedno Kantrida. ■■

Bazenskim kompleksom Plivački klub Primorje Croatia osiguranje, Vaterpolo klub Primorje, ženski vaterpolo klub i istoimeni klub za sinkrono plivanje, kao i drugi plivački klubovi dobili su izvanredne uvjete za postizanje vrhunskih sportskih rezultata kakvi su ih resili stoljeće unazad

Minimalno invazivnom metodom izbjegnute su brojne potencijalne komplikacije koje prate kardiokiruršku operaciju

Poštednije metode, manja smrtnost

Istovremeno, razvoj intervencijske kardiologije prati i svjetlija strana javnozdravstvene statistike – značajnim dijelom zahvaljujući intervencijskoj kardiologiji, koja se koristi daleko poštudnijim metodama od onih invazivnih koje koristi kardiokirurģija, stopa smrtnosti od akutnog infarkta miokarda osjetno je smanjena, a kvaliteta života nakon infarkta daleko veća. Taj svojevrsni "boom" koji uključuje napredak struke, tehnologije i bolje zdravstvene

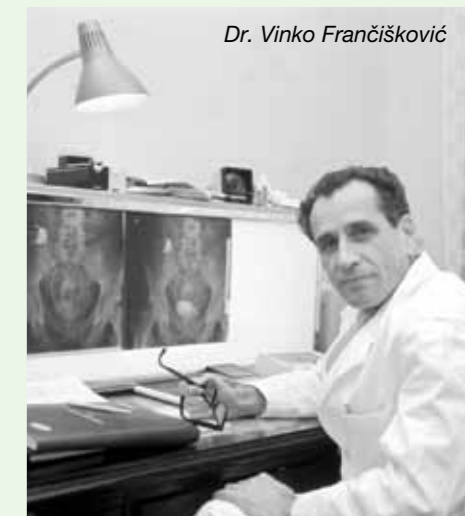
Infarkt više nije bauk

Značajnim dijelom zahvaljujući intervencijskoj kardiologiji, čija ekipa djeluje unutar Kardiološkog laboratorija u riječkom Kliničkom bolničkom centru, stopa smrtnosti od akutnog infarkta miokarda osjetno je smanjena, a kvaliteta života nakon infarkta daleko veća

ronarnim incidentom, bilo da je iz Primorsko-goranske i Istarske županije ili pak Karlovačke s granicom u Ogulinu i Ličko-senjske s granicom u Gospiću, biva transportiran u riječki KBC gdje ga ekipa Kardiološkog laboratorija promptno obrađuje. Ljeti se stanovnicima susjednih županija pridružuju i turisti, uglavnom inozemni. Ovog je ljeta ekipa Kardiološkog laboratorija tijekom samo jednog dežurstva vikendom ugradila pet stentova, od čega je u tri slučaja bila riječ o Talijanima koji su ljetovali u Istri.

Uzimajući u obzir susjedne županije pa čak i turiste koji u njima ljetuju, ne iznenađuje podatak da je riječki Kardiološki laboratorij već sada, prilično daleko od kraja godine, premašio svoju brojku predviđenih zahvata. Velika brojka zahvata postaje još jasnija kad se uzme u obzir da cijeli riječki KBC, a s njime i Kardiološki laboratorij skrbi o području koje

Dr. Vinko Frančišković

Napisala: Barbara ČALUŠIĆ
Snimio: Sergej DRECHSLER, Vedran KARUZA

Jedan od najčešćih uzroka smrti u svijetu pa tako i u Hrvatskoj je srčani udar, ili preciznije, akutni infarkt miokarda koji u nas godišnje odnese desetak tisuća života. Prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, infarkt je drugi uzrok smrtnosti u muškaraca i četvrti u žena.

Kada se ovaj suhoparni jezik statistike i bezlični svijet brojki premjesti u stvarnost, ispada da će se gotovo svatko, čak i ako ne pripada skupini osoba rizikom od kardiovaskularnih bolesti, barem jednom u životu susresti s infarktom i njegovim posljedicama, na ovaj ili na onaj način: u svojoj neposrednoj okolini ili na vlastitoj koži. Većina će u tom slučaju računati na pomoć intervencijske kardiologije, relativno mlade grane koju u medicinskoj znanosti snažno obilježava konstantan razvoj, sve širi dijapozon primjena i nove generacije tehnologije.

Ovu najdinamičniju disciplinu unutar kardiologije dosad su obilježile tri faze: prva je balon angioplastika, druga je faza metalnih stentova, a treća stentova koji sadrže lijekove. Četvrta će, prema predviđanjima stručnjaka, uključivati kombinaciju stentova i intervencije na srčanim zaliscima.

Dr. Željko Plazonić
pročelnik je
Kardiološkog
laboratorija u KBC-u
Rijeka

skrbi za pacijente, nije zaobišao ni Klinički bolnički centar Rijeka u kojem već gotovo dva desetljeća djeluje Kardiološki laboratorij.

- Program liječenja akutnog infarkta intervencijskim metodama pokazao najbolje rezultate u odnosu na sve dosad primijenjene mjere bilo kakvog drugog liječenja akutnog koronarnog sindroma. Zato možemo slobodno reći da je, nakon transplantacije organa, liječenje akutnog koronarnog sindroma, posebice infarkta, najveći napredak u medicini. U prijevodu, nama je drastično pao mortalitet - od nekadašnjih 12 posto nalazimo se na oko jedan do dva posto interhospitalnog mortaliteta. Osim toga, svi obrađeni pacijenti sačuvali su velik dio svog srca i nisu postali invalidi. Naime, treba imati na umu da su oni u velikom broju slučajeva još uvijek radno sposobni, a to i nastavljaju biti s obzirom na sačuvanost srčanog mišića nakon zahvata - objašnjava dr. Željko Plazonić, pročelnik Kardiološkog laboratorija u Kliničkom bolničkom centru Rijeka.

Skrbe o području koje broji 700 tisuća ljudi

Dr. Plazonić sa svojim timom od 2004. godine radi u 24-satnoj pripravnosti, što drugim riječima znači svaki bolesnik s akutnim ko-

Povijest

Korijeni intervencijske kardiologije u KBC-u Rijeka sežu u 1962. godinu kad je izvedena prva periferna angiografija na pokretnom stolu. Tri godine kasnije obavljena je obostrana kateterizacija, a 1967. godine prva operacija srca u izvantjelesnom krvotoku koju je predvodio dr. Vinko Frančišković.

Sedamdesetih se godina u riječkoj bolnici obavlja prva implantacija pacemakera kojeg su riječki liječnici ugradili 1970. godine, a 1974. godine obavljena je i prva koronarografija koju su obavili dr. Anton Šepić i dr. Branimir Budisavljević. Intervencijska kardiologija u današnjem smislu u riječkoj se bolnici razvija od 1996. godine kada je u višenamjenskoj angiografiji obavljena prva koronarografija, a dvije godine ugrađen prvi stent te nedugo nakon toga i prva ugradnja stenta u hitnoći, kod akutnog infarkta miokarda.

Od 2003. godine Kardiološki laboratorij djeluje u vlastitoj angiografiji u kojoj je 2004. godine obavljena i prva implantacija torakalnog graft stenta.

Uživo iz angiosale

Da je intervencijska kardiologija doista isključivo timski rad, u kojem bez tima koji prati igru nema uspjeha i dobro obavljenog posla, dokazao je i dvodnevni simpozij na Sveučilišnom kampusu posvećen interventnoj kardiologiji. Simpozij su organizirali riječki kardiolozi koji su ovom prigodom sudionicima omogućili i izravan prijenos dva zahvata ugradnje stenta iz angiosale na Sušaku. U tom prikazu tzv. "live casea", riječkim se kardiolozima pridružio se francuski kolega dr. Stephane Champagne iz pariške sveučilišne bolnice Henri Mondor. Champagne je za razliku od riječkih kolega stent u žilu uveo kroz ruku pacijenta.

Izravan prijenos zahvata

broji 700 tisuća ljudi.

- Samo lani smo obavili 2.500 usluga, što dijagnostika, što intervencija. To je, usput rečeno, najviše postupaka što je napravljeno na jednoj angiosali u Hrvatskoj – pojašnjava dr. Plazonić.

"Podstanari" sve do 2003. godine

Angiosala jedan je od temeljnih predujeta funkcioniranja intervencijske kardiologije i polazište njezina razvoja. Tako je bilo i u riječkoj bolnici u kojoj 1995. godine instalirana višenamjenska angiosala koju su u prvo vrijeme koristili samo radiolozi. Godinu dana kasnije, 1996. godine, otvara se mogućnost

da na njoj rade i kardiolozi koji dobivaju pravo rada u radiološkoj angiosali dvaput tjedno, utorkom i četvrtkom.

U toj višenamjenskoj angiosali 1998. godine postavlja se prvi stent, a nedugo zatim i prva zbrinjavanje akutnog infarkta miokarda. Nakon gotovo osam godina podstanarstva u radiološkoj angiosali, 2003. godine kardiolozi napokon dobivaju angiosalu namijenjenu isključivo njima, a samo godinu dana kasnije u novoj angiosali, riječki kardiolozi postavljaju prvi grudni graft stent.

Koliko je novi uređaj, namijenjen isključivo kardiolozima, značio za razvoj interventne kardiologije i riječkog Kardiološkog laborato-

rija vidi se iz usporedbe broja zahvata koji su prethodili novoj angiosali. Tako je 2002. godine obavljeno 500 dijagnostičkih pretraga, a prošle godine u Kardiološkom ih je laboratoriju obavljeno 1.580. Stentova je 2002. godine, u fazi podstanarstva i rada dvaput tjedno, ugrađeno 46, a prošle godine 684 od čega 274 kod akutnog infarkta. Dosad je u riječkom Kardiološkom laboratoriju implementirano 27 graft stentova koji se postavljaju kod napuknuća grudne aorte, što je gotovo četiri puta više u odnosu na zagrebačko Rebro koje je dosad postavilo osam takvih stentova.

Prošle je godine u Rijeci graft stent po prvi puta postavljen u akutnoj fazi, kod mladića

kojem je grudna aorta napukla u prometnoj nesreći. Mladiću koji je pretrpio i druge ozbiljne ozljede, tim dr. Plazonića spasio je život minimalno invazivnom metodom čime su izbjegnute brojne potencijalne komplikacije koje prate kardiokiruršku operaciju.

Nužna i druga angiosala

Iz ovog kratkog pregleda razvoja riječkog Kardiološkog laboratorija, jasno je da je tim od devet kardiologa u stanju odgovoriti na mnoge izazove. No, kad se pogleda zamašnjak kojeg je 2003. godine donijela nova angiosala jasno je da im za to trebaju i uređaji. Problem uređaja danas je brz razvoj tehnologije, pa se tako angiosala u riječkom Kardiološkom laboratoriju sa svojih osam godina rada može smatrati svakakvom, ali nikako ne novom. Problem medicinskih uređaja u Hrvatskoj je i njihova distribucija – kvalitetnih uređaja kod nas ne manjka, ali su ili loše raspoređeni ili na njima nema tko raditi ili oboje. U slučaju riječke angiosale, kadra ne manjka, no postavlja se pitanje što će se dogoditi ako uređaj koji pokriva područje sa 700 tisuća stanovnika i o kojem ovise životi ljudi koji su pretrpjeli akutni infarkt, jednostavno jednog dana prestane raditi jer – dotrajavao? Tako nešto, primjerice ne može se dogoditi u Zagrebu koji sa svim svojim bolnicama broji po jednu angiosalu na nešto više od 100 tisuća stanovnika pa ni u KBC Split koji ima dvije angiosale.

- Ukoliko se ova angiosala pokvari, mi se vraćamo 20 godina unatrag i cijela regija o kojoj govorimo ostat će bez ovakvog liječenja kardioloških hitnoća. Radiološka angiosala koju smo prije koristili, sada više nije u upotrebi, a nova radiološka angiosala ne može poslužiti kao alternativa u takvim slučajevima jer nema te tehničke mogućnosti – upozorava dr. Plazonić.

Opremanje Kardiološkog laboratorija, prema njegovim tvrdnjama, vjetar je u leđa i drugim specijalnostima. Bolja bi opremljenost, tvrdi dr. Plazonić, pokrila i intervencije neurovaskularne patologije i bolesti perifernih krvnih žila te aorte. Postoji i zainteresiranost neurokirurga za intrakranijalne intervencije kojima bi se liječila krvarenja u mozgu čije su operacije, kako je poznato, nerijetko vrlo dramatične. ■■

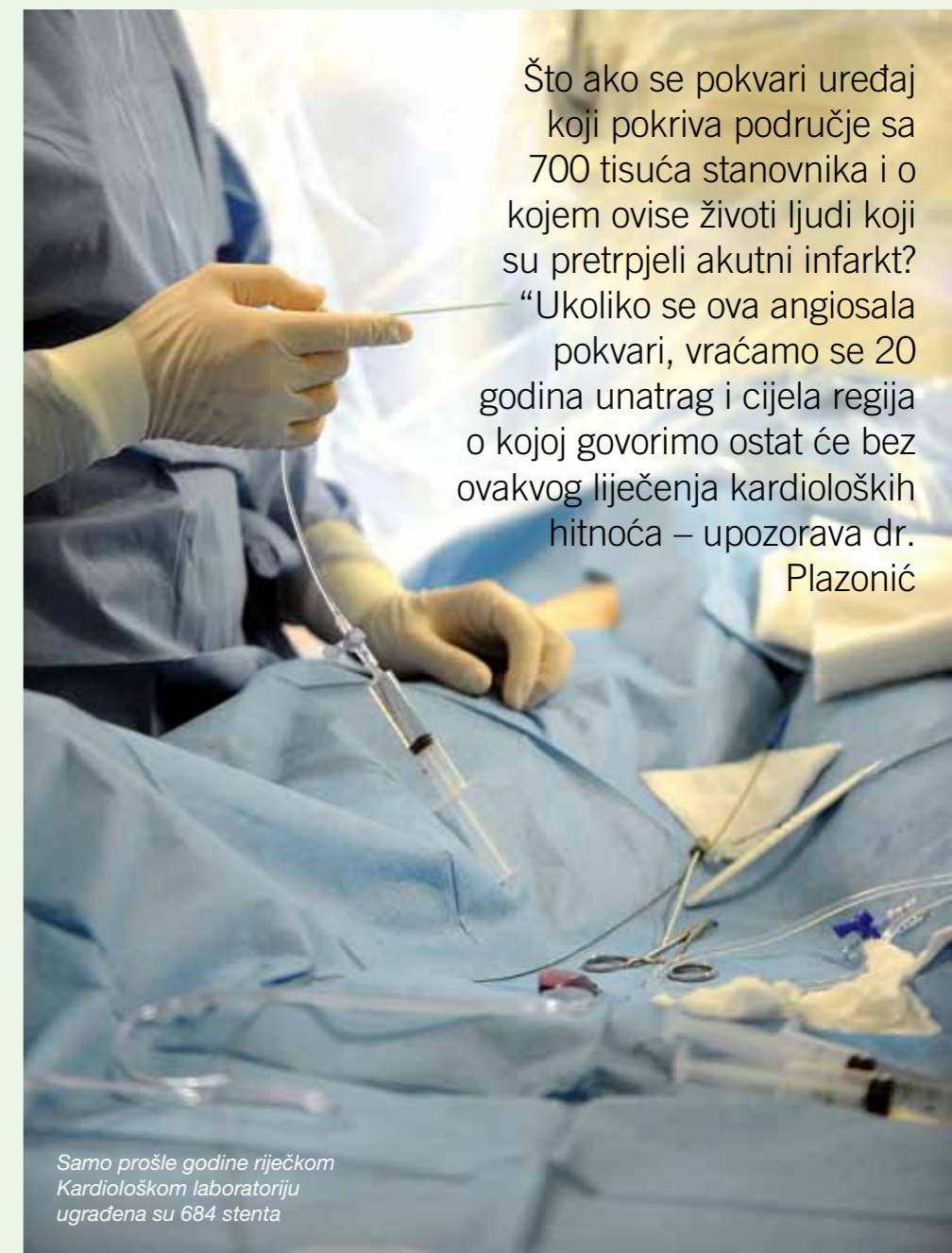
Prioritet novoj angiosali

Iako je priča o novoj angiosali u riječkoj bolnici ove godine više puta i u javnosti aktualizirana kao stvaran problem riječkog i regionalnog zdravstva, pomaka kao ni konkretnih odgovora, kako tvrdi dr. Plazonić, zasad nema.

- Prema obećanjima datim od župana na Županijskoj skupštini, Županija bi sredstva za nabavku nove angiosale mogla riješiti. No, tu treba uključiti i Ministarstvo zdravstva. Naše ravnateljstvo je dalo angiosalu na listu prioriteta kad je o opremi riječ. No, zasad je sve ostalo na obećanju - zaključuje Plazonić.

U slučaju riječke angiosale kadra ne manjka, ali kvalitetnih uređaja nikad dovoljno

Što ako se pokvari uređaj koji pokriva područje sa 700 tisuća stanovnika i o kojem ovise životi ljudi koji su pretrpjeli akutni infarkt? "Ukoliko se ova angiosala pokvari, vraćamo se 20 godina unatrag i cijela regija o kojoj govorimo ostat će bez ovakvog liječenja kardioloških hitnoća – upozorava dr. Plazonić

Samo prošle godine riječkom Kardiološkom laboratoriju ugrađena su 684 stenta

Spomenik
podhumskim
žrtvama

Život 91 muškarca naprasno je završen 12. srpnja 1942. godine u jednom od najbesmislenijih i najsurovijih zločina nad civilnim stanovništvom u Drugom svjetskom ratu, stravičnim masakrom talijanskih fašista u grobničkom selu Podhum. Čak 889 stanovnika odvedeno je u talijanske logore

Tisuću podhumskih žrtava

Gorjela je čitava Grobniščina

U prikupljanju podataka o zločinu u Podhumu puno nam je pomogao Branko Čargonja (1941.) koji je kao jednogodišnje dijete završio u logoru u Palermu. Čargonja je danas predsjednik UABA Čavli i smatra kako je riječ o događaju kojeg bi, zbog njegove iznimne tragičnosti, trebalo dignuti na državnu razinu: "Žalosno je da se svemu ne daje znatno veća pažnja jer ovakve užase moramo pamtiiti kako se ne bi ponavljali zločini ove vrste. Štoviše, u sjećanja bi trebalo u još većoj mjeri uključiti i stradanja na drugim dijelovima Grobniščine. Naime, Talijani su palili, ubijali i streljali i u drugim mjestima - Brnelićima, Zoretićima, Milašima, Trnovici, Kukuljanima, Podkilavcu, Cerniku, Mavrincima...", govori Čargonja.

Milan Zaharija na mjestu masakra. On i njegov poznanik sve su promatrali sa stijene koja se vidi u pozadini

Osvete nemaju smisla

Za iznimno surov postupak prema nenaoružanom stanovništvu Podhuma Talijani su opravdanje, čak i u službenim dokumentima, nalazili u dva događaja - likvidaciji talijanskih učitelja, bračnog para Renzi te pogibiji 16 neprijateljskih vojnika u sukobima s borcima 1. bataljona 2. PG NOP odreda. No, povijest pokazuje da takve osvete nikad niti imaju smisla, niti donose prednost u ratu. Tako je bilo i s Talijanima. Podhum je zapaljen, ljudi poubijani i potjerani u logore. No, tek nešto više od godinu dana kasnije Italija je - kapitulirala. Tko zna kako se u tom trenutku osjećao major Giorlea koji je rukovodio akcijom. Ili pak onaj mitraljezac koji je pokosio prvu četvoricu Podhumaca...

Fotografija žrtava koju je snimio talijanski vojnik

Napisao i snimio:
Marinko KRMPOTIĆ

Ban, Barak, Baretinčić, Brnja, Burul, Čaval, Čučić, Grabar, Hatežić, Juričić, Kukuljan, Maršanić, Matejčić, Petrović, Reljac, Rožić, Stančić, Stipić, Škaron, Šupak, Žeželić... prezimena su ljudi čiji je život naprasno završen 12. srpnja 1942. godine u jednom od najbesmislenijih i najsurovijih zločina nad civilnim stanovništvom u Drugom svjetskom ratu, stravičnim masakrom u grobničkom selu Podhum. Smrtonosna egzekucija 91 muškarca, ljudi u dobi od 16 do 65 godina, za talijanske fašiste imala je "edukativni" i osvetnički karakter te je, nadali su se, utjerala strah u kosti cijeloj Grobniščini, kao i ostalim susjednim područjima na kojima je upravo zločinom u Podhumu počela vojna operacija "Risnjak".

Podhum je kao primjer odabran iz više razloga - u tom je trenutku bio najveće mjesto Grobniščine u kojoj Talijani nikako nisu uspjeli uvesti red i poštivanje talijanske fašističke vlasti, partizanske jedinice svakodnevno su Talijane stavljali na sto muka, neukrotivi Podhumci čak su i ubili talijanski učiteljski par Giovannija i Francescu Renzi koji je pod svaku cijenu želio talijanizirati "brute Slave". Podhum je, nadalje, bio na najbitnijem strateškom položaju kad je riječ o prometu jer se nalazio uz Lujzijanu i aerodrom... sve to u planovima organizatora akcije "Risnjak" imalo je itekako važnu ulogu, a da bi "ribelima" (odmetnicima, kako su nazivali partizane) pokazali što čeka protivnike Mussolinijevih regimenti odlučili su se na surovi pokolj.

Odvedeno dvije stotine muškaraca

Pripreme za ovaj "junački" napad na nenaoružane ljude počele su, piše u knjizi "Tragedija sela Podhum" Ivan Kovačić, još 8. travnja 1942. godine kad se nedaleko od Kikovice, na lokaciji Kišur, utaborila jedna povećana jedinica talijanske vojske pristigla s goranskog područja. Tijekom sljedeća tri dana priključilo im se još nekoliko postrojbi pa je bilo jasno da se sprema ratni pohod. No, da će dobro obučena, opremljena i uvježbana vojska umjesto u šumu i u borbu s partizanima, krenuti na nezaštićeno selo, ipak nitko nije očekivao. Nažalost, dogodilo se upravo to...

Već u ranim jutarnjim satima 12. srpnja talijanski su vojnici, njih oko 250 praćeni s pet tenkova, okružili Podhum te potom ušli u selo s plakatima na kojima je pisalo kako je zabranjeno (copri fuoco) bilo kakvo kretanje selom od

Spaljene kuće u Podhumu

8 do 10 sati ujutro. Već to nije slutilo na dobro, a tada su talijanski vojnici iz kuća počeli izvlačiti sve muškarce životne dobi od 15 do 65 godina. Bez puno riječi, ali uz prijetnju i silu, prikupili su oko dvije stotine muškaraca i otjerali ih prema kraju mjesta. Strah je poprimio oblike užasa kad su iz razgovora jednog avijatičkog oficira i majora Giorlea koji je rukovodio operacijom načuli kako će svi biti - strijeljani.

Trenutak kasnije pred njih je stupio Luigi Menaldo, zapovjednik karabinjerske postaje u Jelenju, te s povećeg spiska počeo prozivati pojedince. Kasnije analize događaja pokazat će kako je riječ bilo o spisku članova obitelji kojima je netko bio u partizanskim odredima. Prva petorica prozvanih bili su Nikola Čučić, Matija Čaval, Stjepan Hatežić, Blaž Maršanić i Vinko Rožić. Talijanski vojnici odveli su ih dvjestotinjak metara dalje, dovoljno da ih ostali ne vide, ali itekako dobro čuju mitraljeski rafal nakon kojih su pale prve žrtve podhumskog masakra. Ton zbuđenosti cijeloj situaciji dalo je to što se Nikola Čučić vratio živ, a tek nakon što sve bude povijest saznat će se kako su mu se smilovali stoga što je, budući da je bio zaposlen kao državni cestar, imao sve potrebne dokumente o tome, kao i traku talijanske trobojnice vezanu oko ruke. To mu je spasilo život.

889 Podhumaca završilo u logorima

No, ostali nisu bili te sreće i u sljedeća dva sata talijanski fašisti streljali su devedeset i jednog čovjeka, dva su uspjela pobjeći a jednog su ubili pri pokušaju bijega. Često se postavlja pitanje zašto se okupljeni muškarci nisu pobunili i pokušali pobjeći. Odgovor je svakako u tome da su bili okruženi vojnicima koji bi odmah počeli pucati (što su i učinili pri pokušaju bijega trojice spomenutih), a uz to svatko od na to mjesto dovedenih muškaraca potajno se nadao da na listi nije njegovo ime. Tako se, izgleda, moglo birati između gotovo sigurne smrti ako pokušaš pobjeći i mogućnosti da možda tvoje ime nije na listi. Nešto više od stotinu muškaraca imalo je sreću, 91 je strijeljan, a jedan ubijen u pokušaju bijega...

Po završetku krvavog pira Talijani su krenuli na selo, izvukli preostale stanovnike iz kuća, popljačkali i zapalili sve kuće osim one u kojoj je živjela jedna starija žena s teško bolesnim suprugom. Uz nju taj završni čin zločina preživjela su i braća Ignacije i Roko Ban koji se nisu odazvali jutarnjem pozivu da izađu iz kuće, sakrili se u kuhinjskom trapu te potom, kad su po likvidaciji svojih sumještana i

Križevi na mjestu pogibije Podhumaca

odvođenju žena, djece i staraca, osjetili miris dima, pobjegli dublje u vrt kraj svoje kuće te tamo dočekali noć i slobodu. Preživjeli muškarci, žene, djeca i starci, njih 889, odvedeni su potom u talijanske logore iz kojih se mnogi nisu vratili pa su i oni, indirektno, žrtve Podhumskog masakra.

Ovce mu spasile život

Jedan od danas živih svjedoka tog užasa je 86-ogodišnji Milan Zaharija, iskusni borac koji je preživio marš Matić poljanom, teško ranjavanje i gubitak ruke pri oslobađanju Lokava te dugotrajno liječenje na Petrovoj gori. U trenutku napada na Podhum Zaharija je imao svega 16 godina, a spasilo ga je to što je dan ranije otišao partizanima predati 91 ovcu. To mu je ne samo spasilo život, već i omogućilo da daljen nepun kilometar od svih užasa, promatra martirij svojih sumještana.

Podhumci su, kao i mještani ostalih grobničkih naselja, partizane u šumi pomagali hranom i na mnoge druge načine. Tako bi im s vremena na vrijeme slali i ovce, a upravo jedna takva "pošiljka" bila je dogovorena za subotu, 11. srpnja. Po te ovce iz šume su se spustila dva partizana, ali stado nije htjele ići bez svog pastira pa je Zaharije morao krenuti s njima: "Bez problema smo ovce dopremili do partizanskog logora na Crmom vrhu gdje sam ja htio i ostati, ali kako sam bio slabo obučan, samo u košulju i kratke hlače, komandir mi je naredio da se, iako je bilo jako kasno, vratim kući. Tako sam krenuo natrag i u rano jutro, negdje oko 4 sata, nadomak Sobola, uočio šest karabinjera.

Odmah mi je bilo jasno da se nešto događa pa sam se odlučio skloniti u Sobole. Uspio sam se nekako prošuljati kraj njih i doći do kuće prijatelja Stanka te se tu skloniti. No, ujutro smo ja i Ivan Broznić koji je također tu imao svoje stado ovaca, vidjeli kako se blizu kave okupljaju talijanski vojnici i odlučili smo maknuti se. Pobjegli smo na čuku udaljenu oko kilometar i s vrha jedne stijene gledali sve što se zbiva. Vidjeli smo kako su Talijani od ranog jutra počeli dovoditi ljude, smjestili ih na jednoj lokaciji, a zatim grupu po grupu vodili nekoliko stotina metara dalje, strijeljali ih i bacali leševe u kavu. Ljudi nisu ni znali što se događa, a oni koji su shvatili, među njima su bili braća Roko i Josip Reljac uspjeli su čak i pobjeći prema brdu i šikari. Pokušao je to i Cvetko Žeželić, ali je on krenuo prema polju pa im nije uspio pobjeći jer su ga rafalima sasjekli nakon 200-300 metara bijega. Ja i Ivan sve smo to mogli samo gledati i plakati...", prisjeća se Milan Zaharija. ■■

Škola za europske izazove

Ekonomna srednja škola u Rijeci "Mijo Mirković" obilježila stotu godinu djelovanja. Kroz puni vijek iznjedrila je tisuće đaka ekonomske i upravne struke

Napisala: Slavica KLEVA
Snimio: Petar FABIJAN

U djeliću stvaranja i pisanja bogate riječke povijesti sudjeluje i riječka Ekonomska škola Mijo Mirković koja je ove godine obilježila i proslavila stotinu godina postojanja i rada i kroz puni vijek iznjedrila tisuće đaka ekonomske i upravne struke. Aktualan trenutak škole i bogata povijest ispričana je na stranicama monografije Slavlenice koju su uglavnom pripremili i uredili vrijedni profesori i bivši učenici Ekonomske škole.

Povijest Ekonomske škole

- Urbanistički kompleks u kojem se danas nalazi Ekonomska škola od 1858. do 1914. godine bio je Komunalna vojarna. Pod pritiskom mađarizacije stara hrvatska gimnazija morala je preseliti na Sušak 1896. godine, a Mađari istovremeno izgrađuju vlastiti sustav školstva, uključujući općeobrazovne, stručne i specijalne škole. Na taj je način mađarska Viša trgovačka škola 1914. godine uselila u prostor Komunalne vojarnje, pripovijeda nam ravnateljica Ekonomske škole Sanja Čop Barbarić.

Ravnateljica Ekonomske škole Sanja Čop Barbarić sa suradnicima

- Treba naglasiti da su 1919. godine prvi puta nastavu iz ekonomskih predmeta mogle upisati i djevojke. Za vrijeme Italije, pa sve do spajanja Sušaka i Rijeke u jedan grad, u njoj obitava talijanska Trgovačko-tekstilna škola "Leonardo da Vinci", da bi 1947. godine doseljnjem sušačke Trgovačke akademije u zgradu talijanske škole, paralelno radile obje. Kako Ekonomska škola na Sušaku nije imala svoje zgrade, ona je 1947. godine preseljena u Rijeku. Tako su se u istoj zgradi našle dvije Ekonomske škole, a svaka je imala svoje Nastavničko vijeće i svoju upravu. Nakon godine dana, 1948. godine, škola je spojena i stavljena pod istu upravu.

Ravnateljica naglašava da je nadalje Ekonomska škola od 1948. do 1954. godine poslovala pod nazivom Ekonomski tehnikum, a kako se priljev talijanske manjine smanjivao i talijanska odjeljenja su se postupno ukidala. Od 1954. godine škola nosi naziv Srednja ekonomska škola Rijeka, a nakon četiri godine naziv je izmijenjen u Ekonomska škola Rijeka i pod tim nazivom djeluje do 1974. godine.

U istoj zgradi, podsjeća ravnateljica, od 1960. godine djeluje i Upravna škola pa se 1974. godine spajaju i škola nosi naziv Ekonomsko upravni školski centar. S reformom obrazovanja 1978. godine udružuje se s Prvom gimnazijom Rijeka i posluje pod imenom Centar usmjerenog obrazovanja ekonomskih, upravnih i matematičko-informativnih kadrova Rijeka (CUOEUMIK). Puni osamnaest godina, od 1993. godine, naziv škole je Ekonomska škola "Mijo Mirković", po ekonomistu i

književniku porijeklom iz Istre, poznatom i pod pseudonimom Mate Balota.

Više od 800 učenika

Danas Ekonomsku školu pohađa 811 učenika u 36 razrednih odjela. Zbornicu čini 68 nastavnika, odnosno profesora, pravnika, ekonomista. Stručni pedagoški tim zajedno s ravnateljicom čini osmero profesionalaca, dok je dvoje medicinske struke trajno zaposleno jer se za zanimanje upravni referent i administrator školuju i učenici s oštećenjima vida i utjecajnim teškoćama u razvoju, objašnjava ravnateljica te dodaje da je u školi zaposleno i 15 djelatnika za administrativno-tehničke poslove.

Iz Ekonomske škole s diplomom izlaze učenici koji završavaju za zanimanje ekonomist, poslovni tajnik, upravni referent ili pomoćni administrator. Samo za pomoćnog administratora škola je trogodišnja, sva ostala zanimanja završavaju se u četverogodišnjem školovanju.

- Svake godine kao Škola obilježavamo niz značajnih datuma i realiziramo projekte koji su našim učenicima važni. Tako je, primjerice, tijekom prošle školske godine održana kreativna radionica učenika s posebnim potrebama, a ujedno naši su učenici s posebnim potrebama sudjelovali na Festivalu dostignuća učenika s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom. Dan ljudskih prava obilježen je projektom "Korzo ljudskih prava", održana je humanitarna akcija, a prikupljena sredstva učenici su namijenili Domu za nezbrinutu djecu

Dobitnik nagrade "Luka Ritz" za promicanje tolerancije i škole bez nasilja, školske 2009./2010. godine upravo je đak Ekonomske škole, Moreno Mušković

"Ivana Brlić Mažuranić". Učenici su sudjelovali i na državnom natjecanju poslovnih tajnika i smotri upravnih referenata. Dobitnik nagrade "Luka Ritz" za promicanje tolerancije i škole bez nasilja, školske 2009./2010. godine upravo je đak Ekonomske škole, Moreno Mušković. On je nagrađen jednogodišnjom stipendijom u iznosu tisuću kuna.

- Srednjoškolci su pokazali veliko srce i prilikom realiziranja humanitarne akcije pod nazivom "Mladi protiv gladi - socijalna samoposluga" u organizaciji Franjevačkog svjetovnog reda i Franjevačke mladeži. Uključeni su i u UNICEF-ov projekt "Škole za Afriku".

Djeca i nastavnici iz šest europskih zemalja koji su došli u Rijeku u sklopu projekta Comenius

Vrlo popularna - Ekonomsku školu pohađa 811 učenika u 36 razrednih odjela

Projekt Comenius- multilateralna partnerstva

Ekonomska škola "Mijo Mirković" kroz projekt Multilateralna školska partnerstva ima za cilj jačanje europske dimenzije obrazovanja promičući aktivnosti suradnje među školama u Europi, objašnjava ravnateljica projekt koji je u školi na snazi pune dvije godine. Ne samo na način da učenici i profesori iz različitih zemalja rade na jednoj temi, već se stječu i usavršavaju vještine u uvjetima rada, grupi, društvenom odnosu, planiranju i provođenju projektnih aktivnosti i koristi informacijska komunikacijska tehnologija. Uz korištenje stranih jezika jača i motiviranost za učenje stranih jezika, naglašava ravnateljica. Zemlje i škole partneri su Rumunjska, Estonija, Španjolska, Italija, Njemačka i Finska. Temе koje se obrađuju su od interesa lokalne zajednice, a projektne aktivnosti su potpuno integrirane u nastavne planove i programe, podsjeća nadalje ravnateljica naglašavajući da su učenici angažirani u svim fazama projekta. Primjerice, tema "Poslovne ideje budućnosti" prihvatile su

sve škole iz spomenutih zemalja partnera i kroz projekt su izmijenjena iskustva, prava i obveze zaposlenika, te naravno usporedbe pojedinih zemalja kako je to u njihovoj državi riješeno, odnosno kako promišljaju o poslovnim izazovima u budućnosti.

- Bili smo domaćini trećeg susreta u mjesecu svibnju, podsjeća ravnateljica prisjetivši se da su goste, članove projekta "Comenius" ugodili u Rijeci, pokazali im Porin, poduzetnički inkubator i mogućnosti koje on pruža, a obrađivala se tema "Malo i srednje poduzetništvo". Obišli su pritom i i poznate tvrtke u turizmu, tvrtke koje se bave prijevozom i uslužnim djelatnostima, primjerice "Autotrans" i "Jadran hoteli". Slijedeća zemlja partner je Njemačka, točnije grad Glonn, a naslov projekta je "Priprema za posao". To podrazumijeva analiziranje pisanja životopisa, pripremu prvog razgovora kod poslodavca za posao, obradit će se trenutno najtraženija zanimanja, povezivati značajke ekonomije svake pojedine zemlje članice partnera.

Pripremamo i odlazak u Talin u Estoniju, a tema je "Obrazovanju odraslih", kazuje nam ravnateljica, a potom se u ožujku spremamo u Finsku, tema je "Kodeks oblačenja".

- Projektni tim čine voditelji, Vesna Šafar, prof. engleskog jezika i Josip Tomljanović, prof. ekonomske grupe predmeta koji su zaduženi za vremensko reguliranje, izradu projektnih zadataka, praćenje kalendara aktivnosti, komunikaciju s ostalim zemljama partnerima, izvješćuju o učinjenom Agenciju za mobilnost i programe EU. Tu su i projektni suradnici koji zajedno sa mnom i voditeljima izrađuju projektnu dokumentaciju, pišu izvješća glavnom koordinatorskom, a to je profesorica iz Rumunjske Diana Popa, podsjeća ravnateljica.

- Ukupno oko 180 učenika u zanimanjima ekonomist, poslovni tajnik i upravni referent sudjeluje u projektima, a skupine od dva učenika sudjelovat će u multilateralnim mobilnostima u skladu s ciljevima projekta i financijskim planom.

I ove je godine napravio preko 450 krugova na Grobniku - trenirajući

Napisao: Davor ŽIC
Snimio: Sandro RUBINIĆ

Točno u 6 sati i 15 minuta svakog radnog dana Dinu Butorca iz sna izvlači zvono budilice – već pola sata kasnije stiže u teretanu kako bi odradio barem sat vremena treninga prije posla. Svakog radnog dana odraduje svoju “šihnu” na radnom mjestu, održava obiteljske i prijateljske odnose, vozi automobil srednje klase poštujući sve prometne znakove i propise...

Međutim, vikendi su druga priča. Vikendom Dino “zajaši” gotovo dvije stotine konja, “lovi krivine” i baca “prašinu u oči” našem najpoznatijem automobilističkom asu Niku Puliću.

Dino Butorac danas je možda i najbrži čovjek u Hrvatskoj, jedan od samo četiri vozača formule kod nas i najozbiljniji konkurent Nike Pulića za naslov prvaka Hrvatske u ovoj disciplini. U šest godina iskustva bavljenja ovim sportom, prošao je već nekoliko kategorija – od motocikla do formule – i sve to sa samo 21 godinom...

Ravnopravno s Nikom Pulićem

- Za svaki uspjeh prvenstveno je potrebna volja, puno odricanja i trud, ali i dobra podrška sa svih strana. U ovom sportu još je teže, jer je sve jako skupo, pa trebaju i dobri sponzori, kvalitetan tim koji čini između sedam i osam ljudi – od mehaničara do logističara, te, naravno – dobar automobil. Uz sve to, i ostale se stvari moraju idealno poklopiti – privatni život, posao, podrška obitelji. Tek kad se svi ti uspjesi ostvare, ja mogu izaći na stazu i odraditi svoj maksimum. To znači da – iako se ovo smatra pojedinačnim sportom, jer smo na

Odvojeno doživljam pistu i cestu. Nemam do sad niti jedan prometni prekršaj. Ispucavam se na stazi, a nakon toga nemam niti volje niti želje raditi od sebe heroja na cesti

stazi samo auto i ja – iza mojih rezultata mora stajati čitava ekipa ljudi, i svi oni zaslužni su za moje uspjehe, skromno objašnjava Dino.

Ipak, na pitanje o tome kakav je osjećaj dvije utrke prije kraja prvenstva biti “rame uz rame” s Nikom Pulićem, vozačem iza kojeg stoji preko 30 godina nastupa u Hrvatskoj i Europi, te ulaziti u potpuno neizvjesnu završnicu Prvenstva Hrvatske, i nehotice zatitrat će mu osmijeh.

- Kažu da on već dugo vremena nije imao tako ozbiljnu konkurenciju, ali mi smo u ovo prvenstvo ušli bez velikih pretenzija, s ciljem da čim više naučim i da brusim svoje vještine. Nisam ni sam vjerovao da mogu ozbiljno ugroziti Niku Pulića, ali sve to rezultat je rada i dobre i dugotrajne pripreme. Ne znam kad je zadnji put Prvenstvo Hrvatske bilo ovako uzbudljivo i neizvjesno, da se do samog kraja ne zna tko će odnijeti naslov prvaka, zadovoljno će Butorac.

Respekt prema autu, cesti i brzini

U svijet automobilizma ušao je 2006. godine, najranije što je mogao – propisi ne dozvoljavaju da se na utrkama natječu vozači mlađi od 16 godina. No, i godinu dana prije toga, iskustvo “adrenalinske vožnje” sticao je utrkujući se motociklima. Vozi za Autoklub Matulji Racing, i vozi – iznimno brzo i dobro... Već 2007. godine bio je državni prvak na kružnim stazama u grupi N, u koju spadaju automobili s minimalnim prilagodabama u odnosu na one cestovne, a 2010. godine državni je prvak postao u istoj kategoriji, ali u brdskim utrkama, oba puta vozeći Renault Clio. S vremenom prelazi na Formulu Renault 2.0, s kojom je 2008. godine nastupio na Europskom kupu, a od ove godine i na domaćem prvenstvu.

- Dok sam imao svoj Clio, oni vozači koji su

iskusniji od mene govorili su da kad jednom probam formulu, nikad se neću htjeti vratiti na staro. Mislio sam da su to gluposti, jer trkaći auto – je trkaći auto, no čim sam ušao u formulu, shvatio sam da su zapravo bili u pravu. Zato sam i obiju prihvatilo priliku da ponovo vozim formulu čim mi se pružila. To je neusporedivo s ostalim automobilima, budući da je formula auto napravljen s ciljem utrki. Trebalo je i dosta vremena za savladati razliku u načinu vožnje – kod formule se koči kasnije, i to s lijevom nogom, drugačije se ponaša u vožnji... Zato sam i ove godine napravio preko 450 krugova na Grobniku trenirajući, govori Dino.

U svakom slučaju, trening se isplatio. Ove godine Butorac je napravio tri odlična rezultata – na “domaćem terenu” odnio je glavnu nagradu na međunarodnoj brdskoj utrci u Učki, iskazao se i na utrci Prvenstva Europe u Ilirskoj Bistrici gdje je pobjedio u svojoj klasi, a na Sljemenu je, uz pobjedu, dodatno poboljšao rekord staze, vozeći prosječnom brzinom od gotovo 120 km/h. Iako na treningu zna postići i dvostruko veće brzine, Butorac kaže da ga izvan staze “papučica gasa” uopće ne mami.

- Odvojeno doživljam pistu i cestu. Nemam do sad niti jedan prekršaj na cesti. Ispucavam se na stazi, a nakon toga nemam niti volje niti želje raditi od sebe heroja na cesti. Cestovni promet je nužno zlo koje me dovodi od točke A do točke B, ali utrke su onaj pravi “gušt” na kojem se ispucam. Nemam osjećaj straha od brzine, ali zato imam veliki respekt prema autu i cesti, prema brzini, i mislim da je to jako važno – jer znam koliko brzo vozim i koje su moguće posljedice. Brzina je odličan osjećaj, ali jedino kad si siguran da je auto kvalitetan i da će stati kad to bude potrebno, kaže Dino. ■■

Planovi postoje

Prva Butorčeva sezona u formuli je pri kraju, no pitanje je – što dalje? Kakve su ambicije mladog automobilističkog asa, te bi li želio domaće staze zamijeniti onim europskim?

- Trenutno smo fokusirani na ovu sezonu i moramo je do kraja odraditi kako treba. Za budućnost postoje određeni planovi, ali još je prerano da bih o njima govorio. Naravno da je svakom želja izaći izvan okvira Hrvatske, ali da bi se to ostvarilo treba se puno toga poklopiti – nisu nastupi na velikim natjecanjima povezani samo s lijepim stvarima, jer oni traže više financija, više treniga, i više odricanja, zaključuje Butorac.

Iza mojih rezultata stoji čitava ekipa ljudi

Skup sport

Automobilistički sport jedan je od najskupljih na svijetu, uz vrlo malu mogućnost vraćanja uloženog. Samo osnovno “sredstvo za rad” – u Dinovom slučaju formula – može koštati između 60 i 150 tisuća eura, a treba financirati i mehaničare, logistiku, prijevoz vozila, putovanja...

- To je investicija, jedino što se to kod nas gleda kao na investiciju u neki svoj hobi, a vani se ulaže u uspjeh. Kao što netko ulaže u posao, fondove ili dionice. Ipak, velika razlika je u tome što će se ta ulaganja moći isplatiti jedino ulaskom u Formulu 1 – a svake godine nas 20 tisuća ulaže i vozi, a u Formulu 1 ulaze samo možda dvojica, objašnjava Butorac.

Dino Butorac danas je možda i najbrži čovjek u Hrvatskoj, jedan od samo četiri vozača formule kod nas i najozbiljniji konkurent Nike Pulića za naslov prvaka Hrvatske u ovoj disciplini. U šest godina bavljenja ovim sportom, prošao je kategorije od motocikla do formule i sve to sa samo 21 godinom

Najmoderniji dijagnostički uređaji - CT

Vrhunska medicinska usluga u najkraćem roku

Napisala: Barbara ČALUŠIĆ

Foto: Arhiva ZIP

Mnogo je pozitivnih asocijacija koje padaju na pamet na spomen riječke poliklinike Medico, no jedna je prva i definitivno zajednička svima koji žive u ovom kraju. Medico je, naime, među građanima riječke regije već odavno postao uvriježen sinonim za kvalitetnu, brzu i sveobuhvatnu zdravstvenu uslugu na jednom mjestu, a to zasigurno nije puka reklama koja se kupuje novcem ili brend koji počiva na dovitljivosti marketinških stručnjaka. Takvo neprocjenjivo povjerenje i ime koje već godinama slovi kao općeprihvaćeni simbol zdravstvenog sustava kojem se vjeruje može se jedino zaslužiti, i to dugogodišnjim, predanim i kvalitetnim radom stručnjaka.

Povijest Medica duga je 20 godina i počinje s prim. dr. Milanom Blaževićem koji je 1991. godine osnovao polikliniku Medico. Bila je to tada druga privatna zdravstvena ustanova u Hrvatskoj te se Medico danas s pravom smatra jednim od začetnika privatne prakse u državi. U svom imenu Medico zapravo sadrži spoj riječi medicina i kompjutori, a upravo je tehnologija već u samim počecima ovoj riječkoj poliklinici dala značajan zamašnjak. Ovdje su se učiniti pojedine pretrage zbog kojih je inače prosječan pacijent s ovog područja morao odlaziti u Zagreb. Primjerice, prvi privatni CT uređaj u državi nabavio je upravo Medico i to 1995. godine.

Iako su u početku u Medicu radila tek dvojica liječnika, jedna medicinska sestra i administratorica, praksa se brzo razvijala, uvedene su specijalističke pretrage, a u Medico došli i drugi kolege iz riječke bolnice. Kako je jednom kazao osnivač Medica prim. dr. Milan Bažević, pacijentima se moglo posvetiti dovoljno vremena, posao se mogao organizirati drugačije

Ravnatelj Medica dr. Vladimir Mozetič

nego u velikom bolničkom sustavu, a pacijenti su prepoznali da za uloženi novac u Medicu dobiju jednako protuvrijednu zdravstvenu uslugu.

Preseljenje u centar grada

Riječki zdravstveni brend i prostor za investiranje prepoznali su i Švicarci pa je Poliklinika Medico od 2007. godine dio švicarske osigurateljske grupe Baloise Groupe. No, već i prije postalo je jasno da Medico konstantno raste u svakom pogledu te da je odavno prerastao prostore u kojima se pokretala druga privatna poliklinika u Hrvatskoj. Dugo se tražio adekvatan prostor koji bi rastuću riječku polikliniku dodatno osuvremenio i proširio, a izbor je na posljednjem kraju pao na sam centar grada i, kao što to priliči poliklinici koja je uvijek bila okrenuta novim tehnologijama, tzv. pametnu zgradu.

Poliklinika Medico u novim prostorima u Agatićevoj počela je s radom 2010. godine. Novi prostori u samom centru grada, u čije je uređenje uloženo stotinjak milijuna kuna, dodatno su povećali dostupnost zdravstvenih usluga Medica, a što je još važniji i povećali dijapazon postupaka koji se u poliklinici obavljaju.

Razmišljanja o budućnosti u EU

Ravnatelj Medica dr. Vladimir Mozetič naglašava da je za daljnji razvoj i poziciju na tržištu potrebno pratiti zbivanja i smjernice razvoja javnog i privatnog zdravstva u širem prostoru Europe. Tako je u središtu srednjoročnih planova Medica ulazak u Europsku uniju koji će sa sobom dovesti veliko tržište na kojem će trebati konkurirati i ostati konkurentan. No, EU sa sobom donosi i negativne trendove u sustavu pa je tako vrlo izvjesan problem s odljevom kadra.

– Taj će opći problem nesumnjivo doći do izražaja, a nedostatak kadra, prvenstveno liječnika, uz ograničeno tržište dovest će do koncentracije kvalitete na manji broj zdravstvenih ustanova koji će tu kvalitetu moći pružiti, kako u ljudskim potencijalima, tako u prostoru i opremi. Međusobno ugovorno povezivanje javnih i privatnih zdravstvenih ustanova, kao i većih privatnih ustanova s ciljem maksimalnog iskorištavanja svih resursa postupno će se događati u bliskoj budućnosti. Takve ugovore morat će pratiti i programi osiguravajućih kuća, neovisno o tome jesu li državne ili privatne. Da bi takvi ugovori imali i kadrovsku, stručnu i znanstvenu podlogu, i zadovoljavali uvjete, bit će potrebno učiniti i u privatnim zdravstvenim ustanovama ono što postupno kreće u javnim, a to je akreditacija i kategorizacija ustanova po strogo zadanim uvjetima, upozorava Mozetič.

Medico je među građanima riječke regije već odavno postao uvriježen sinonim za kvalitetnu, brzu i sveobuhvatnu zdravstvenu uslugu na jednom mjestu, a to zasigurno nije puka reklama koja se kupuje novcem ili brend koji počiva na dovitljivosti marketinških stručnjaka

Ekipa Poliklinike Medico u novim prostorima u Agatićevoj počela je s radom prošle godine

Novoopremljeni medicinski centar danas zapošljava 80 medicinskih stručnjaka u 16 medicinskih područja, dok najmodernija dijagnostička i terapijska oprema te individualni pristup svakom pacijentu omogućuju vrhunske medicinske usluge u najkraćem mogućem roku.

Kompleks na tri kata

Pravilo medicinske izvrsnosti te individualni pristup svakom pacijentu samo su neki od temeljnih postulata rada, što je omogućilo dobivanje i recertificiranje ISO standarda 9000:2001 od 2001. godine s kojim se danas u Hrvatskoj može pohvaliti samo nekoliko zdravstvenih ustanova.

Kompleks Medico prostire se na tri kata i pruža raspon usluga od pregleda do jednodnevne hospitalizacije u okviru dnevne bolnice. Ova tzv. inteligentna zgrada raspolaže s dva lifta, teretnim i onim za pacijente, a do prijema na prvom katu vode pokretne stepenice. Na prvom se katu nalaze laboratorij i radiološka dijagnostika poput magnetske rezonance, CT-a, mamografa i rendgen uređaja. Prilikom uređenja prostora u kojima se nalazi radiološka oprema poštovani su svi uvjeti zaštite na neposrednu i širu okolinu, a kompletan je sustav zaštite od zračenja projektiran u Institutu Ruđer Bošković.

Najveći broj specijalističkih ordinacija smješten je na drugom katu zgrade na kojem se nalaze oftalmologija, kardiologija s ergometrijom, pulmologija, neurologija, otorinolaringologija, nefrologija, ortopedija i dermatologija s prostorima za laser. Na drugom se katu nalaze i dvije ginekološke ordinacije, ordinacija za ultrazvuk dojke, a koje su fizički

odvojene od ostalih ordinacija te imaju vlastitu čekaonicu kako bi se pacijentima omogućila privatnost.

Većina korisnika privatni pacijenti

Najveća novost u radu poliklinike je operacijski blok smješten na trećem katu ustanove, a koji je gotovo u cijelosti namijenjen izvođenju minimalno invazivnih zahvata. Operacijski blok s dnevnom bolnicom prostire se na 170 četvornih metara, a uz dvije operacijske dvorane pacijentima je na raspolaganju i sedam kreveta čime im je omogućena hospitalizacija u trajanju do jednog dana. Na posljednjem katu nalaze se još dvije ordinacije, gastroenterologija i urologija te uprava Poliklinike.

U svojih dvadeset godina rada Medico se može pohvaliti s više od pola milijuna obavljenih pregleda i preko dva milijuna postupaka. Godišnje se u Medicu danas obavlja pedesetak tisuća pregleda (ove godine u prvih osam mjeseci oko 30.000), a ravnatelj riječkog Medica dr. Vladimir Mozetič ističe da većinu korisnika usluga i dalje čine privatni pacijenti, a vrlo dobra suradnja ostvarena je s drugim privatnim ustanovama i ostalim osiguravajućim kućama koje imaju programe dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja. Medico surađuje i s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje, Kliničkim bolničkim centrom Rijeka, Nastavnim zavodom za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije, a nastavna je baza Medicinskog fakulteta u Rijeci. ■■

Najveća novost u radu poliklinike je operacijski blok smješten na trećem katu ustanove

Najvolonter Primorsko-goranske županije

Sedamdesetogodišnji Klobučar pomaže u radu DVD-a, prati brodmoravičke skijaše, aktivan je član lovačkog društva, dugogodišnji je predsjednik Udruge umirovljenika, a također je član Udruge "Turanj" koja vodi brigu o očuvanju tradicije i običaja brodmoravičkog kraja

Ne radimo zbog novca

"Nagrada mi znači jako puno i nisam je očekivao jer znam da postoji veliki broj ljudi koji se bavi ovakvim ili sličnim aktivnostima. Ja sam imao sreću da me predloži Matica umirovljenika Primorsko-goranske županije i presretan sam što sam dobio nagradu jer je ona priznanje da je netko prepoznao moj rad, a istodobno mi je i podstrek za daljnji rad. Štoviše, mislim da ovakvo priznanje puno više vrijedi od bilo kakve novčane nagrade, ponajprije stoga jer mi koji volimo društveni rad i ne radimo zbog novca", zaključio je Klobučar.

Detalj s jedne od akcija Udruge "Turanj" čiji je Klobučar član

Napisao i snimio:
Marinko KRMPOTIĆ

Najveći dio svog dosadašnjeg života Brodmoravičan Vilko Klobučar (1941.) vezao je uz volonterski rad u nizu različitih nekadašnjih društvenih organizacija, odnosno i današnjih udruga pa se zaista može reći da mu je krajem prošle godine potpuno zalučeno pripalo priznanje Primorsko-goranske županije kao jednom od najboljih volontera zeleno-plave županije. Naime, sedamdesetogodišnji Klobučar već sa 16 godina, danas davne 1957. godine, počinje raditi u tadašnjoj omladinskoj organizaciji u rodnim Brod Moravicama, a već godinu dana kasnije postaje predsjednik i na toj će funkciji ostati sljedećih sedam godina:

"Nekada, kao i danas, u sredinama poput Brod Moravica, nije bilo ni mjesta ni mogućnosti gdje bi se mladi moglo okupljati i družiti. Zato smo nekako i sami željeli organizirati druženja i događaje koji bi nam pomogli da nam slobodno vrijeme prođe što ljepše. Budući da je tada bilo puno više mladih no danas, a 50-60 nas bilo je uključeno u rad omladine, nije nam bilo teško organizirati u ondašnjem Zadrudnom domu plesne večeri i druge raznovrsne aktivnosti, od radnih akcija do drugih oblika zabave. Štoviše, osnovali smo i grupu "Kirner 2" u kojoj sam svirao harmoniku i tih smo godina vrlo često svirali na plesnjacima ovog kraja. Tada se sviralo badava i jedino što bi mi kao svirači dobili bilo je piće i ponekad hrana", govori Klobučar dodajući kako su ljudi tog doba bili znatno siromašniji no danas, ali se živjelo nekako ljepše.

U svemu sudjeluje

Upravo godine provedene u omladinskoj organizaciji krivac su za to što se i dalje nastavio baviti volonterskim radom: "Kad se u tim godinama navikneš na jedan takav rad, onda to ostaje pod kožom pa sam tako uz rad u omladini tih godina postao član tada osnovane Limene glazbe, uključio sam se i u rad DVD-a Brod Moravice u okviru kojeg smo osnovali skupinu mlađih vatrogasaca. Kasnije sam bio uključen i u aktivnosti vezane uz osnivanje nogometnog te kasnije skijaško-trkačkog kluba "Budućnost" u čijem sam radu sudjelovao nekoliko godina i svakako pripomogao pažnje vrijednim rezultatima brodmoravičkih skijaša, a rado pomognem i danas, kako skijašima,

tako i DVD-u čiji sam još uvijek član.

Dugo sam godina bio i član Lovackog društva "Srndač", čak sam u jednom mandatu bio i predsjednik, a najvrjedniji doprinos u tom razdoblju svakako je izgradnja lovačke kuće u Lazici koja je danas središte zabavnog i kulturnog života ovog kraja. Oko 200 dobrovoljnih sati smo dali za gradnju tog objekta i na to sam vrlo ponosan jer smo kroz taj, ali i rad na terenu uvijek pokazivali i dokazivali kako su lovci daleko više od ljudi koji love životinje i moram priznati da mi smetaju kritike onih koji lovce smatraju samo ubojicama. Lovac sam i danas, jedino što sam, zbog pravila o lovištima i njihovim granicama, morao promijeniti članstvo pa više nisam član LD "Srndač", već LD "Jelenski jarak" iz Vrbovskog", govori Klobučar.

"Udružen" već 54 godine

Uz članstvo u lovcima i vatrogascima Klobučar je danas i član Udruge "Turanj" koja vodi brigu o očuvanju tradicije i običaja ovog kraja, prikupljanju predmeta te podataka vezanih uz prošlost. No, najveći dio posla Klobučar sada ima u Udruzi umirovljenika Brod Moravice: "Već sam sedam godina predsjednik te udruge. Trenutačno nas ima 228 a svake godine realiziramo niz različitih aktivnosti, od direktne pomoći našim starijim i nemoćnim članovima do raznih oblika druženja i zabave. U proteklih sedam godina ostvarili smo brojne zapažene rezultate među kojima je i vrlo uspješna suradnja s umirovljenicima otoka Krka te, u suradnji s TZO Brod Moravice, organizacija priredbe "Dani šljiva". Za ovako dobre rezultate zaslužni su svi oni naši članovi koji aktivno sudjeluju u radu", govori Klobučar koji na upit u kojoj mu je udruzi u protekle 54 godine bilo najljepše raditi kaže:

"Teško je izdvojiti najljepše i najbolje, ali, naravno, nezaboravni su dani mladosti i sve što smo tada radili. Uz to što smo bili mladi, a mladost je uvijek lijepa, mislim da su ona vremena nudila i puno veću sigurnost pa se više moglo i uživati. No, odmah do tih nezaboravnih dana su mi ove posljednje godine u kojima se bavim radom u našoj udruzi umirovljenika. I tu puno i dobro radimo, a najljepše je što vrlo često direktno vidimo rezultate našeg rada i pomoći starijim i bolesnim ljudima", rekao je Klobučar. ■■

Potpura supruge

"Ovakav način života zaista uzme puno vremena, ali ako se sve dobro organizira i ako imate potporu sredine, od obitelji do udruge u kojoj se radi pa i ostale okoline, onda to ide. Ja, na svu sreću, imam potpunu potporu moje supruge bez čijeg doprinosa sigurno ne bi bilo svih ovih rezultata. Isto tako mora se istaknuti kako nas Općina Brod Moravice redovno financijski prati i puno pažnje poklanja radu brojnih udruga u što sam se uvjerio radeći u nizu njih. Sve su to elementi koji dovode do uspjeha. Dakle, kao i obično, sam čovjek može malo, ali u suradnji s drugima može se puno", rekao je Klobučar.

Vilko Klobučar prima općinsko priznanje od načelnika Brod Moravica Dragutina Crnkovića

Vilko Klobučar u društvu s članicama brodmoravičke Udruge umirovljenika

Dani šljiva u organizaciji Udruge umirovljenika Brod Moravice

Nikad ne znamo što će od nekog trupca nastati

Njihova "opsesija" drvom počela je prije pet godina, a iz hobija prerasla u pravo zanimanje, zahvaljujući kojem su Silići osvojili prvu nagradu na posljednjem sajmu suvenira Kvarner Expo, i to u kategoriji uporabnog suvenira

Počelo je spontano – Sanjin je tokario, a Sanda je brusila i lakirala izrađene predmete – da bi se danas pretvorilo u pravi obiteljski posao

Dug put do proizvoda

Put od sirovog drveta do unikatnog suvenira nije lagan, niti kratak, jer čitav postupak obrade drveta može potrajati i preko tri godine.

- Kad nađemo zgodan komad drveta, treba prvo ostaviti trupac godinu do dvije dana da se osuši, a sve to radimo na prirodan način. Nakon toga, idemo u grubu obradu, prvo motornom pilom, a onda tokarskim strojem. Poslije pustimo drvo da se suši još par mjeseci, pa onda ga obradimo "na fino", da bismo ga na koncu oblanjali i olakirali, objašnjava Sanda Silić.

Napisao: Davor ŽIC
Snimio: Sandro RUBINIĆ

Besmrtnost i plodnost dvije su karakteristike drveta koje se kroz razne religije provlače od najranijih dana čovječanstva, a upravo ove dvije karakteristike najbolje opisuju strast bračnog para Silić iz Klane – plodan je njihov zajednički rad koji je već stvorio stotine komada uporabnih suvenira, a besmrtni su atraktivni predmeti izdjeljani iz starog, odbačenog drveta.

- Nismo ljudi koji mogu samo ležati na kauču. Umjesto da ljenčarimo, "dokramali" smo jednu peć u radionu, pa sjednemo pored nje, svaki na svoj kraj. S jedne strane ja radim svoje, s druge Sanjin svoje, a djeca se između igraju, opisuje Sanda Silić svakodnevicu sebe i svog supruga. Njihova "opsesija" drvom počela je prije pet godina, a iz hobija prerasla u pravo zanimanje, zahvaljujući kojem su Silići osvojili prvu nagradu na posljednjem sajmu suvenira Kvarner Expo, i to u kategoriji uporabnog suvenira. "Za paletu proizvoda od autohtonih vrsta drva", preporučava Sanda obrazloženje žirija, dok se Sanjin prisjeća početaka ove obiteljske djelatnosti.

Obiteljski posao

- Tokarenjem se počeo baviti moj otac u mirovini, a prvo je izrađivao drške za sjekire, krampove i lopate, da bi kasnije počeo s tokarenjem nogu za stolice koje su se proizvodile u Drvnoj industriji Klana. Svaki komad trebalo je prvo ručno napraviti kako bi se mogao od toga izraditi kalup za serijsku proizvodnju, a upravo te prve primjerke izrađivao sam ja. Kasnije sam kupio jedan stari tokarski stroj, koji sam namjeravao izložiti "za štos" ispred radione, kao muzejski primjerak, ali upravo na njemu započeo sam s izradom ovih suvenira. Posla je bilo nešto manje, a ja sam – čisto iz osobnog interesa – poželio vidjeti što sve mogu napraviti. Počelo je s malim zdjelicama, za našu kuću, a kasnije smo krenuli na sve veće zdjele, da bih sad nedavno napravio i pravi lavandin, govori Sanjin Silić, električar po struci, a tokar "po duši".

Počelo je spontano – Sanjin je tokario, a Sanda je brusila i lakirala izrađene predmete – da bi se danas pretvorilo u pravi obiteljski posao. Međutim, na spomen riječi "biznis", Sanda će se od srca nasmijati.

Iz radionice Silićevih

Svaki njihov rad je unikatan

- Ma nije to biznis, to je gušt... Netko nekad nešto i kupi, ali uglavnom ljudi nemaju novaca za originalne suvenire. Ipak, nama je dovoljno i samo da pohvale naš rad. Kad netko kaže da mu je odlično to što radimo, to je kao da su nešto i kupili, kaže Sanda. Kao i suprug, i ona jednostavno uživa u obradi drveta.

- To nam je stvarno veliko zadovoljstvo, a tako mora i biti, jer onaj tko to ne voli ne bi se niti mogao baviti obradom drveta. Treba puno strpljenja i još više uložene truda. Ali kad čuješ da te ljudi hvale, da su zadovoljni, onda je to zadovoljstvo još i veće, objašnjava Sanda.

Pozamašan opus

Od sitnih zdjelica, koje su krenuli izrađivati prije pet godina, Silići su danas stigli do pozamašnog "opusu" u kojem se može pronaći praktički sve – od podmetača za čaše i privjesaka za ključeve, preko pepeljara, svijećnjaka i vaza do satova i pladnjeva za narreske... I sve unikati, sve do jednog – predmeti s "pedigream".

- Imamo milijardu ideja što bismo mogli napraviti, ali to ponajprije ovisi o drvu – ne možeš unaprijed znati što će od nekog trupca nastati. Evo, sad prelazimo na lampe, suši nam se u radionu jedan komad trešnje koji će biti idealan za to. Drvo se ne može obrađivati "na silu", treba čekati inspiraciju i vidjeti za što je pogodno. Svaki naš predmet je drugačiji, svaki ima dušu, jedinstven je i poseban. Za svaki znamo od kojeg je komada drveta nastao, kada, i tko ga je kupio... Zapravo, najveći nam je problem "rastati" se s nekim predmetom, dugo nam je vremena trebalo da počnemo prodavati, jer smo bili jako emotivno vezani za naš rad, kaže Sanjin. Međutim, proširio se glas o kvaliteti predmeta koje rade, a dom Silićevih napunio se raznim drvenim zdjelicama, i postalo je jasno da se mora krenuti u prodaju. Uz prijatelje i znance, koji su ih nagovarali da se otisnu i u tu pustolovinu, ključnu ulogu odigralo je Udruženje obrtnika Kastva, Viškova, Klane i Jelenja.

- Zahvaljujući njima, krenuli smo u prodaju. Zvali su nas na sajmove, pomagali da izlažemo i da se reklamiramo... Uz Udruženje,

veliku nam podršku pruža i obitelj, posebice none koje čuvaju djecu dok mi idemo okolo po sajmovima, ali i prijatelji, a da nije te podrške teško da bismo išta napravili, skromno govore supružnici Silić, koji su svoje predmete predstavili na brojnim sajmovima – od Matejne i Bele nedeje, riječkog Etno-eko sajma i opatijskog Festivala cvijeća do "općenarodnog" sajma suvenira Kvarner Expo. Osim podrške, obitelj bi im – čini se – trebala osigurati i nasljednika u poslu.

- Imamo četvero djece, i svi pokazuju interes za ovaj posao, ali nekako je najviše zagrižen naš najmlađi sin koji ima tri godine. On je uvijek u radionu, i niti jedan predmet ne može iz nje izaći da ga on ne pregleda i odobri, smiju se Sanjin i Sanda Silić.

Umjetnost od odbačenog drveta

Svoj prvi predmet – malu zdjelicu koja ni danas nije dovršena – Sanjin Silić izradio je od ostatka oraha posječenog u vrtu, a i danas materijale nabavljaju na sličan način. Orah, šljiva, javor, maslina, hrast, grab, trešnja, jabuka – sve su to "umjetnička platna" Silićevih, ali niti jedno drvo nije posječeno upravo s namjerom da postane suvenir. Štoviše, takve ideje Silićeve ostavljaju zgroženima.

- Kad vidim da ljudi režu i bacaju drvo, meni je slabo. Ne pada nam na pamet rušiti drva za naš rad, nego radimo uglavnom od ostatka materijala, od škarta, ili od onoga što drugima ostane nakon što porežu neko drvo u svom vrtu. Prvo smo skupljali ostatke drveta koji ostanu iza sječe, a svaki put kad bismo vidjeli da netko sprema drva za zimu, pogledali bismo ako postoji neki zgodan komad za obradu. Ispočetka ljudi nisu vjerovali da od nekog panja koji bi oni bacili u vatru može nastati zdjela ili vaza, a kasnije, kad su vidjeli što radimo, počeli su nam i sami donositi drva, i zamoliti da od njihovog drveta napravimo neki novi predmet, objašnjava Sanjin Silić.

Vjerujem u scenu riječkih udruga i nezavisnu kulturu

Razgovarao: Marinko KRMPOTIĆ
Snimio: Petar FABIJAN

Od ovog je proljeća na policama riječkih knjižara moguće naći roman "Ulica Helen Keller", prvi samostalni roman mladog riječko-goranskog (ravnogorskog) književnika Envera Krivca, u Ri umjetničkim krugovima dobro znanog po nizu raznovrsnih aktivnosti. Enver Krivac rođen je u Ravnoj Gori 1976. godine. Od 1994. živi i radi u Rijeci uglavnom kao radijski voditelj i copywriter. Apsolvirao je Hrvatski jezik i književnost na riječkom fakultetu, no nije ga završio jer čeka počasni doktorat. Bavio se svim i svačim, no ljudi ga najviše poznaju kao nekonvencionalnog radijskog voditelja sa Svid Radija i autora više od nekoliko tisuća radijskih jingleova i reklama. Nešto manji broj ljudi poznaje ga i po objavljenim knjigama - romanu "Piknik" (suradnji sa Alenom Kapidžićem iz 1999.), romanu "Smeće" (suradnji s Kapidžićem i Mišom Novkovićem iz 2005.), autorskom strip albumu "Priče iz Ž+K!" (suradnji sa samim sobom iz 2007.) i romanu solo-prvijenca "Ulica Helen Keller" koji je svjetla knjižara ugledao u proljeće ove godine.

Trenutno radi kao vrlo konvencionalni radijski voditelj na Soundset Kvarneru.

1 / KAKVE SU REAKCIJE NA "KELLER-ICU" ČIJA SE MAŠTOVITA I OTKAČENA RADNJA ZBIVA U IZMIŠLJENOM RIJEČKOM KVARTU...

- "Ulica Helen Keller" nije roman u klasičnom smislu, što se pokazalo na predstavljanjima kad smo skužili da ju je nemoguće suvislo prepričati jer ide u nekoliko smjerova na nekoliko razina. Kritike su, za sad, rijetke ali izvrsne, neki su spominjali Vonneguta, neki Kerouaca, a meni ovako skromnom je srce zbog toga ogromno. Drago mi je da su prepoznali ludost, igru, eksperiment, možda po kojoj novi element u okvirima hrvatske prakse, jezične zavrslame i humor. Doduše, mislim da je i mogla biti još bolja i konciznija, još više "svojija" ako je to moguće. Bilo mi je važno izbaciti tu priču i te likove iz svog sistema jer ih vučem sa sobom već četiri godine, tako da se mogu posvetiti nečem drugom. To sam i napravio. A ujedno sam sam sebi dokazao da još nisam potpuno odrastao i da još uvijek mogu izmišljati prilično pomaknute stvari, a to je blagoslov.

2 / POEZIJA, PROZA (KRATKE PRIČE I ROMANI), STRIP, GLAZBA ZA REKLAME I ROCK BANDOVE... BAVIŠ SE RAZLIČITIM VRSTAMA UMJETNOSTI. KAKVA SMO SREDINA ZA LJUDE KOJI ŽELE ŽIVJETI I RADITI ZA UMJETNOST...

- Sredina je onakva kakvu si je sam napraviš. Naravno, ovdje ćeš se možda češće nego negdje drugdje boriti s vjetrenjačama jer uvijek nedostaje ili novaca ili podrške ili publike ili nečeg četvrtog. Pogotovo kad te ne zanima komercijalna kultura. No upornim, predanim radom i kvalitetom može se ostvariti puno toga. Sve ovisi i što želiš postići. Ako ti je ambicija biti popularan i da te zovu u "Gloriju" da ti slikaju kuhinju, onda je ovo čime se ja bavim fulanje. Danas je situacija puno bolja nego prije desetak godina jer se razvila scena udruga, nezavisna kultura, koliko god da je to oksimoron, funkcionira, a internet ne treba ni spominjati. No, svejedno je teško biti izvan glavne struje jer kultura je, a bit će još i više, nažalost, tek jedna od stavki koje troše novac i upravo ju se po tome i mjeri. A to je katastrofa. Katastrofa na koju moramo pljuvati, ali ćemo se na nju morati naviknuti.

3 / KOJA TI JE OD SPOMENUTIH VRSTA UMJETNOSTI NAJDRAŽA?

- Trenutačno je, barem posljednje tri godine, pisanje broj jedan. Na to su puno utjecali udruga Katapult, susreti i poznanstva s brojnim hrvatskim i stranim piscima, jako mala ali užasno važna ekipa literarnih istomišljenika, nekoliko radionica, uglavnom konstantno učenje i širenje vizure o tome što pisati ustvari znači. Na drugom mjestu je glazba. Imam odličnu malu ekipu s kojima trenutno radim i nadam se da će tako i ostati. Zovemo se Japanski Premijeri što je i dalje, po mom skromnom mišljenju, najbolje ime za bend ikad i ovo ljeto smo imali priliku raditi glazbu za predstavu "Factory in Progress" u sklopu programa Hartera Plus. Pomaže i to što nismo klasični "bend" već više kućnostudijski trio landravaca i kvazifilozofa. Naglasak je na putovanju i otkrivanju kao bazama za inspiraciju pa smo tako ove godine "otkrili" dva fantastična mjesta u PGŽ-u - Randišku Višnjevicu u riječkom prstenu i Kalić u Gorskom Kotaru. Po sustavu vrijednosti Japanskih Premijera to je isto kao i snimiti dva albuma. Poezija je pak nešto s čim ne idem van jer sam odlučio da još nije vrijeme za to. Pisanje za bendove se svodi na povremeno ispisivanje pokojeg stiha za stare frendove iz grupe Mandrili. Crtanje, pogotovo stripovi su trenutno potpuno zanemareni. Iskreno, ako već moram sjediti i raditi, radije ću pisati nego crtati. Ali vratit će se i to jednom. Ne treba na sva ta različita područja bavljenja gledati kao na multitalentiranost. Štos je u porivu da se nešto novo stvori, a jezika umjetnosti ima mnogo.

4 / ŠTO TI KAO ČOVJEKU KOJI JE ROĐEN I ODRASTAO U GORANSKIM PLANINAMA ZNAČI RIJEKA? DOJAM JE DA SE DOBRO SNALAZIŠ...

- Šuma je u srcu. Snijeg je u srcu. Protiv toga ne možeš ni kad toliko dugo živiš u gradu na moru. Evo, neki dan sam se skroz raspametio od radosti kad sam skužio da postoji nekoliko goranskih blogova, Goranski tračer, između ostalih. Zvuči glupo, ali imao sam osjećaj kao da sam pronašao vijesti iz domovine! Gle, ja sam ponosni Goranin Ravnogorac i nikad im ne dozvoljavam da me zovu Riječaninom. Da, to im se potkrade i meni se potkrade jer u Rijeci sam već skoro dvadeset godina, adresa na osobnoj mi je škurinjska i dominantna većina prijatelja i suradnika, svega što je važno, sve je ovdje. Da se razumijemo, sve što sam ikad napravio u odraslom životu je u Rijeci i bilo je potaknuto Rijekom i ovaj grad ponosno zovem svojim jer suprotno bi značilo da nemam mozga, no, volim isticati otkud sam ne samo zbog očitog, već i zbog toga što Gorski Kotar ima niski profil u današnjoj Hrvatskoj što me, iskreno, ljuti. Zanimljivo je, recimo, što i dan danas moram objašnjavati kad progovorim, uglavnom namjerno, kajkavski da nisam iz Zagreba, jer, znate, kajkavski se govori samo u Zagrebu. Nisam za dijeljenja i cjepidlačenja oko pripadnosti, nacionalni identiteti me malo zanimaju, najvažniji su ljudi i kakvi su pojedinačno, kvalitetni ili pokvareni, ali morate znati da ću bilo kada, bilogdje potpisati da živimo u najljepšoj županiji na svijetu. Treba biti slijep da se to ne vidi.

Šuma je u srcu. Snijeg je u srcu. Protiv toga ne možeš ni kad toliko dugo živiš u gradu na moru. Evo, neki dan sam se skroz raspametio od radosti kad sam skužio da postoji nekoliko goranskih blogova, kaže Goranin zaljubljen u Rijeku i zeleno-plavu županiju

5 / ŠTO JE DALJE U PLANU...

- Završiti knjigu kratkih priča. Imam ih već dosta ali jako su kratke, prekratke čak, pa ih treba dosta za iole pristojnu knjigu. U planu je pobijediti na nekim književnim natjecajima, neću reći kojim da ne ureknem stvari. U planu je pokoriti još kilometara i snimiti još glazbe s Premijerima, ako bude sreće i raditi glazbu za još predstava ili film. U planu je kupiti Rolandov SPD-S. U planu je pročitati hrpu knjiga koje su se skupile pokraj kreveta. U planu je pogledati još hrpu filmova koji su se skupili na hardu. U planu je ne dati se drugima zajejavati previše. U planu je ne odustajati previše....

Grad Rijeka Korzo 16, 51000 Rijeka
T: ++385 51 209 333
F: ++385 51 209 520
protokol@rijeka.hr • www.rijeka.hr
Gradonačelnik: mr. sc. Vojko Obersnel
Predsjednica vijeća:
Dorothea Pešić-Bukovac**Grad Bakar**51222 Bakar, Primorje 39
T: ++385 51 455 710
F: ++385 51 455 741
gradonacelnik@bakar.hr • www.bakar.hr
Gradonačelnik: Tomislav Klarić
Predsjednik vijeća: Milan Rončević**Grad Cres**51557 Cres, Creskog statuta 15
T: ++385 51 661 950 / 661 954
F: ++385 51 571 331
grad@cres.hr • www.cres.hr
Gradonačelnik: Kristijan Jurjako
Predsjednik vijeća: Marčelo Damijanović**Grad Crikvenica**51260 Crikvenica,
Kralja Tomislava 85
T: ++385 51 455 400
F: ++385 51 242 009
info@crikvenica.hr
www.crikvenica.hr
Gradonačelnik: Damir Rukavina
Predsjednik vijeća:
prof. dr. sc. Dragan Magaš**Grad Čabar**51306 Čabar,
Narodnog oslobođenja 2
T: ++385 51 829 490
F: ++385 51 821 137
info@cabar.hr • www.cabar.hr
Gradonačelnik: Željko Erent
Predsjednik vijeća: Zdravko Tomac**Grad Delnice**51300 Delnice,
Trg 138. brigade HV 4
T: ++385 51 812 055
F: ++385 51 812 037
grad-delnice@ri.t-com.hr
www.delnice.hr
Gradonačelnik: Marijan Pleše
Predsjednik vijeća: Mladen Mauhar**Grad Kastav**51215 Kastav,
Zakona kastafskega 3
T: ++385 51 691 452
F: ++385 51 691 454
grad-kastav@ri.t-com.hr • www.kastav.hr
Gradonačelnik: Ivica Lukanović
Predsjednik vijeća: Dalibor Čiković**Grad Kraljevica**51262 Kraljevica,
Frankopanska 1A
T: ++385 51 282 450
F: ++385 51 281 419
gradska.uprava@kraljevica.hr
www.kraljevica.hr
Gradonačelnik: Josip Turina
Predsjednik vijeća: Alen Vidović**Grad Krk**51500 Krk,
Trg Josipa bana Jelačića 2
T: ++385 51 401 100 / 401 112
F: ++385 51 221 126 / 401 151
grad-krk@ri.t-com.hr
www.grad-krk.hr
Gradonačelnik: Darijo Vasilčić
Predsjednik vijeća: Josip Staničić**Grad Mali Lošinj**51550 Mali Lošinj,
Riva lošinskih kapetana 7
T: ++385 51 231 056
F: ++385 51 232 307
gradonacelnik@mali-losinj.hr
tajnik@mali-losinj.hr • www.mali-losinj.hr
Gradonačelnik: Gari Cappelli
Predsjednik vijeća: Anto Nedić**Grad Novi Vinodolski**51250 Novi Vinodolski,
Trg Vinodolskog zakona 1
T: ++385 51 245 045
F: ++385 51 244 409
gradonacelnik@novi-vinodolski.hr
www.novi-vinodolski.hr
Gradonačelnik: Oleg Butković
Predsjednik vijeća: Neven Pavelić**Grad Opatija**51410 Opatija, Maršala Tita 3
T: ++385 51 701 322
F: ++385 51 701 316
grad.opatija@opatija.hr • www.opatija.hr
Gradonačelnik: Ivo Dujmić
Predsjednik vijeća: O'Brien Sclaulnich**Grad Rab**51280 Rab,
Trg Municipium Arba 2
T: ++385 51 777 460
F: ++385 51 724 777
tajnica@grad-rab.com • www.rab.hr
Gradonačelnik: Zdenko Antešić
Predsjednik vijeća: Berislav Dumić**Grad Vrbovsko**51326 Vrbovsko,
Goranska ulica 1
T: ++385 51 875 115 / 875 228
F: ++385 51 875 008
gradsko.poglavarstvo.vrbovsko@ri.t-com.hr
Gradonačelnik: Željko Mirković
Predsjednik vijeća: Dražen Mufić**Općina Baška**51523 Baška, Palada 88
T: ++385 51 750 550
F: ++385 51 750 560
opcina-baska@ri.t-com.hr
www.baska.hr
Općinski načelnik: Toni Jurančić
Predsjednik vijeća: dr. Ivan Jurančić**Općina Brod Moravice**51312 Brod Moravice,
Stjepana Radića 1
T: ++385 51 817 180 / 817 355
F: ++385 51 817 002
opcina.brod.moravice1@ri.t-com.hr
www.brodmoravice.hr
Općinski načelnik: Dragutin Crnković
Predsjednik vijeća: Branimir Svetličić**Općina Čavle**51219 Čavle, Čavle 206
T: ++385 51 208 310
F: ++385 51 208 311
opcina.cavle@ri.t-com.hr • www.cavle.hr
Općinski načelnik: Željko Lambaša
Predsjednik vijeća: Josip Čargonja**Općina Dobrinj**51514 Dobrinj, Dobrinj 103
T: ++385 51 848 344
F: ++385 51 221 126 / 401 151
grad-krk@ri.t-com.hr
www.dobrinj.com
Općinski načelnik: Neven Komadina
Predsjednik vijeća: Alen Šamanić**Općina Fužine**51322 Fužine,
Dr. Franje Račkog 19
T: ++385 51 829 500 / 829 503
F: ++385 51 835 768
opcina-fuzine@ri.t-com.hr
www.fuzine.hr
Općinski načelnik: Marinko Kauzlaric
Predsjednik vijeća: Đuro Radošević**Općina Jelenje**51218 Dražice,
Dražičkih boraca 64
T: ++385 51 208 080
F: ++385 51 208 090
opcina.jelenje@ri.t-com.hr
www.jelenje.hr
Općinski načelnik: Branko Juretić
Predsjednik vijeća: Damir Maršanić**Općina Klana**51217 Klana, Klana 33
T: ++385 51 808 205
F: ++385 51 808 708
opcina@globalnet.hr • www.klana.hr
Općinski načelnik: Matija Laginja
Predsjednik vijeća: Dorijan Valenčić**Općina Kostrena**51221 Kostrena,
Sv. Lucija 38
T: ++385 51 209 000
F: ++385 51 289 400
opcina-kostrena@ri.t-com.hr
www.kostrena.hr
Općinski načelnik: Miroslav Uljan
Predsjednica vijeća: Ankica Lörinc**Općina Lokve**51316 Lokve,
Šetalište Golubinjak 6
T: ++385 51 831 336 / 831 255
F: ++385 51 508 077
opcina@lokve.hr • www.lokve.hr
Općinski načelnik: Anton Mihelčić
Predsjednik vijeća: Vladimir Habazin**Općina Lopar**51281 Lopar, Lopar BB
T: ++385 51 775 593
F: ++385 51 775 597
tajnik@opcina.lopar.hr
www.opcina-lopar.hr
Općinski načelnik: Alen Andrešić
Predsjednik vijeća: Damir Paparić**Općina Lovran**51415 Lovran,
Šetalište maršala Tita 41
T: ++385 51 291 045
F: ++385 51 294 862
opcina.lovrana@ri.t-com.hr
www.opcinalovran.hr
Općinski načelnik: Emil Gržin
Predsjednica vijeća: Đurđica Tancabel**Općina Malinska-Dubašnica**51511 Malinska,
Lina Bolmarčića 22
T: ++385 51 750 500
F: ++385 51 859 322
info@malinska.hr • www.malinska.hr
Općinski načelnik: Anton Spicijarić
Predsjednik vijeća: Josip Sornilić**Općina Matulji**51211 Matulji,
Trg Maršala Tita 11
T: ++385 51 848 141
F: ++385 51 274 114
info@matulji.hr • www.matulji.hr
Općinski načelnik: Mario Čiković
Predsjednik vijeća: Željko Grbac**Općina Mošćenička Draga**51417 Mošćenička Draga,
Trg slobode 7
T: ++385 51 737 536 / 737 621
F: ++385 51 737 210
mosc-draga-opcina@ri.t-com.hr
Općinski načelnik: Ratko Salamon
Predsjednik vijeća: Nedeljko Dražul**Općina Mrkopalj**51315 Mrkopalj, Stari kraj 3
T: ++385 51 833 131
F: ++385 51 833 101
opcina-mrkopalj@ri.t-com.hr
www.mrkopalj.hr
Općinski načelnik: Ivica Padavić
Predsjednik vijeća: Mario Blašković**Općina Omišalj**51513 Omišalj, Prikešte 11
T: ++385 51 661 970
F: ++385 51 661 980
opcina@omisalj.hr • www.omisalj.hr
Općinski načelnik: Tomo Sparožić
Predsjednik vijeća: Nikola Dapčić**Općina Punat**51521 Punat, Novi put 2
T: ++385 51 854 140
F: ++385 51 854 840
opcina-punat@ri.t-com.hr
www.opcina.punat.hr
Općinski načelnik: Mladen Jurančić
Predsjednik vijeća: Marijan Kereži**Općina Ravna Gora**51314 Ravna Gora,
Ivana Gorana Kovačića 177
T: ++385 51 829 450
F: ++385 51 829 460
opcina-ravna-gora@ri.t-com.hr
www.ravnagora.hr
Općinski načelnik: Anđelko Florijan
Predsjednica vijeća: Jasna Škorić**Općina Skrad**51311 Skrad,
J. Blaževića Blaža 8
T: ++385 51 810 680 / 810 620
F: ++385 51 810 680
opcina.skrad@ri.t-com.hr • www.skrad.hr
Općinski načelnik: Damir Grgurić
Predsjednik vijeća: Ivan Crnković**Općina Vinodolska općina**51253 Bribir, Bribir 34
T: ++385 51 248 006
F: ++385 51 248 007
pravna@vinodol.hr
www.vinodol.hr
Općinski načelnik: Ivica Crnić
Predsjednica vijeća: Olga Antonić Dukić**Općina Viškovo**51216 Viškovo, Vozišće 3
T: ++385 51 503 770 / 503 772
F: ++385 51 257 521
nacelnik@opcina-viskovo.hr
www.opcina-viskovo.com
Općinski načelnik: Goran Petrc
Predsjednik vijeća: Igor Rubeša**Općina Vrbnik**51516 Vrbnik, Trg Škujica 7
T: ++385 51 857 099 / 857 310
F: ++385 51 857 099
opcina-vrbnik@ri.t-com.hr
www.opcina-vrbnik.hr
Općinska načelnica:
Marja Dujmović-Pavan
Predsjednik vijeća: Slavko Zahija**Župan:** Zlatko Komadina
Zamjenici: prof.dr.sc. Vidoje Vujić, Nada Turina-Đurić
Predsjednik Skupštine: Ingo Kamemar

● gradovi

● općine

OPĆI PODACI (2001.g.)

Ukupno stanovništvo.....	296.123
Najviše stanovnika	
Grad Rijeka.....	128.735
Najmanje stanovnika	
Općina Brod Moravice.....	865
Gradova.....	14
Općina.....	22
Naselja.....	510

STRUKTURA PRIHODA PO DJELATNOSTIMA

Trgovina.....	43 %
Prerađivačka industrija.....	23,4 %
Prijevoz, skladištenje i veze.....	9,1 %
Građevinarstvo.....	8,4 %
Poslovanje nekretninama,	
iznajmljivanje i poslovne usluge.....	7,4 %
Hoteli i restoranti.....	4,5 %

INFRASTRUKTURA

Ceste.....	3.490 km
Željeznice.....	135,5 km
Luke.....	86
Zračne luke.....	4

GOSPODARSTVO

Udio Županije u ukupnom prihodu	
Republike Hrvatske.....	5,6 %
Izvoz roba.....	563 milijuna USD
Uvoz roba.....	1072 milijuna USD

TERITORIJ

Površina kopna.....	3.588 km²
Dužina morske obale.....	1.065 km
Najveći otoci	
Cres i Krk.....	40.578 ha
Najmanji otok.....	
Boljkovac (Rab).....	0,11 ha
Najviši planinski vrh	
Kula - Bjelolasica.....	1.534 m.n.v.
Najviše naselje	
Begovo Razdolje.....	1.060 m.n.v.

Izvori statističkih podataka: Hrvatska gospodarska komora-Županijska komora Rijeka; Statistički ljetopis Primorsko-goranske županije Odsjek za statistiku Ureda državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji i FINA
Preliminarni rezultati popisa stanovništva iz 2011. godine
Gospodarski podaci se odnose na 2009. godinu.

Županijski upravni odjeli:

Ured Županije
Adamićeva 10/V, Rijeka
T ++385 51 351 612
F ++385 51 351 613
ured.zupanije@pgz.hr
skupstina@pgz.hr
pročelnik: Branko Škrobonja

Ured unutarnje revizije
Adamićeva 10/III, Rijeka
T ++385 51 351 642
F ++385 51 351 643
unutarnja.revizija@pgz.hr
predstojnica: Melita Raukar

Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i poljoprivredu
Žrtava fašizma 17, Rijeka
T ++385 51 301 200
F ++385 51 212 182
gospodarstvo@pgz.hr
pročelnik: Berislav Tulić

Upravni odjel za pomorstvo, promet i veze
Ciottina 17b/I, Rijeka
T: ++385 51 351 952
F: ++385 51 351 953
pomorstvo@pgz.hr
pročelnik: Nikola Mendriča

Upravni odjel za proračun, financije i nabavu
Adamićeva 10/VI, Rijeka
T: ++385 51 351 672
F: ++385 51 351 673
proracun@pgz.hr
financije@pgz.hr
pročelnica: Bosiljka Kalčić

Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i sport
Ciottina 17b/I, Rijeka
T: ++385 51 351 882
F: ++385 51 351 883
skolstvo@pgz.hr
društvene.djelatnosti@pgz.hr
pročelnice: mr. sc. Jasna Blažević

Upravni odjel za imovinu i zajedničke poslove
Splitska 2/I, Rijeka
T: ++385 51 351 822
F: ++385 51 351 803
imovina@pgz.hr
pročelnica: Branka Ivandić

Upravni odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb
Ciottina 17b/I, Rijeka
T: ++385 51 351 922
F: ++385 51 351 923
zdravstvo@pgz.hr,
socijalna.skrb@pgz.hr
pročelnik: mr. sc. Ivo Afrić

Upravni odjel za graditeljstvo i zaštitu okoliša
Riva 10/I, Rijeka
T ++385 51 351 202
F ++385 51 351 203
graditeljstvo@pgz.hr,
Pročelnica:
dr. sc. Koralka Vahtar-Jurković

Upravni odjel za razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima
Adamićeva 10/III
T ++385 51 351 604
F ++385 52 351 643
razvoj@pgz.hr
pročelnik: : Hrvoje Marušić

Ustanove u kulturi i javne ustanove PGŽ

Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja
Muzejski trg 1,
51000 Rijeka
Ravnateljica:
Margita Cvjetinović Starac
T: ++385 51
213-578, 335-772
F: ++385 51 213-578
pomorski-povijesni-muzej@ri.htnet.hr

Prirodoslovni muzej Rijeka
Lorenzov prolaz 1,
51000 Rijeka
Ravnatelj:
Marin Kirinčić
T: ++385 51 553-669
F: ++385 51 553-669
info@prirodoslovni.com
www.prirodoslovni.com

Ustanova Ivan Matetić Ronjgov
Ronjgi 1, 51516 Viškovo
Ravnatelj: Darko Čargonja
T: ++385 51 257-340
F: ++385 51 503-790
ustanova@ri.t-com.hr
www.ustanova-ronjgov.hr

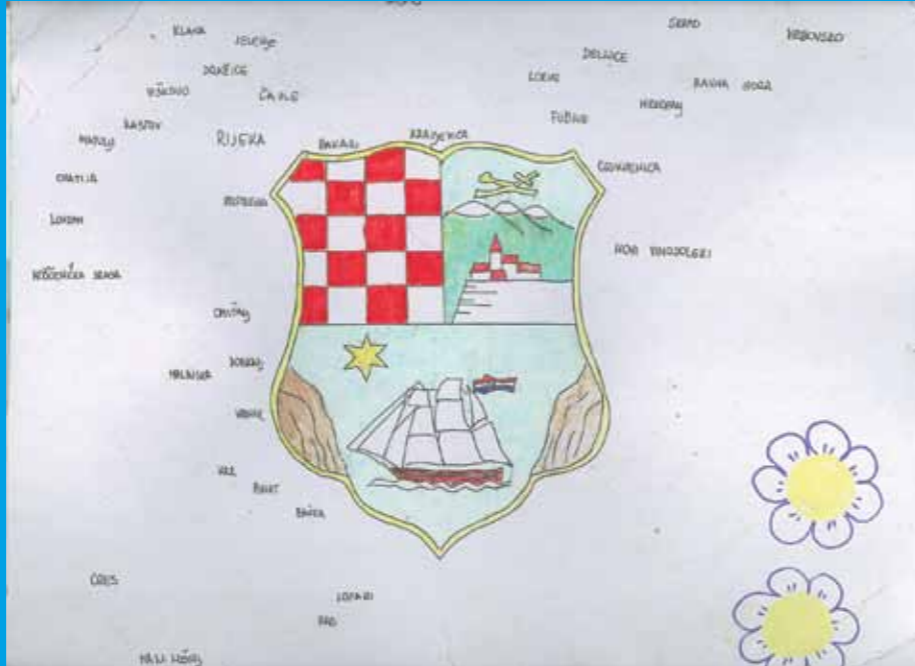
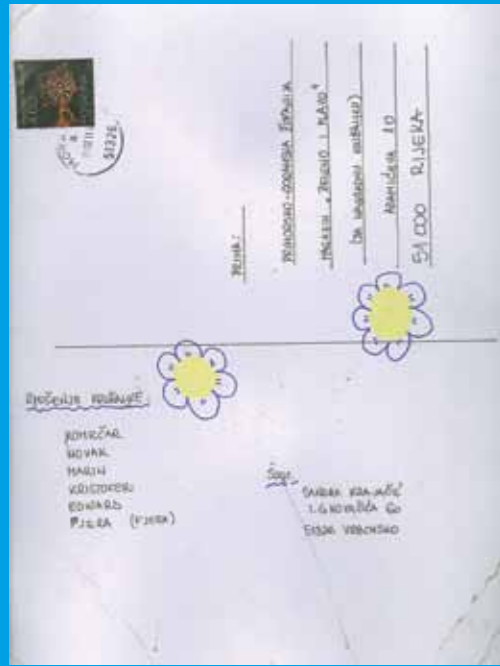

Javna ustanova Priroda
Ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode u PGŽ
Grivica 4, 51000 Rijeka
Ravnateljica: Sonja Šišić
T: 00385-51-352-400
F: 00385-51-352-401
info@ju-priroda.hr
www.ju-priroda.hr

Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije
Splitska 2/II, Rijeka
Ravnatelj:
prof. dr. sc. Mladen Črnjar
T: ++385 51 351 772
F: ++385 51 212 436
zavod@pgz.hr
www.zavod.pgz.hr

Sandra Krajačić iz Vrbovskog poslala nam je odgovore iz nagradne križaljke na kartonu veličine fascikla (25 x 35 cm) i sve ovo sama nacrtala. I gle čuda, zamjenica župana Nada Turina-Đurić izvukla je njenu neobičnu dopisnicu za glavnu nagradu, pred kamerama Kanala RI u emisiji "Od mora do gorja". Čestitamo Sandri Krajačić i svim dobitnicima.

DOBITNICI NAGRADNE KRIŽALJKE IZ 25. BROJA ZIP-A

(pristiglo 492 koverti, dopisnica i razglednica)

Ručak/večera za dvije osobe u restoranu „ARCA FIUMANA“ u Rijeci
Sandra Krajačić
I. Gorana Kovačića
51 326 Vrbovsko
Biserka Ravenski
1401 Bay Rd. 404
FL 33 139 Miami Beach
USA
Gorana Rubčić
Radetići 7
51 211 Matulji
Poklon bon za kupnju eko-proizvoda u zadrugi „Zeleno i plavo“

Lovro Oštarić
Frana Belulovića 22
51 000 Rijeka
Damir Selimović
Franje Čandeka 30
51 000 Rijeka
Ljiljana Štajduhar
Milana Frlana 24
51 211 Matulji

Monografija Petra Trinajstića „Primorsko-goranska županija“
Ines Frolja
Stari grad 9
51 417 Mošćenička Draga
Bojan Kukuljan
Ede Jardasa 35
51 000 Rijeka
Mara Pavičić
Vlatke Babić 8
51 000 Rijeka

Monografija Ervina Dubrovića „Merika“
Jelena Franjković
Ratka Petrovića 29
51 222 Bakar
Lorena Ružić
Hreljin 55
51 226 Hreljin
Marija Širola
Breg 86
51 222 Bakar

Knjiga Dragana Ogurlića i Voje Radoičića „Štorije“
Ana Mataijec
Antuna Barca 1
51 000 Rijeka
Aleksandar Kosanović
Franje Račkoga 13
51 326 Vrbovsko
Ida Zoričić
Antuna Barca 3c
51 000 Rijeka

Knjiga „Tajne otoka Krka“
Tereza Novosel
Lovorik 2
51 500 Krk
Jasna Radošević
Augusta Prosenika 9
10 110 Zagreb
Marina Renčić
Japlentički put 3
51 512 Njivice

Knjiga „Iz padela naši nona“
Cvetko Čiković
M. Jengića 43
51 000 Rijeka
Branka Perušić
Turkovićeva 1
51 262 Kraljevica

Ema Žeželić
Ričinska 11
51 218 Dražice
Komplet poklona PGŽ (ručnik + torba)
Maria-Luisa Ribarić Russell
F. La Guardia 10
51 000 Rijeka
Nikola Rupčić
Saršoni 85
51 216 Viškovo

Marijana Vičević
Hreljin 84a
51 226 Hreljin
Komplet poklona PGŽ (kristalna kocka + kemijska olovka)
Tijana Andrejević
Lesišćina 14
52 426 Lupoglav

Alida Koretić
Krasica 37
51 224 Krasica
Marija Stipančević
Matići 2-B
51 264 Jadranovo
Komplet poklona PGŽ (kristalna kocka + kemijska olovka)
Tijana Andrejević
Lesišćina 14
52 426 Lupoglav
Alida Koretić
Krasica 37
51 224 Krasica
Marija Stipančević
Matići 2-B
51 264 Jadranovo

CD Klape Nevera „Pjesmom kroz zavičaj“
Miroslav Butorac
Korzo hrvatskih branitelja 21
51 250 Novi Vinodolski
Tatjana Čop
Ropci 1
51 243 Tribalj
Ines Džidara
Basaričekova 44
51 260 Crikvenica

Mile Gajić
Boćac 61
51 550 Mali Lošinj
Regina Hrvatinić
Presika 46
52 220 Labin
Zdravko Jurković
Vladimira Nazora 28
51 311 Skrad
Borivoj Koščić
dr. I. Kostrenčića 10b
51 260 Crikvenica
Bojan Kukuljan
Ede Jardasa 35
51 000 Rijeka
Mladen Mihelić
Sleme 2
51 316 Lokve
Sonja Mulac
Žrnjinska 15
51 000 Rijeka

zeleno i plavo

Predbilježite se i besplatno primajte poštom magazin Primorsko-goranske županije **zeleno i plavo**
info@pgz.hr • www.pgz.hr • tel: 051 / 351 612

Impressum: zeleno i plavo, magazin PGŽ • ISSN 1845-5220 • Izlazi 4 puta godišnje • Godina VII • Broj 26 • Rujan 2011. • **Izdavač:** Primorsko-goranska županija, Adamićeva 10, Rijeka • info@pgz.hr • www.pgz.hr • tel: 051 / 351 612 • **Za izdavača:** Zlatko Komadina • **Odgovorni urednik:** Branko Škrobonja • **Glavni urednik:** Dragan Ogurlić • **Autori tekstova:** : Dragan Ogurlić, Marinko Krmpotić, Barbara Čalušić, Zdravko Kleva, Davor Žic, Slavica Kleva, Branko Škrobonja (kronika) • **Fotografije:** Petar Fabijan, Sandro Rubinić, Marinko Krmpotić, Sergej Drechsler • **Naslovnica:** Petar Fabijan • **Zadnja:** Renco Kosinožić • **Ilustracija:** Vjekoslav Vojo Radoičić • **Lektor:** Jasna Škorić • **Likovno oblikovanje:** Ivica Oreb • **Marketing i produkcija:** Makol marketing, Rijeka, narudžba oglasa na e-mail: makol@makol.hr ili fax 051 / 677 226 • **Tisak:** Radin, Sv. Nedjelja • **Naklada:** 15.000 • Idući broj magazina "Zeleno i plavo" izlazi u prosincu 2011.

AUTOR: ANTRAKS	STOLICA, SJEDALICA	PAKOSNO, ZLO	DVOJE	PORUGA, VRIJEĐANJE	ICI KOMU NA ŽIVCE (PREN.)	POZNATA VILA NA KANTRIDI	TOLSTOJEV ROMAN										
BILJKA U KOJU GROM NE UDARA																	
LIJEK ZA SMIRENJE																	
ISTOČNJAČKA NAPRAVA ZA PUŠENJE																	
TONI KUKOČ				NAPAD, NAVALA "DIRECT TO HOME"													
SLAVNA RUSKA KLIZAČICA, IRINA								ITALIJA	SORTA KRASTAVCA	TITAN	PRIBOR ZA SIVANJE (MN.)		GLUMAC STILLER	VATERPOLO KLUB			
RIMSKI: 1		IZVRŠITELJI NASILJA U POLITIČKE SVRHE UDISAJ											BOŠKO PETROVIĆ REZULTAT LJEČNIČKE PRETRAGE				
BESTJELESNO BIČE				NAJVEĆE PAPIGE BIVŠI SLOV. SKLJAS, BORIS				BIVŠI GLAVNI TAJNIK UFE, GERHARD SREDIŠTE VRTNJE (MN.)									
"ANNO DOMINI"				STANIOL (REG.) KERUMOVA SESTRA (UD. BEČIĆ)						PROŠLE GODINE NASELJE NA KANTRIDI							
STARI SLAVENI								KNJIŽEVNICA ALLENDE STALJINOV SURADNIK ANASTAS									"METAR" GRAD U SAD POZNAT PO AUTOMOBIL, INDUSTRIJI
AMERIČKA GLUMICA, KATE ("INDIANA JONES I UKLETI HRAM")																	
AMERIČKA PJEVAČICA I GLUMICA ("OPĆINJENA MJESECOM")					MISLITI NAŠA NAJBO-LJA SNOW-BOARDERICA, ANA								SPORTSKI NOVINAR KOŽUL ONO ŠTO JE ISPUŠTENO				
AUSTRIJA		GRAD U S GRČKOJ ANIMIRANI FILM GOREA VERBINSKOG						RAZNOŠAČ AVIZA GRČKI BOG RADOŠTI I PLODNOSTI									
BIVŠI KAMENOLOM CAVA GRANDE								UZORAK SA SLUŽNICE PALLUBA (POM.)									"TO JEST" ŽITELJ BALTICKE DRŽAVE (KRACE)
"DOŽIVLJAJ" ZA VRIJEME SPAVANJA					NAČIN ODJEVANJA "RANGER TRAINING BRIGADE"					"AIDA" I "CARMEN" "ARMENSKI"							
DOMAĆIN STAIJONA NA KANTRIDI											"UNITED STATES OPEN" IVO ANDRIĆ						SPIELBERG- GOV IZVAN- ZEMALJAC
SLAVNA BRITANSKA SPISATELJICA KRIMICA																	
"WAR OFFICE"					APARAT ZA PODIZANJE GOTOVINE												TANITA TKARAM

Rješenja traženih pojmova i vašu adresu (najjeftinije na dopisnici), pošaljite (ili osobno donesite) do 17. studenoga 2011. g na adresu:

Primorsko-goranska županija

Magazin "Zeleno i plavo" (za nagradnu križaljku), Adamićeva 10, 51000 Rijeka

Izvlačenje dobitnika bit će 17. studenoga 2011. godine na Kanalu RI u emisiji "Od mora do gorja – Županjske teme", a rezultate objavivljemo u sljedećem broju.

Rješenja traženih pojmova iz prošlog broja:

Rapski gradski park: KOMRČAR; akademik s Raba, Slobodan: NOVAK; utemeljio San Marino, klesar: MARIN; engleski kralj, bio na Rabu: EDWARD; zaštitnik Grada Raba, sveti: KRISTOFOR; rapski turistički događaj: FJERA

Nagrade za točne odgovore iz ove križaljke

3 ručka/večere za dvije osobe u restoranu "Bijela ruža", Ravna Gora
3 poklon bona za kupnju eko-proizvoda u zadrugi "Zeleno i plavo"
3 foto-monografije Petra Trinajstića "Primorsko-goranska županija"
3 monografije "Školski brodovi Pomorske škole Bakar"
3 foto-monografije Nevenka Žunića "Metafore o navigaciji"
3 knjige Damjana Miletića "Iz padela naših nona"
3 knjige "Tajne otoka Krka"
5 knjiga Theodora de Canziana "Morčić"
5 kompleta novogodišnjih poklona PGŽ
10 CD-a Festivala "Kvamerič 11"

Lovačke i šumske delicije "Bijele ruže"

Jednostavnim detaljima do goranskog ugođaja

Restoran i pension
"Bijela ruža", Ravna Gora
I. G. Kovačića 16
Tel. 051/818-444
www.bijela-ruza.hr

Ljubitelji juha mogu birati između lovačkih juha od srneća kosti i mesa, juhe od od vrganja, goveđa juha ili juha od povrća. Među glavnim jelima su i odresci od vepra, jelena, srne, divlji zec s raznim vrstama umaka (malina, borovnica, brusnica, vrganja, lovački umak...), vrganji s jajima, pohani ili na žaru, srneći ili medvjedi gulaš, žablji krakovi na razne načine, pastreve iz moravičkog jezera Tići, a desert su sjajne štrudle od borovnica, palačinke najrazličitijih vrsta... Sve to, plus brojne mogućnosti klasičnih jela, u svakodnevnoj je ponudi od 9 do 23 sata, a vlasnik Romeo Maravić posebno ističe oduševljenje gostiju ponudom predjela i deserta:

"Gosti dolaze iz različitih dijelova Hrvatske, ali i Italije i Slovenije. Većina njih zna za naš kvalitetnu lovačku kuhinju pa su to najčešće narudžbe pri čemu su najzanimljiviji Talijani koji su gotovo istog trena spremni otkupiti sve pršute i salame od divljači koje sami radimo." ■ ■

Osim velikog broja stalnih gostiju kvalitetu restoranske ponude potvrđuje i činjenica da osoblje radi duži niz godina, a kuharski dvojac Vladimir Burić i Dario Vančina usprkos mladosti već je iskusan i cijenjen. Budući da je riječ o domaćim dečkima odlično im ide ono po čemu je "Bijela ruža" i najpoznatija - domaća kuhinja utemeljena ponajprije na iznimno kvalitetnoj pripremi divljači i goranskih slastica.

Za predjelo tu su pršuti i salame od divljači - jelena, vepra i medvjeda.

Recept

Medvjedi odrezak s knedlama

Sastojci:

20 dkg odreska od medvjeda
Vegeta za divljač, senf, papar, borovnice, šećer, muškatni oraščić, majčina dušica, crno vino

Nakon što su potučeni šnicli stajali u pacu dva dana stavljamo ih na zagrijanu tavu i to tako da ih s jedne strane namažemo senfom, lagano popržimo s obje strane te začinimo po želji podljevcima s temeljcem. Kad meso omekša dodajemo borovnice, šećer, muškatne oraščice i maklo vina te puštamo da se sve skupa prokuha nekoliko minuta. Uz odrezak mogu se poslužiti domaći njoki, lovački knedli ili palenta.

Božanstvena štrudla od borovnica

Narezak od jelena i vepra

Tekst: Dragan Ogurlić
Ilustracija: Vjekoslav Vojo Radoičić

Starije
Priče iz primorsko-goranskog kraja

Legenda o Košljunu

Čudesni je otočić Košljun, usred Puntarske drage na otoku Krku, danas dom franjevaca te mjesto mnogih ekscurzija i ljetnih kulturnih događanja. Posjetite li taj prirodni rezervat flore i faune, bit ćete jedan od sto tisuća gostiju koji ga godišnje običu. Postanak Puntarske drage i otočića Košljuna pučka je mašta okitila čudesnom legendom.

Sadašnja košljunska draga bila je nekoć veliko i lijepo polje koje je pripadalo dvojici braće. Jedan je od njih bio zdrav, a drugi, mlađi, slijep. Svaki je imao svoje zasebno gospodarstvo s okućnicom. Jedino im je polje bilo zajedničko. Plodove su dijelili napola i to minom ili minicom, starom mjerom izdubljenom u drvu, a držala je oko 10 kilograma. Kad su neke godine pšenicu poželi, ovršili i osušili na gumnu, reče zdravi brat slijepomu:

- Hajde, brate, da podijelimo ovogodišnju pšenicu pa da znamo čije je što.

- Pa hajdemo, brate - odvratila slijepi. - S tvojim prijedlogom se posve slažem, ali kako ja ne vidim, a ti vidiš, dijeli ti što je i kako je pravo.

Zdravi brat ne odgovori ništa. Napuni minu pšenicom, sasipa je na stranu i reče:

- Ovo je moja prva mina, a sad ću napuniti minu za tebe, ali broji i ti da se ja ne pometem.

Međutim okrene minu, dno pokrije pšenicom i pruži bratu riječima:

- Dotakni se, brate, pšenice i uvjeri se da je mina puna.

Slijepi brat dotakne prstima pšenicu i uvjeri se da je mina puna, pa pomisli: "Braća smo, ne smijem ni sumnjati da nešto nije u redu." Reče:

- Mjeri ti tako dalje da posao ide naprijed.

I tako je stariji brat dijeleći, sebi po običaju punio punu mjeru, a za brata bi mjeru okrenuo naopako i odmjeravao je na plitkom, vanjskom dnu. Kad su s mjerenjem već bili pri kraju, slijepi se brat slučajno približi mjeri koja je bila za njega, opipa je, zabode prst dublje i uvjeri se da je mina okrenuta i da ga brat grdno vara. Otkrivši prevaru, on bolno jaukne i zavapi:

- Bože, ti me osveti!

Nebo je na kletvu odgovorilo strašnom kaznom: u isti čas nastala velika tutnjava i more provali silnom snagom kroz uski prolaz u dragu te proguta starijeg brata i sve njegovo. More pokri dijelom plodno polje i tako ostade sve do danas. A onaj dio polja na kojemu je na uzvišici bila kuća slijepog brata s vrtovima osta suh i pošteđen, more ga nije pokrilo. To je danas otočić Košljun, na šest hektara i osam ara površine. Kad je slijepi brat umirao, poklonio je svo svoje imanje fratrima da tu sagrade crkvu svete Marije, da u njoj čuvaju njegov grob i mole za pokoj njegove duše.

Tako i danas puntarski barkarjoli prikazuju postanak Košljuna i Puntarske drage kad ljeti prevoze domaće i strane turiste na Košljun. Ovi ih rado slušaju iako i jedni i drugi znaju da je to samo stara priča.

██████
PUTO
VIMA
FRAN
KOPANA

Bribir

Frankopanska kula u Bribiru jedini je ostatak nekadašnjeg Kaštela, a služila je kao zatvor s vrlo uskim zatvorskim ćelijama. Kaštel je 1225. godine došao u posjed Frankopana, a krajem 19. stoljeća je porušen da bi se na njegovom mjestu izgradila školska i općinska zgrada. Od kaštela je sačuvana samo kvadratna kula i dio fortifikacija na sjevernom i zapadnom dijelu.

Primorsko - goranska županija
Adamićeva 10
HR - 51000 Rijeka

+385 51 351 600
info@pgz.hr
www.pgz.hr

primorsko
goranska
županija